

A/li Báthory Gábor püspöki vizitációja 1816-1819
Pesti egyházmegye
G 198-219

G 198 Alsó-Dabas [Dabas]

[Fedőlap]

[Nincs.]

+++

Curalis Helység, helyheztesztett Tekintetes Pest Vármegyében, 's Birtoksa a' Tekintetes Halász Familia, mellynek a' Neve alatt bir benne 1/1 6 részt Tekintetes Zlinszky László Úr Tekintetes Pest Vármegyének a' Ketskemét Járásban Fő Szólga Birája.

A' Canonica Visitatio Tárgyaira való Feleletek:

A. Az Alsó Dabasi Helvetziai Vallás-tételt tartó Eklésia Mater.

1.) Egy hijján Száz esztendeje a' Matriculának bizonyítása szerént, hogy benne a' Közönséges Isteni tisztelet gyakoroltatik Lelki Pásztorai vóltak e' következendők: Tútaviszi György: Palócz János: Juhász Pál: Bitskei György: Berényi Sámuel: Komáromi Ferentz: Maró Földvári György: Kerepesi Mihály: Körösi Buz József: Hajdu János: Szent-iványi Sámuel: Tóth István: Gonda János: Végh István: Csiszár András: Medgyaszai Mihály: Pereh József: Pákozdi Mihály: A' Lelkek Száma ez idő szerént 466.

2.) Az Oratoriuma vólt a' Parochialis Háznak a' Nyári Nap nyugot felöl való része. 1792k és 93k esztendőben pedig új Temploma és Tornya kszült, mellyeknek a' Fundamentoma Kö, a' többi részek égetett Téglá. Már a' Fedele rostás.

3.) Az Úr Asztalához tartozó Edényei ezek: Egy Ezüst Tányér ezen körül-írással: Ezen Tányérotskát K:B: csináltatta idősbik Halász István a' DABASI REFORMATA Sz. Ecclesia' hasznára életének 85 esztendejében. Anno 1747.

Egy Ezüst Pohár valamennyire aranyozva, a' Szájánál ilyen körül-írással: N. és N. Oláh Mihály Úr Meg.hagyatott Özvegy N. Halász KAASz Ajándékozta a' DABOSI Rf Eclának.

Egy mintegy hát itszés Csücsös Szájú Czin Kanna alól ilyen betükkal: D R Sz E F K E 1770.

Egy meg-czifrázott, kerek szájú, fedeles Czin Kanna mintegy 2 ½ Itszés

Egy Czin Kanna, fedeles, csücsös szájú, két Itszés.

Ruhafélék:

Egy avúlt Selyem Kendő.

Egy Batiz, arany virágú, 's körül arany csipkés Kendő.

Ugyan egy arany 's ezüst virágú, Patyolat Kendő.

Egy Batiz Kendő, a' négy Szegelete és Közepe zöld Selyem és arany Krippin munkara

Fejér gyenge Patyolat Selyemmel és ezüsttel Strikkelve

Egy virágos zöld Kreditor körül Ezüst Csipkés, és a' Szegeletein is keresztül ezüst csipkés Takaró

Egy nagy Takaró zöld Tafota Sárga Gyóltssal bévett, körül ezüst Csipkés, és a' Szegeletjein ezüsttel kivarrott.

Egy Sávojos rojtos nagy Abrosz.

Ezekén kívül találtatik az edényeket tartó Ládában:

Egy hét-itszés csücsös Sájú zöld cserép Kantsó.

Egy Kokos Dióból való Pohár ólomba foglalva, felyül ilyen írással: Isten az embernek bús Szívét erősíti Borral Solt.CIVIS. Istent hát dítsérd, Bort valahányszor iszol!

A' Fedelében ezen írás vagyon: Örsi Péter. 1722.

4.) A Toronyban van Három Harang

Az első Két Mázsás és 51 fontos, ezen rajta lévő Irással: Az Alsó-Dabasi Reform. Sz: Eklésia számára TTS Szalay Familia Czimere alatt Nemes Oláh Katalin Aszszony Nemes Nemzetes Vitéztlő Idösb Szalay István Úr Házastársa' kegyes Költségén készült. 1797.

A' második egy Mázsa, 73 font, ilyen Inscriptioval: Az Alsó Dabasi Refor. Sz: Eklésia' Számára Tettes Idösb Halász Imre Úr Testamentomi meg hagyása szerint Három Legatariusi csináltattak 1799.

Esztendőben

A' Harmadik, Csengetyü.

5.) Az Ecclesia Curator Urnál Tartatnak némely Fundationalis Levelek' Párjai, Kötelező Levelek; Könyvei a' Predikátor keze alatt: Mandata Regia in fol Váczi kiadás. Biblia Tárháza. Ostervald Catechismusa: Ertsei Dániel Hétköznapi Imádságai Zollkoferből Maklari János ugyan Hétköznapi Imádságai: Mennyei Udvarral való Társalkodás. Matricula kettő. Protocollum kettő, edgyik a' Curator Urnál in Orgine; Másik a' Predikátornál in Copia; harmadik a' Consistorialis Rendeléseknek bé-írására fog-szolgálni.

6., A Parochialis Házban van három Szoba. A' Tanuló-Szoba, mellyben vagyon Könyves-Théka, ahöz való Gradits, Ruha tartó fekete Fogas, a' Szent Edényeket tartó Záros Láda. - Az első Szobában az Eklésiának semmi Jóságga nintsen. a' Konyhában van Karos fekete Fogas; Karos fekete Tányéros; edgyet-másnak való póltzos Téka. Négy lábú nem egész karika avúlt Asztal. Vizes Pad. Egy kis Fogas. Fazekas Pólcz. A' Cseléd-házban egy ruha tartó Fogas; a' bé-nyílójában két kisebb Fogas. A' Speiszban és Kamarában semmi. Mind ezek rész szerint új, rész szerint reparaltatott épületek. Van Istálló, Ol mind új.

II, Az Eklésia Helybéli Igazgatása. Az Alsó Dabasi Eklésiában tulajdonképpen úgy mondatott Presbiterek nintsenek hanem a' Predikátor a' Generale és Tractuale Consistoriumok Rendeléseit és Currenseit közli a' Helybéli Tettes Curator Urnal, a' ki azokat ismét közli a' többi Birtokos Urakkal; ha az Eklésiánkat illető dolog, p.o. építés, Fundus tsinálás etc. vagy Körülről valami nagyobb segedelmet kívánó Tárgy adódik-elő: némely öregebb, buzgóbb és tehetösebb urakat a' Harangozó által a' maga Házához hívat, azokkal értekeznek és azoknak edgyet-értésekkel a' Helységbe Levelet botsát ki a' Compossessor Urakhoz 's Aszszonyságokhoz, a' kik adományjokat Uri Neveikkel edgyütt fel-írják, és ezeket a' Predikátor protocollálja.

A' meg-esett Személyek magokat a' Predikátornál jelenteni szokták, hogy penitentiát tartani és feloldoztatni kívánnak: ilyenkor a' Predikátor az Ecclesia Curator Urat, vagy mást valakit, bizonyásául a' maga házához hivat, előtte bünükrol vallást tétet vélek, fogadást tétet hogy többé nem vétkeznek, Istentől bünök botsátnáját és meg szentelő kegyelmét kéreti, a' Gyülekezetet az jelen-lévő Urnak Személyében és meg szentelő kegyelmét kéreti, a' Gyülekezetet az jelen-lévő Urnak személyében meg-követteti, meg-inti 's absolválja őket. Egy szóval, privata penitentziát tartat velek. - Talátnak közöttünk is, óh fájdalom! egy-mástól külön lakó Házások az Isten Házát nem gyakorlók a' Szent Vatsorával nem élők!

Vagyon tehát Eklésiánkban Curator, /:ez idő szerint Tekintetes Halász Antal Úr:/ a' ki egy-nehány esztendő óta a' Curatorságot viselvén, az Eklésia Jövedelméről és Költségéről a' maga Házánál a' Predikátor jelen-létében számot ad azon idősb és Ifjabb Urak előtt, a' kiket meg-nyerhet: a' számadás véghez menvén, annak Extractusat ott helyben a' Predikátor a' Protocollumba bé-írja; a' Számadáson jelen volt Urak a' Számot adott Curator Urat köszönettel absolválják, és Uri Neveiknek alá-írásával quietálják. Ezen Szám-adás, valamikor tsak kívánja a' Visitatio, mindenkor elő-mutatódhatik; s bé-is adódik.

Jövedelme az Eklésiának vagyon a' Perselyből melly minden Vasárnap a' Templom ajtajába ki-tévődik minden publicálás nélkül. e' Perselynek két Kúltsa vagyon, edgyik a' Curator Urnál, a' másik áll a' Predikátornál. Mind a ketten nyitják fel esztendőben egyszer-kétszer; a' pénzt edgyütt számlálják fel; a' Curator Úr a' maga Laistromába béírja; a' Predikátor pedig recognitiót ad róla. A' Halottakra való Harangoztatásból. Az Urakra és a' 'Sellekre vetett Ágy-bérből. A' Fundációkból néha a' Testamentomokból. Az Ország-úti Vendég-fogadójának az Árendájából. Míg az Épületekre tett Költséget a' Tek. Familia ki nem fizeti. A' Curator Urnak meg-köszönhetetlen gondoskodása által fel-talált, és az Urnak által helybe hagyatott módból. A' mikor a' szükség kívánja: nevelődik az Urak által; mert Opes Ecclesia Cord'a Compossessorum.

III., Charitativumok. a) Az Agentiale esztendőnként publicalodik ötször. Tányér tevődven a' Perselyre, de az Agentián kívül minden más publicaltatás nélkül. Az Alamisnát a' Predikátor jó Lélekkel fel-számlálja, Számát a' Curator Urnak a' bé-írás végett által-adja, 's magánál is fel-írja. b., A' Gen Consistoriumtól rendeltetett Objectumok is publicálódnak, az Alamisna mind a' Curator Úr, mind a' Predikátor által fel-

íródik. c., Az Alamisna áll a' Prédikátor keze alatt; Abból egy Krajtzár is a' Szent végen kívül nem fordítódik; annak idejében a' Visitationak Recognitio mellett hiba nélkül. a'hova mindjárt által adódik, p.o. a' Debreczeni Collegium új épületeére való Segedelem pénzt egy-nehány múlt esztendőben az Innepi Deákok által, Contractust vettünk, a' Collegium Perceptorától pedig Quietantiát kívántunk 's vettünk is.

IV. Lelkipásztor. á., A' mostani Lelki Pásztor neve Zelizi János, tanult a Debreczeni Collegiumban, Bétsen túl nem vólt, a' született nyelvén kívül beszéll Deákúl, Németül is valamit; míg a' Szeme jobban szolgált, olvasott 'Sidóúl, Görögül. A Dabasi Eklésiában Szolgált 1793k óta. Az előtt Szolgált a' Tolnai Tractusban lévő Szeremlei Eklésiában 6 Eszt. a' Sólthi Tractusban Filepszállásán 7 Eszt. Vacantiában töltött esztendőt. Feleséges, vóltak 5 Gyermekai, kik mind el-halván, most két Unokáját tartja. 2., Van Canonja, Liturgiája, Josephina Resolutioja. 3., Minden Vasárnapon 's Innepen prédikál reggel: dél után Catechizalt is, míg számos abban gyakorlották a' Templomot, most Könyörgést téssen Hétköznapon minden reggel harangoztat, Szombaton pedig dél-után is. 4., Az Úr Asztalához először járulókat Confirmálja, 's neveket protocollálja. 5., A' Szent Vatsorát esztendőben ötször szolgáltatja-ki. a' három nagy Innepeken pedig, első napon a' Templomba nem jöhető Szolgálóknak kedvéért, másodnapon is. 6., A' Keresztelést, a'mint az idő hozza magával a' Templomban is, a' Háznál is véghez-viszi. 7., A' Betegeket, ha hívódik, meg-látogatja. 8, A' Matriculát viszi a' Norma szerint, a' Törvénytelen Ágyból születetteknek Atyát is ír, ha meg-mondják. 9., A' Házasulokat leg-inkább három Vasárnapon publicálja, 's a' Copulaltattakat bé írja. 10., A' Felséges Királyi Parantsolatokat, és a' Consistorium publicált Rendeléseit improtocollálja. á., A' Prédikátor Fizetése külön Arkus Papirosra fel van írva. 12, A' Fizetés idejében bé-adódik; Restántia nints. 13., Az Ecclesia Praecedít megtartatik.

V., Oskola. A' Rector Dobozsi István Tanult a' Nkörösi Gymnasiumban és a' Pápai Collegiumban. Szolgált a' Ketskeméthi Tractusban Abonyban és Gyöngyösön. Feleséges. Vagynak öt élő Gyermekai. 2., Az Oskola ha jobb állapotba vólna, nem ártana; tágasabb is kívántatna. 3., A Fiu tanuló Gyermekek száma 25 a' Leányoké 17. és így most mind öszve vagynak 42. a' Catalogus a' Visitationak által szokott adódni. 4., Télen-nyáron járnak Oskolába. 5., Tanittatnak Erköltsi Regúlak, Kis Káté, Kis Historia, Hübner, Öreg Káté, Agenda, Deák Nyelv kezdete Példákban, Kis Cellarius, Kis Tükör, Geographia Versekben, Grammatica, Syntaxis. 6., Ezen Oskolát visitálják T.T. Polgári Pál és Kerek György Urak esztendőben egyszer, az Examenen jelen nintsenek, mert nem is hívódnak. 7., Helybéli Inspectorok nintsenek. 9., A' Rector a' Templombéli Éneklést a' maga discrétioja szerint végezi. 10., Az Uj Énekes Könyv bé-hózkodott és diktálva énekeltetik. 11., a' Rector Salariuma különös Árkus Papirosra le van írva. 12., Salariuma, az Eklésia' részéről idejében bé-adódik, 's arra nézve Restántia nints.

VI., Bába. Vármegye Bábája lakott itt hova lett légyen, nem tudatik. Az ő rendeléséből egy Catholica Bába esküvés nélkül bábáskodik, de kötelességében el-jár. Hogy Reformatus Gyermekeket keresztelt vólna, még eddig tudtomra nem esett. A Himlő bé-óltást a' Vármegye itt lakó Chirurgusa practizálja.

VII., Temető. Körül van Árkolva, elég tágas, a' Sirok elegendő mélyen ásódnak; a' Temetés ideére nézve a' Felséges Királyi Parantsolat meg-tartatik.

VIII., Harangozó. Kötelességében el-jár; még eddig a' Prédikátornak ingyen semmit se dólgozott. Az Eklésia' kitsinységéhez képest jó fizetése van; a' Helység terheitől is szabados.

IX. A' Szegények számára vagyon Cassa állítva: most kéregető Reformatus Szegény nintsen.

X., Gravamen azon kívül nintsen, hogy a' Lelkek' Számát a' Sári Tiszt. Plébánus Úr minden esztendőben kéreti, azonban ki nem adódik néki.

B., Filia. Pótharaszti Nagy Körösi, és Vatsi Ketskeméthi Pusztákról Úr Vatsorája osztáskor néha számosan jönnek a' Templomba, olykor Keresztelni, el-vétve Esketni való is jó; edgyet már Halottat is Pótharasztyán prédikáltam. A' Stolát meg-fizetik, azon kívül semmit.

G 199 Némedi [Alsónémedi]

[Fedőlap]

A. Némedi d. 6ta Septr 1819.

1°. A' Parochiális Háznak ajtai alkalmatlanok és hibások, ezenkívül a' T. Urnak Museuma felette szükséges volna.

2°. Két engedetlen Halgatók vagynak, kik az Urnak Sz. Vatsorájával tellyességgel nem élnek Nyárádi István és Risa István.

3°. Minthogy ebben az Ekklesiában sok a' gyermek, szükséges volna Praeceptorra, minthogy ez a' F. Kamara alatt vagyon most, az Oskolához tartozo Matriculák az Ekklesia recurrállyon a' F. Kamarához.

+++

I°§ Az Ekklesia. Also Némedi fekszik Ttes Pest Vármegyében, és tartozik egészen a' Vátzi Püspökséghez, most pedig vacalván a' Püspökség, birja a' Felséges Királyi Kamara. Az ebben a Helységben lévő Ref. Ekklesia Anya Ekklesia. De hogy mikor kezdődött, semmi bizonyos Documentum nem lévén reá, nem tudatik. A bizonyos, ebben az Ekklesiában volt Prédikátor T. szili Sámuel Úr jegyzéséből, melyet vett némely élő emberek bizonyosságokból és az itt lévő Pápista Ekklesia Diariumából; hogy az A.Némedi Ref. Ekklesia régen fen állot és virágzó Ekklesia volt; mert már a' Temploma 1687ben renoválódott és nagyobbított, Halász Péter, és Halász Mártony vigyázások alatt. Sőt volt már itt Templom 1631ben mellyet bizonyít az Úr Asztalához tartozó arannyal meg futtatott ezüst Pohár, melyel most is él ezen A.Némedi Ref. Ekklesia. - Ennek talpán ez az Inscriptio vagyon nagy betűkkel: Szent Miklosi Maranko Máthé. Anno Domini Ezer hatszáz Harmintz egyben. Ez a' Pohár a' Templom elvitettetések el rejtetett, és a' Föld alá is tétetett Lukátsi Gergelyné által, 's annakutánna ennek testvérje Juhász Pál által Isákra vitettettvén, ezen Isáki Ekklesiának ususára engedtetett, és ott is volt mind addig, míg ezen A.Némedi Ref. Ekklesia a' romlásából újra felépülvén, ide vissza hozattatott. Mely romlását, is meg épülést ezen A.Némedi Ref Ekklesiának, hogy még a' késő maradék is láthossa 's tudhassa, szükség ezt egy kevéssé bővebben elő adni. - - - Ugyan is, noha régi s virágzó Népes Ekklesia lehetet vagy volt is ez, de ezen virágzó állapotjában végig meg nem maradhatott, és ezt is el pusztította más több Pest, és Vátzkörnyékenlévő Ekklesiakkal együtt.

Pusztulása és Romlása ezen Ekklesiának esezz 1720ban Januariusnak 19ik napján, akkori Földes Ura Vátzi Püspök és Cardinalis Althág Fridrik alatt, Hatvani Praepost Berkes András és más Káptalanbeli Urak által, kik az említett Melt. Püspök petsétjével a' Templomot elpetsételték. A' Templom el vétettetések, volt ebben az Ekklesiában Predikátor. T. Szönyi Gergely, a' Szentek Hegedűje nevű Köny Irojának T. Szönyi Beniámin az Attya. Az előtt való Lelki Pásztorok kik voltak légyen ezen Ekklesiában, semmi emlékezet rolok sohol nem találtatik. Az Oskola Mester pedig az említett szomoru Romlaskor volt itt valami Vátzi nevezetű, a'ki még a' Romlás után is négy Plébánusok alatt a' gyermekeket, hihető titkon, tanította, a Nép elot Bibliát olvasott, Könyörgéseket tett, de annak utána attól el tiltatott.

Ekképpen pusztulásban és árvaságban lévén ezen A.Némedi Ref. Ekkla mint egy hatvankét esztendeig, ama halhatatlan emlékezetű IIik József kiadja és hirdetteti a' Tolerantiáról való Kegyelmes Parantsolatja valamint minden egyenes gondolkozásu, igazságot szerető, jó Lelkü esmeretű Keresztyen alatt valóit 's Jobbágyit, tsudálkozással és örömele töltötte bé. A' melytől indittatván, mindjárt kezdetek az Ekklesia vagy a Templom építéséről gondolkodni és munkálkodni ezen Eklésia' Tagjai. De minthogy ezen istenes szándékjokban némelyektől, kik ennek az Ekklesiának épülését tellyességgel nem akarván akadályoztatták, tehát a' Templom építéshez elébb nem kezdhettek, hanem 1783ban. Ebben az esztendőben Decembernek 23án hozodott ide leg először Predikátornak T. Szili Sámuel Úr Tassrol, aki mindjárt 24ik Decembris estve Könyörgést is tett itt, András Ferentz nevű Bognár Mester embernek, erre a vegre kiüresített Műhelyében, és másnap a' Karátsonyi Sz. Innepi Napok következvén, két nap az Úr Vatsoráját is kiszolgáltotta. T. Szili Sámuel Úr ezen Ekklesiának a' Tolerantia után legelső Predikátora, minekutánna ebben az Ekklesiában 22 esztendők alatt szolgált volna, itt meg holt életének 65ik esztendejében. A Lelkek száma, mikor itt az Ekklesia újra fel aloott, mehet 779re most pedig megy 1142re.

A Templom építéséhez a' következő esztendőben kellettett fogni; noha azon a' Fatáblán, melly a' Templom also oldalán levő ajtó felébe van felfüggesztve, ez az Irás vagyon:

D.O.M.S.

Ez hely Sz.hely, mert az Istennek Háza, és a Mennyekek kapuja. I.Mos. 28:12. Mellynek építésére mostan ditsőségesen Uralkodo Tsászári és Királyi Felsegtől II^{ik} Jóseftől az 1783^{ik} eszt. kegyelmes engedelmet nyervén, ez időtől fogva, ezen A.Nemedi Ref. Ekklesia tulajdon maga költségéből lassan lassan építgette, és mostan az 1787^{ik} eszt. el végezte. Akkori Biro Lukátsi István. Elöljárók Oláh János, Lakos János, Lukátsi Gáspár, Jozan Pál. s.a.t.

A Torony annakutánna 1804^{ik}ben épült, melynek ajtaja felibe ez vagyon kövekre vágva nagy Deák betűkkel: Turns Ela - Refta. A.Nemediensis Adif: Anno - MCCCIV. - - - A Templom és Torony termésköböl és téglából vagynak építve, 's jo állapotban állanak. A' Toronyban vagyon három harang. A nagyobbik 8 mása és 53 font. Melyen ez az Inscriptio van Román nagy betűkkel: Fudit Henricus Eberhard Pestini 1804.

Alább egy sorba öntött Romai nagy betűkkel: Ecclésia Reformata Also Nemediensis proprius expensis procuravit Leg alol hasonlo öntött betűkkel: T.T. Szili Sámuel Úr, Kurátor Kerekes János.

A másidk Harang 4 mása ls 13 font. Ezen felyül ez az Inscriptio van. Romai öntött nagybetűkkel: Henricus Eberhárd Pestini 1804. Legalol homályossan román öntött nagy betűkkel: Ecclésia Reformata A.Nemediensis procuravit. Predikátore Clarmo Dno Samuele Szili. Curatore Johanne Kerekes.

A harmadik harang 93 fontos, melyen ez az Inscriptio olvastatik öntöt nagy betűkkel: Cosm. ich Anton Littman. Pest. Leg alol e van Ecclesia Ref Also Nemetiensis Propiris expensis procuravit 1787.

A fellyebb említett arannyal meg futatott ezüst poháron kívül, mély még 1631be tsináltatott, van még az Ekklesiának egy Tzin kannája, melyen ez a' metszet Inscriptio van: Also Nemedi Szent Ekklesiához valo 1789. Lukátsi Gáspár vette ezt az edényt a' maga költségén az Ekklesiának. Ismét egy Tzintál és Tányér. Hasonloképen az Úr Asztalához tartoznak ezek: ugymint 1. egy Lilla színü Selyem Kreditor Aszalteritő, arany csipkével. 2. Zöld selyem teritő, ezüst tsipkével 3. egy virágos fejér abrosz Aszalteritő. 4. Régi Virágos varrott kopot keszkenő 5. Egy varrot keszkenő virágokkal. Ismét egy batizkeszkenő régi arany ezüst fonállal ki varva.

Az Ekklesiának sem Levelei, sem könyvei nintsenek, a' Protocollumon és a' Matriculán kívül, mely kezdődött 1784. 1° Januar.

A' Parochialis Házban vagynak két Szobák, egy Kamara, az alatt egy pintze, mellyek szenyvedhető állapotban vannak, de jobban is lehetnének, mert az ajtaik nem jók és parochiális hazban illetlenek is. A' Kémény pedig olly füstös, kivált mikor napnyugottol fúj a' Szél, vagy az idő esőre akar változni, hogy benne meg maradni lehetetén ilylenkor a' nagy füst miatt; melly a' Szemekk felette ártalmas. Tanulo ház nints, e' pedig lehetne. Istálok olak, vagynak, ezek is szenyvedhető állapotban látattnak mostan lenni.

II°§ Helybeli igazgatás. Prsbyterium van, mely tizenegy Szemelyekboláll. A Presbyterialis Szemelyek valasztattnak a' Presbyterum által alkalmas Szemelyekből. A Presbyterium Gyűléseit tartja a' Parochialis háznál, mindnekor mikor a' Szükség kívánja. Ez a' kötelességeit teszi, mert a' Tzégeres vétekben élőket, a' különlako házastársakat, a' Közönséges isteni tiszteletet nem gyakorlokat, a' haragtartokat meg inti. Ebben az Ekklesiában két ollyan emberek vagynak, a' kik egy nyehány esztendőktől fogva Úr vatsorájával, sem itt, sem másut nem éltek 's a Templomban se járnak, meg intődtek, ki vált az egyik különössen, de az intésnek nem engednek. Az egyik az öregséggel, betegeskedéssel menti magát, azomban otthon dolgozik, 's mikor beteges nem volt is, nem éltt Úr Vatsorájával az egész gyülekezetnek botránkozására. - A Presbyterialis Gyűlésnek még eddig a' Predikátor által egyebb actai a' Protocollumban bénom irodtak, hanem a' Curatornak, és Egyházfiaknak minden esztendőben végbe ment Számadásaik, melyeken a' Presbyterek mindenkor jelen vagynak, és a' Számadás a' T. Visitátor Uraknak minden esztendőben a revideálás véget elküldődik. - Az Ekklesiának egyebb jövedelme nints, hanem a' mely a' Conventio Rosbol, Zabbol, meg marad, és a' magános adakozásokból és a' melly Vasárnaponkent hányodik az Ekklesia Ládájába. Hogy miből lehetne ezt még nevelni, mind ez ideig ebben modot nem találhattunk.

III^{ik}§ A Charitativumok vagy Alamisnák. - A Generale Consistorium által publicaltatni parantsoltatptt Obiectumok publicaltattnak. Nevezetessen az Agentiale ötször, minthogy ötször szolgáltatodik ki esztendőn által az Urnak Sz Vatsorája. És akkor semmiféle jel, semmi végre ki nem tevődik. A publicatiobol gyűltt pénz, a' Predikátor jelenlétében a' Curator és Egyházfiak által felszámálódván, fel irodik, és az Ekklesia különös ládájába bététetődén, annak idejében a' Nagy Tiszteletü Esperes, és Visitator Uraknak által adódik: a' Predikátor maga irván bé a Nagy Tiszteletü Esperes Úr Libellusában,

hová és melyik Obiectumra mennyi adodott? melyet annak utána a' Predikátor a maga nevének aláírásával subscribál.

IV.§ Lelki Pásztor. A mostani Predikátor az A.Némedi Ref. Ekklesiának Kerek György. Tanult a' Lossontzi Gymnasiumban, annak utána a' Debretzeni Collegiumban folytatta 's végezte tanulását. A Collegiumban tanitattni szokott nyelveken kívül, tanulta a' Német és Frantzia Nyelvet. Nemetül ért beszél is, gyengén és hibássan, a' Frantziának hasznát veheti a' Könyvek olvasásában. Tizen-négy esztendőtl fogva van ebben az Ekklesiában. Annak előtte három esztendeig volt Rector Bárádon a' Debretzeni Superintendentiában. Egy esztendeig Instructor, vagy Udvari Tanító Pesten a' Gróf Teleki Johanna és a Tttes Pechi Kiss Asszonyok mellett. Feleséges és két Férfi gyermeki vagynak. Van Canonja, Liturgiája és Josephina Resolutioja. - - Minden Vasárnap reggel predikál, Délután pedig Katechizál. Hétköznapi reggel is estve könyörgéseket tesz. Az Úr Asztalához járulok ebben az Ekklesiában még ekkoráig nem confirmáltattak; minthogy még ez ekkoráig itt szokásba nem volt, a' melyet a' Predikátor maga is hibás és rossz szokásnak esmérlelni. Tsakugyan a' Debretzeni Kis Agenda tartatik az Oskolában, és minden exameni alkalmatossággal abból a' nagyobb Fiu és Leány gyermekek meg vizsgáltnak. Az Úr Vatsorája ötször szolgáltatodik ki esztendőt által ebben az Ekklesiában, mint már oda felyebb is említettöött. A Keresztelés mindenkor a' Templomban megy véghez, azon az egy eseten kívül, ha a' gyermek beteg, vagy közeli lévén a halálhoz éjtszaka hozodik fel a' megkereszteltetés véget, mely eszben a' házban vivödik véghez a' Kereszttség. - - A Predikátor a' Betegek látogatását kötelességének tartja, 's mikor hivattatik, mindenkor kész szívvvel el mégyen a' Beteghez, véle imádkozik, az Úr Vatsoráját ha kíván véle élni, néki ki szolgáltatja, a' Szenyvedésekben a' halál félelmei ellen vigasztalya 's bátorítja. A Matriculát a' Gen. Consistoriumtól adattatott Norma szerent viszi. A törvéntelen ágyból született Gyermekek nevét béírja a Matriculában, az Attyát pedig az ilyen gyermeknek tsak úgy, ha a' gyermeket ő töle származottnak lenni megesméri. A' Hazasulandokat publicalya három Vasárnap, vagy más Innepnap, mikor elegendőszámmal vagynak a' Templomban. Az öszveesketteket béírja a' Törvény szerent. A Gen. Consistorium által publicaltatott Felséges Királyi Parantsolatok szorgalmatossan improtocoláltatnak. A' Predikátor fizetése, mely más helyre különösen irodik, minden esztendőben befizettetik a' maga idejében, és semmi restantzia nintsen. A Predikátor Személye 's Hivatal még ekkoráig ebben az Ekklesiában illendő betületben tartattatott.

V.§ Az Oskola. - - Az A.Némedi Ref. Oskolában sem Praeceptor, noha igen szükséges volna, sem Leányok Tanitioja nints, hanem tsak egy Rector, kinek Neve Kováts János, és Nyoltz esztendőtl fogva van ebben az Ekklesiában. Tanult a' Debretzeni Ref. Collegiumban. Rectorságot viselt a' Dadai és Dabasi Oskolákban. A' Felesége 1818ikban Februarius hónapban meg halván, az olta Özvegységben él és Nagy Gyermekei vagynak. Az Oskola épülete nem egészen a' legroszszabb állapotban van, de az Oskola szűk, és alacsony a' gyermekeknek számához képest. Az Oskolában járó Fiu és Leány gyermekeknek száma a' multt esztendőben volt 145. tudniillik 90. gyermek és 55 Leány. A Gyermekek leginkább tsak Télen járnak az oskolában, és rendszerént öszszel a' munkának el végződésével jönnek fel. Sok még Karátson felé: és Tavasszal Gergely napi examen után többnyire elhagyják az Oskolát, 's mind eddig nem lehetett azt egészen munkába venni, hogy a' Szülék gyermekekkel nyáron is gyakoroltattnak az Oskolát. Az Oskolában feljáró gyermekeknek tanitodik az Olvasas, Irás, Számvetés a' Vallás a' Kis és Heidelbergai Káték szerent. A Hübner és a' Kis Historia és a' Soltárok a' mennyire lehet a G. Consistoriumtól rendeltetett Methodus szerent. Az Oskolának a' V. Tractus által rendeltetett Visitatori most Ocsai Pred. T. Polgári Pál Assessor Úr, és a' mostani helybeli Predikátor. Az Oskolát rendszerent esztendőben egyszer vizsgálják, az examenben a' mikor lehet meg jelennek. A' Predikátor mellett rendszerent valo Inspector a' Oskolának szokot lenni a' Curator. - - A' Rector a' Templombeli éneklést el végzi 's az énekválasztás a' maga okosságára hagyodik. Az Új énekes Könyvtől még eddig sokan idegenkedtek, de már most nem annyira idgenkednek, és gyakrabban énekeltek. Az Ekklesia a' Rector fizetését bé adja, hanem a' gyermekektől járándo Solariumot nehéz bé szedni, és vannak olyanok is, a' kik még most is restálnak a' multt esztendei fizetessel is.

VI^{ik}§ Bába itt a' Helységben kettő van. Az egyik Reformata, a' másik Papista. mind a' kettőt a' Vármegye Bábája examinálta 's a' rendelte. Reformata míg nints fel eskietettve. Az Asszonyokkal tudnak bánni a' mennyire falusi Bába létekre értik a' Mesterségeket. Igyekeznek el járni kötelességekben,

's nem keresztelik meg a' Ref. Gyermekeket. A' Himlő bé oltástól még csak a' mult esztendőben is nagyon irtóztak az ide való Szülék, de most már nem annyira, sőt már most rendes fojamatba van szinte, kiváltképen pedig a' Refmatudok között. De csak ugyan e' mellett is meg kell vallani, hogy találtattnak olly értetlen Szülék, a' kik gyermekeikben a' Himlőt bé nem adják.

VII.§ Temető van, még most tágos, a' Sirok elég mellyen ásattnak. A Temetésre nézve a' mennyire csak lehet, a' Királyi parantsolat meg tartatik.

VIII^{ik}§ Harangozo van. A' Kötelességiben el jár 's engedelmes, bizonyos és meg határozott fizetése van. és mindenféle Fizetésnek szolgálatnak terhétől szabad vagy ment a' Helységben.

IX^{ik}§ Két vagy három ügye fogyott szegeny emberek vagynak, a' kik szükölködnek alamisna nélkül. De ezek rendszerent a' Faluba való kéregetésből 's adakozásból élnek, 's minthogy már esmerösök, adnak is nekik. Nyáron pedig ollyas könnyü munkát végbe is visznek 's dolgoznak.

X^{ik}§ Az Ekklesiának ollyas Gravamenje nintsen Isteni tiszteletben és más Jussában nem háborgattatik. A' Lelkek számát nem kéri 's nem kéretik a' T. Plebánus Urak, minthogy az minden esztendőben különben is tudva van előttök a' Nemes Vármegye Conscriptiojából.

XI^{ik}§ Az Also Némedi Ref. Ekklesiának Filiája egy sints, a' melyről irhatna, vagy felelhetne valamit. Irám A.Némediban Julius Honapnak 21^{en} 1819^{ik} esztendőben.

Kerek György msk az Also Némedi Ref Sz Ekklesia mostani Predikátora.

G 200 Bugyi [Bugyi]

[Fedőlap]

Bugyi. d. 5to Sepr 1819.

1°, A Prédikátor fizetése nem rendesen fizetődik, hanem sok időkre el halasztódik.

2°, A' V. Tractustól ki nevezetett visitor Urak az examenre meghavattassanak.

3°, A Rector Fizetése rendesen bé nem fizettetik.

4°, A sertésért eddig vólt Hat forintokat fellyebb kelletik vinni.

+++

A' Bugyi Reformáta Eklésiáról.

I., Az Eklésiáról közönségessen.

Helyeztetett Tettes Ns Pest Vármegyében. Birják: 1., Felét a' Metgs Báró Bánfi Fámilia. 2., Egy negyed részét Tekintetes Vajai Vaji István Úr. 3., Egy Nyóltzad részét, Mélsgs Udvari Tanátsos Vajay Vaji József 4., Más nyóltzad részét, Mlsgos Generalis és Báro Vajay Vaji Miklós Urak.

a., Kezdődött az Eklésia újra 1783^k eszt Martius 19^k napján, mellyen Predikátor hozatott. Lelkek száma 1165.

Fatuma: Tekintetes Ns Beleznay Beleznai János Generalis Úr, a' Bugyi Pusztát Lakosokkal meg szállította 1729^{esztben}. Ezek Lelki Pásztorról gondoskodván hozták magoknak Bakos Monori Andrást, a' ki három esztendeig Levitai nevet viselvén Predikátori grádusra emeltetett, és e' két hivatalt viselte 1730^{tól} fogva - 1746^k esztig. Utána hozatott Besenyei György , a' ki 1746^{tól} fogva 1761^k esztendeig vólt Predikátor; a' midőn az Eklésia elpusztattatott, Prédikátor és az Oskola Mester ki hajtattak, Templom és az Eklésiai épületek el foglaltattak. Ennek okául az adatott: Hogy a' Ngos Földes Uraságnak új Templom építésre, így adatott engedelem a' Felségtől: In eodem loco, in illa quantitate, ex usdem materiis; de ez meg nem tartatott, hanem más helyen, más materiákból és nagyobb építettett. Ez a Templom minthogy az Uraság építette el nem vétetett, mint az Ótska; hanem az Uraságnak úgy hagyatott meg, hogy aki Világi haszonra fordithattya. Ugy is vólt egész 24 esztendeig, azaz 1783^k esztig, a' midőn felnyitván belékezdettek jární.

b., A mostani Templom és Torony építették 1803^{ik} esztendőben, nagyobb részént Mlgs Generalis Beleznay Beleznai Miklos Úr Özvegyének, Mtsgos Báro Anna Mária Podmanytzky Aszszony Ő Nagyságák költségén, és most vagyon jó állapotban;

c., Az Úr asztalához valo edények: Egy ezüst meg aranyozott Pohár, ugyan ezüst Tányér meg aranyozott szélű. Tzin Kannák. 1^ő 8 itzés, 2^{ik} Őt, 3^{ik} Három. 4^{ik} két itzések. Felső és alsó terítők: zöld Tafota béllelt, arany tsipkével prémezett; mellyek mind Mtsgos Uraság ajándéki. Ezeken kívül, vagynak az Eklésiának: egy kettős, ótska sárga bíbor, Keszkenője melynek a' felsője egyik szegelete aranyos, az alsónak három oldala selyem viragokkal ki varrott, és ugyan azok az oldalak sarga selyem rojtokkal. Nagy fejer Keszkenő selyem virágokra ki varrott. Veres Patyolat Keszkenő, egy szegelete arany viragokkal. Több avúlt appro Keszkenők es több Vászón Abroszok.

d., Harang vagyon három. Az első 529.f. a' Mlgs Aszony által öntettetett; a' felső kerületen ez az Irás vagyon: Fudit Henricus Eberhardt; az oldalán: Báro Podmanitzky Anna Mária Mlgs Generais Beleznay Miklos Özvegye költségével készült a Bugyi Reform Eklesia számára 1803ban. A második 327.f. felső kerületen: Fudit Henrich Eberhard Pesthini 1809^b az alsó karimáján bé metzve vagyon ez: Bugyi Reformáta Eklesia öntette maga költségével 1810^{ben}. A harmadik 176.f. Fellyül ez az Inscriptio vagyon rajta: Bruner Goss mich Ofen. Alól: Nicolaus Beleznay et Anna Maria Podmanitzky donarunt Ecclesiac Reformatae Bugyiensi 1787.^{ben}

e. Még a' régi Eklésiától maradott két haszon vehetetlen Matricula.

f. A Parochialis Háznál vagynak: két Szoba, egy belső élés és külső Kamara, Borjú, Tyúk, Hidas Olak, Szin, mellyek már többnyire régiek. Kívül a Falun: Szállás Kert, és ebbe Marha Istálló.

II° AZ Eklésia igazgatásáról.

1., Vagynak 16 Presbyterek; tizenkettő a' Tanátsbéliek, négy a Köz nép közzül.

2., Valamikor valami dolog adja elől magát Gyűlések tartatnak a' Parochiális Háznál.

3., Itt az Eklésia jövedelméről való Szám adások tartatnak, ide czitáltatnak a' Templom kerülők, tisztátalan Személyek, rossz Házások, és egyéb Caussak revidealtatnak.

4., A' Presbyterialis Gyűlés Actáit feljegyezi mikor reá ér a' Helység Notariussa, egyébkor a' Predikátor.

5., Curator szokott lenni két esztendeig; Egyházfi edyig; a' kiknek Szám adásaik minden esztendőben revideáltatnak, a' Presbyterek által, a' Predikátor Elöl ülése alatt.

6., Az Eklésiának Jövedelmei: A' b.e. Mlgs Generalisne Ő Nagysága Testamentoma szerint 500 fors Interesse 30 fort, melly minden esztendőben ki adatik Pesten, a' M B Podmanitzky Familia Cassájából. Ezenkívül a' Fel vetés Gabonából és Pénzből el-maradott részetske és a' Templombéli Persely. Ezeken kívül semmi nints, nem is lehet.

III° A Charitativumokról és egyéb Alamisnákról.

a., Az Agéntiále a' három Sátoros Innepen és Ujj Kenyér és Bori Communio alkalmatosságával való Adakozás, a' midőn azon kívül más Jel, soha nem tétetett és nem is tétetik ki.

b., Egyébb obiectumok akkor publicáltatnak, mikor leg többen járnak a' Templomba. úgymint Téli Napokon. A' Curator a' Pénzt, valamint egyéb Alamisnát úgy ezt is, minden Vasárnapon bé hozza, melly a' Perceptotialis Laistromba fel számláltatván bé iratik, és közzé jegyeztetik, mellyeket a' Curator együtt manipulál a' Predikátorral, és az ennek hire nélkül valamint egyebekben: úgy ebben is tsak egy krejtzárt is sem nem incassál sem nem erogal és magánál soha semmit nem tart.

IV° A Lelki Pásztorrol.

1., Neve: Szánthó István, tanult Debretzenbe, Német nyelven beszél a' Frantziának is hasznát veszi. be hozatott 1783^{ik} eszt. Mart 16^{ik} napján, Kávárol Tek Bizaki Puky László Udvari Káplánságából; másutt egyebütt Predikatori hivatalt nem viselt. Özvegy, vagynak hat gyermekei.

2., Canonja, Liturgiai vagynak, és a' Josephina Resolutio.

3., Minden Vasárnapon Innepeken Predikatziot tart, Dél után Catechizál. Hétköznapon minden nap, még a' Nyári Napokon is del után is könyörgést tart.

4., Az Urasztalához először Járókat confirmállya, és protocolállya.

5., A betegeket meg látogatja.

6., Mindenkor a' Templomba keresztel, ha tsak a' gyermek utolsó szempillantásb nintsen.

- 7., A Communiót administrállyá ötször a' három Satoros Innepeken, és az Ujj Kenyér és bori alkalmatossággal.
- 8., A Matriculát viszi és a tisztatalan agyból szülotteknek Attyokat így írja be Patre incognito, Matre N.N.
- 9., A' Házások, nálunk három Vasárnapokon hirdettetnek ki és immatriculáltatnak.
- 10., A fizetése éppen nem adatik bé az esztendejének végével, hanem hol kevesebb hol több restantiák maradnak több időkre.
- 11., A Predikátornak illendő tekintetben való tartása felől semmi panasz nints.

V° Az Oskoláról.

- a., Rector Manyoki László, tanult S.Patakon, hozatott Dabasról 1816^k esztben. Martius 22^k napjan. Szolgált annak előtte a' Vértesallyai Tractusban; de az előtt a' Pestiben is Pétzelen. Feleséges, vagynak három gyermekei.
- b., Az Oskolája a' Gyermekek számához képest igen szűk, és most kezdenek újjat építeni.
- c., A tanuló Fiú és Leány Gyermekek többen szoktak lenni száznál, és most menyien légyenek a' Catalogus fogja meg mutatni.
- d. A nagyobb Gyermekek a dolog bé jövedelekor el maradnak; de az apróbbak Nyáron is feljárnak.
- e., Tanúlnak a már bé vett Methodus szerint, egész a Heidelbergai Catechismusig, irnak és Szám vetést tudnak.
- f., A Tractus által ki rendelt oskolai Visitorok T.T. Polgári Pál és Kerek György Urak, visitálnak esztendőben egyszer, de Examenre nem hivattatnak.
- g., A Helybéli Visitorok: a' Predikátor mellett a' Törvény Bíró és Curator.
- h., A Templomba való éneklést, némelykor a' Predikátor prascibállyá máskor pedig a' maga discretioján all.
- i., Az Ujj enekes Könyv egész divattyában van.
- k. A' Deputatuma az Eklésiától tsak bé fizettetik; de a' gyermekek Didaqrumából sok el marad.

VI°, Bába van; censúrázza a T.N. Varmegye Bábája. De vagyon a Predikátor által vétetett Baba Könyve, mellyet Németül irt Stejdele Úr, melyben Képekkel le vagynak festve a Szülésben külömb külömb modon bé álló gyermekek, és hogy kell azokon segíteni; ez a' Könyv mindenkor nálla vagyon, és ha valamiben fenn akad, a' Predikátor meg magyarázza néki.

VII° A' Himlő bé oltása éppen tsak most kezdődik folyamatban lenni.

VIII° A Temető elég tágas; hanem egyéb kerítése nints, a' körülötte Szállás Kerteknél, mellyek bé vagynak kerítettve.

IX°, Vagyon Harangozó, a'ki kötelességében el jár hűségessen. Vagyon Pénz és Gabonabéli Deputuma, és a' Temetéskori Harangozástól is fizetése.

X°, Az Eklésiának Koldussai nintsenek.

XI° Gravamen nintsen, mindenek egész szabadsággal és minden akadály nélkül folynak.

] Filialis Eklésia nintsen.

Ki adta Bugyiban 1819. 5 Septber
Szántó István m.s.k Prédikátor

G201 Fóth [Fót]

[Fedőlap]

Fót d. 11. Sepr 1819

Sine reflexione.

Filialis Mogyorod A Tisztelendő Senior Úrnak commnttaltatik, hogy az Innepek meg tartása, és a' Tisztelendő Plebanus Urnak Földeinek szántására obligáltaké v. nem magokat.

+++

A' Fő Tisztelendő Püspök Urunk Canonica Visitatio tárgyaira tett feleletek a' Fóthi Reformata Ekklesiában 1819dik Esztendőben Julius hónap 1ső Napján.

I. Az Ekklé'sia Mater, melly is Tettes Ns Pest Vármegye Méltóságos Gróf Károly Familia Uradalmában vagyon.

a., Ezen Fóthi Ref: Sz: Ekkla Materbeli állapotját, a' kezünknel lévő Matriculából az 1744dik Esztendőre vihettyük fel, és fellyebb nints sem írás, sem élő ember a' ki emlékeznék Fatumairól sints emlékezet, hogy lettek volna. A' T:T: Predikátorok Név szerént ezek voltak: T:T: Tóthfalusi Samuel Uram, T:T: Simoni András Uram, T:T: Veszprémi Ferentz Uram, T:T: Nagy János Uram, T:T: Igaz János Uram, T:T: Bátorszászi F. Ferentz Uram T:T: Berta Sándor Uram. A' Lelkek száma 723.

b., Temploma és Tornya vagyon. A' Templom és Torony épült 1787dik Esztendőben, jó matériából, 's jó állapotban vagyon.

c., A' Toronyban két Harang vagyon. A' nagyobbik két Mázsás, a' kisebbik másfél mázsás - mind a' kettőn öntött betűkkel ez vagyon In ofen metzett betűkkel pedig ez: A' Fóthi R. Sz: Ecclé'sia Harangja.

d., Az Úr Asztalához tartozó minden eszközök és minden edények ezek u:m:

-1° Három Kannák

Az egyik négy itzés - más rajta ez: A' Fóthi Ref: Sz: Ekklé'siáé készítettett 1754.

A' másik is 4 itzés - az Írás rajta ez a' mi az elebbenin 1796.

A' harmadik harmadfél itzés - Írás az rajta a' mi a két elsőbbon készítettett 1749.

-2° Két Poharak - az egyik tsupa ezüst ezen írással: Hoc sacrum vas: dedicavit Franc: Beretzk Veszprémi Ecclesia Reformata Forinsi Proprio Aere 1768.

A' másik ezüstözött és aranyozott. Réz semmi írás rajta.

-3° Egy Kenyér alá való Czin Tányér ezen betűk rajta F:E:

-4° Kenyeret osztó aranyozott Tányér semmi írás nints rajta, és egy alamisnának ki tétetni szokott vas Tányér.

-5° Keresztelő vas Tál Czin Kannával együtt semmi Írás rajta.

-6° Egy fejer abrosz.

-7° Huszonkilentz kendők, mellyeken semmi Írás nintsen.

e., Az Ekklé'siának Könyvei ezek: Lelki áldozat; ajándékozott 1790. Biblia Tárház. Egyház Törvényes Könyve. Ujj Testamentom Két Soltár. Matricula és Protocollum. Levelei nintsenek.

f., A' Parochiális ház jó állapotban vagyon. Három Szobák vagynak benne, és egy Museum. Nyoszolyája vagyon kettő: Karszék Öt. Asztal kettő. Kamara alkalmas. Istálló, és mindenféle Ólak, és Félster.

II. Az Ekklé'sia Helybeli igazgatása.

1° Vagynak Presbyterek tizenketten, fel eskettetnek, ezek közzül választatnak a' Curator, és két Oskola visitorok.

2° Mikor a' szükség kívánja tartatnak Presbyterialis gyűlések a' Parochiális háznál.

3° A' versengőket, czégéres bűnben élőket, a' házasság rontókat Isteni tiszteletet nem gyakorlókat, és haragtartókat meg inti, és meg dorgálja, a' minéműek most az Ekklé'siában nintsenek.

4° A' Presbyterialis gyűlés Actai minthogy nem igen fontossak voltak, még eddig nem jegyeztettek fel.

5° Curator vagyon, és ennek számadása minden esztendőben meg vizsgálatik a' Presbyterek jelenlétekben, és a' számadás bé megyen a' Tisztelendő Esperest Úr kezébe.

6° Nints más semmi jövedelme az Ekklé'siának hanem az adakozás hét ember kaszálló szölleje /:melly dézma alatt nints:/ egy kis Rétetskéje. Nem tudunk semmi olyan eszközt, vagy módon gondolni a' mellyből az Ekklé'sia jövedelmét lehetne nevelni.

III. A' Charitativumok vagy Alami'snák.

1° Az Agentiale minden esztendőben ötször publicaltatik, és ugyan akkor nem más, hanem egy Tányér tétettetik ki.

2° A' Gen: Consistoriumtól ki rendeltetett Objectumok nevezet szerént nem publicaltatnak, mert nyilván tapasztaltuk, hogy ollyankor nem adnak.

- 3° Curatorral együtt a' Predikátor számlálja fel az Alamisnákat, és mindjárt bé íródik, a' Ládába tétetik. A' kults mindenkor a' Curator kezénél vagyon.
- 4° Az Agentiale, és minden más alami'sna a' Tisztelendő Esperest Úrnak vagy a' T. Assessor Úrnak ki leg közelebb vagyon nevünk alá írásával által adódik.
- 5° Az Ekkle'sia számadása minden esztendőben a' Tisztelendő Esperest Úrnak tisztán által adódik a' meg vi'sgálásra.

IV. A' Lelki Pásztor.

- 1° Peterdi Jó'sef a' Debretzeni Oskolában tanult. Magyarul, Deákul, Görögül, Németül, és Francia Nyelveken beszél. Már 39dik Esztendeje miolta ide hozattatott. Feleséges. 4. élő gyermekei vagynak.
- 2° Canonja, Liturgiája, Josephina Resolutioja van.
- 3° Minden Vasárnapokon, Innepeken Dél után is vagynak Predikációk. Hétköznapiokon Imádságok.
- 4° Az Úr Asztalához először járulókat; ez előtt minden esztendőben meg censeálta; de már most a' nagy erőtelenség nem engedi.
- 5° Az Úrnak Szent Vatsoráját minden esztendőben tizszer ki szolgáltatja.
- 6° A' Szent keresztséget, mikor tsak mehet a' Templomban viszi véghez. nagy betegségében pedig a' Parochiális házban.
- 7° A' betegeket ez előtt meg látogatta, vigasztalta, 's az Halálra készítette; de már most a' nagy erőtelenség nem engedi.
- 8° A' Matriculát rendessen viszi. A' Törvénytelen ágyból születteket Atya nélkül Annyával írja bé.
- 9° A' házasulandókat három Vasárnapokon hirdeti. A' Copuláltakat béírja.
- 10° A' Fels: Királyi Parantsolatokat, és a' Consistorium rendelkezéseit még eddig tsak különös papirosra jegyezte, mivel Protocollum még nints.
- 11° A' Predikatori fizetést, és a' mi földjei, kertjei vagynak az Ekkle'siának, a' rendelés szerént különösen ki irattam.
- 12° A' fizetés minden esztendőben az ő idejében betsületessen bé adódik, semmi restantia nintsen.
- 13° A' Predikátor szent hivatalához illendő tiszteletben, és betsületben tartatik.

V. Az Oskolák

- a., A' Rector Neve Csokonai Jó'sef, tanúlt Debretzenben. Szolgált a' Nagy Bányai, Nagy Sáápi, Mogyorodi, és most a' Fóthi Ekkle'siákban. A' Fóthi Ekklesiában 11 esztendeje szolgál. Feleséges, 4. élő gyermekei vagynak.
- b., Az Oskola ház jó állapotban vagyon, és elégséges a' Gyermekek számához képest.
- c., Hányan vagynak a' tanuló Gyermekek, a' Tanító Catalogussa meg mutatja.
- d., Csak Télen járnak a' Gyermekek Oskolába, egyébkor nem is lehet őket az Oskolába jártatni a' sok baj, és dolog miatt.
- e., Nagy Kátét, Hübnert, Kis Kátét, Szent historiát, Írást, Számvetést, Éneklést, Olvasást, és Imádságokat tanulnak.
- f., A' Tractus által ki rendeltetett Oskola Visitorok T:T: Gáál Dániel Assessor, és T:T: Kazai István Urak. Kik is minden esztendőben szorgalmatossan visitálnak; de az examenen meg nem jelenhetnek.
- g., Helybeli Oskola Inspectorok Cselétei István. és Dalmadi István a' kik az Oskolát Télben minden héten meg vizsgálják.
- h., Az éneklést maga végzi a' Rector az ő tetszése szerént.
- i., Az Újj Énekes Könyv még nem Introducaltatott, mert nem találtak, 's nem vehettek az Emberek; hanem most praeenumerálnak.
- k., A' Rector Salariuma különösen meg irattatott a' parantsolat szerént.
- l., A' Salarium minden esztendőben bé fizetődik az ő idejében hiba nélkül.

VI. Alkalmatos fel eskedetett két Bába Asszonyok vagynak. Az öregebbiknek Neve Kotzó Susánna, az Ifjabiké Rodó Erzsébet, meg censealtattak az asszonyokon segíteni jól tudnak, józan mértékletes életűek, éjjeé, és nappal el járnak kötelességekben. Nem keresztelnek. A' himlő oltás fojamatban vagyon.

VII. A' Temető elég tágas - minden esztendőben fel kerirrik - záros apu van rajta. A' Sirok Ember magasságnyira ásatnak. A' temetés idejére nézve az ő Felsége parantsolatjához tartjuk magunkat.

VIII. Vagyon harangozó Elek Mihály, a' ki is hűségessen el jár kötelességében, engedelmes mind a' Predikátornak, mind az Elöljáróknak. A' fizetése külön ki vagyo irva. A' helység terhétől szabads.

Most ebben az Esztendőben semmi Ekkle'siai szegény nintsen; de mikor van is gondot viselnek reá a' jól tévő hivek.

IX.

A' Gravamenek.

X. A' Fóthi Ref: Ekkle'sia Földjei a' mult 1817dik esztendőben a' Méltóságos Földes Uraság által el vétettek. Az el vett földek helyett adodnak ugyan más földek; de a' mellyek sem mennyiségekre, sem joságokra nézve ingyen sem hasonlíthatók az elébbiekhez, mert némely része ezen ujj földeknek haszna vehetetlen homok, némely része pedig töretlen gyep földek, mellyek /:minthogy még a Jobbágyság sem állatt a' néki osztatott gyep földekhez:/ mind eddig csak gyepnek maradtak, és fel nem törettek, melly miatt tetemeg kórokat kénytelenítettünk mind eddig szenyvedni. A' mi a' mennyiségeket illeti, a' régi földekben a' Predikátor /:a' mint a' Conventionalis Levél mutatja:/ el vethetett 8 kila őszi és egy kila Tavaszi magot. - A' Rector felényit, az ujj földekbe pedig csak 5 kilát - a' Rector felényit vettethet. Ezen kívűl a' mivel legjobban terheltetik az Ekkle'sia ez; hogy a régi földjei az Ekkle'siának minden vetőre egy egy darabba, és a' Rectoré a' Predikátoré mellett voltak; de most egy mástól el vagynak szaggattatva és egyiké egyik dülőbe, a' másiké másikba vagyon, melly mind a szántásra, mind a' takarításra az Ekkle'siának igen terhes.

Le írta Peterdi Jó'sef Fóthi Predikátor. A' Fóthi Ref: Ekkle'sia Érdemes előljárai előtt. Julius 1ső Napján 1819dik Esztendőben.

G 202 Gödöllő [Gödöllő]

[Fedőlap]

Gödöllő dd 11a Sepr 1819

1, A' Paróchia kerítése rosz állapotban van.

2, A' Kaszálló eránt a' Ttes Szolgabíró Urat az Elöljárók sürgessék

+++

A' Canonica Visitatio tárgyaira való Feleletek.

I., Gödöllő Mater Eklésia, melly Ttes Bs Pest Vármegyében helyheztetett, a' Várost bírja Méltóságos Hertzeg Grassalkovits Antal Úr.

a., Ez az Eklésia mikor kezdődött légyen, bizonyosan nem tudatik, hanem vagyon az Eklésiának az Úr Asztalára ajándékoztatott egy kisded ezüst tányérja, mellyen ez az Inscriptio vagyon: Néhai Ns Nemtes Vitézlő Noszvai Figedi Mihály Uram meg-maradott özvegye Nemtes Vámosi Er'sébeth Asszszonynak Isten tisztességére adott ajándéka 1646. Mellyből nem csak a' tettszik meg, hogy már akkor Gödöllőn Eklé'sia vólt, hanem az előtt is már kevés esztendőkkal kellett lenni. - Nevezetes Fatuma ezen Eklé'siának az, hogy Néhai Acquisitor Gróf Grassalkovits Antal Úr Özvegye Klobusitzky Thérézia. Néhai Idősb Tiszt. Váradi István Úr halálának alkalmatosságával az akkor ditsősségessen Uralkodó Felséges Asszonyunkat Mária Théréziát Levele által azonnal requirálta, hogy annak engedelmeből a' Templomot, Parochiát satb. a' R. Catholicusok számára el-foglalhassa; de Investigatio rendeltetvén a' nevezett Felség által, a' titulált Grófné szándékában nem boldogúlhatott; A' mint ezt eléggé mutatja Eklé'siánk Ládájában lévő Ns Pest Vármegye Köz-Gyűléséből ki-adott Bizonyosság Levél ao 1776 die 4a Junii. Ki lett légyen a' leg első Prédikátor ebben az Eklé'siában, azt sem lehetett még eddig igazán ki-nyomozni, hanem a' bizonyos, hogy 1652dik esztendőben a' Prédikatori Hivatalt fojtatta itt Némedi Mihály, ezt követte Tiszt. Idősb Marosi Mihály Úr állott a' Sz. Hivatalban 1702dik esztendőben és szolgált 34 esztendőig. Ezután T.T. Veszprémi Ferentz Úr rendeltetett ide 1736dikban és szolgált 1 esztendeig. Ennek helyében Tiszt. Dömsödi János Úr lett a' Prédikátor 1734dik esztendőben és szolgált 5 esztendőig. Utána T.T. Idősb Váradi István Úr és szolgált 34 esztendőig. Ezután ennek Fija Ifjabb Váradi István a. 1775. és fojtatta Hivatalát usque ad anum 1785. Ezután T. Pap István Úr és szolgált 8 esztendeig. ez után rendeltetett T. Szombati János Úr Interimalis Prédikátornak és szolgált szinte 10

Hónapig. Ezt követte T. Gaal Dániel Úr 1794ben 'ki már 26dik esztendeje, hogy ez Eklé'siában fojtatja Sz. Hivatalát. [meghalt 1835] A' Lelkek száma a' mi Ref. Eklé'siánkban 1044.

b., A' mostani Templom és Torony köből és téglából épült 's egészsen el-készült 1744dik eszetndőben 2a Septr a' mint ezt mutatja a' Templom Mennyezetén lévő Örök emlékezetet mutató Tábla: ha nem a' Torony szinte másfél öllel fellyebb emeltetett 1801dik esztbben.

c., Az Úr Asztalához tartozó Edényei ezek: 2 Ön Kanna és 1 kisebb. A' leg nagyobik ön Kannán ez az Inscriptio: Ezen ólom Kannát tsináltatta Gödöllei R.Sz.Eklésia számára Labantz János maga költségével. Anno 1739. Die 26 Macy.

A' második Kannán lévő Inscriptio: A' Gödöllei R.Eklésia edénye Anno 1725.

A' harmadik kis Kannán nintsen semmi Inscriptio.

Vagyon egy nagy Czin Tála, mellyen ez az Inscriptio: Istrum Domus H.C.Jehova Gödöllő 1745 d. 23 M. és egy fejrőn Tányérja, mellyen az Inscriptio: Anno 1718 Tiszteletes Marosi Mihály Gödöllei Sz. Eklák érds Lelki Pásztora meg-nevezett nyáj számára buzgó szeretetiből csináltatta e' Tányért. Die Nona Novembris. és egy kis fellyebb meg-nevezett ezüst Tányérja. Ezekon kívül vagynak az Eklé'siának egy nagyobb és egy kisebb meg-aranyozott ezüst Poharai. A' nagyobbikon ez az Inscriptio: Tekintetes Nemes Bossányi Krisztina Aszony ajándéka a' Gödöllei Reformata Sz. Ecclé'siának. A.C. 1720. 18. M. A' Kisebbiken: Dono - - Eccle'sia Gödöllő Stephanus Vámosy de Kürth 1654. Vagyon az Eklé'siának egy kék virágos selyem damask Terítőja, egy nagy csipkés gyólt és egy sávolyos abroszsza és 8 selyem Keszkenője. mellyeken nintsenek Inscriptiók.

d., Vagyon a' Toronyban egy Harang és egy csengettyű. Az Harang másfél má'sa nehézségű, ezzel az Inscriptióval: A' Gödöllei Reformata Sz. Eklé'sia tulajdon költségén ano 1768. COSS. Mich. Johannes Choll. N. Pest. A' csengettyűn nints semmi Inscriptió.

e., Az egy említett levelen kívül semmi Levelei nintsenek, hanem ha ehez hozzá adjuk Néhai T. Idősb Váradi István Urbarium bėjöveletekor a' Parochiális Rét dolgában Néhai Gróg Grassalkovits Urnak bė-adott. Instántziájára való Feleletét a' Comunitásnak és a' Grófnak arra tett Indorsatióját -, Könyvei az Eklé'siának ezek: Egy O Nagy- és két Új Octáv formában ki-adott Énekes Könyvei és egy Új Testamentoma.

f., A' Parochiális Ház fel-épült újonnan 1808dik eszetndőben az Eklé'siának tulajdon költségén. Vagynak benne 3 Szobák, 1 Museum, 1 nagyobb és kisebb Kamara, Konyha és Pintze. Van egy nyoszolyája, két igen régi Asztala, egy hosszú Asztal, egy nagy Kar és egy rossz magános szék - vagynak Ólak, Fėlszer, Istálló és Kút.

II., Az Eklé'sia Helybéli igazgatását a' mi illeti,

1., Van organizált Praesbyterium; bė-gyűjtettévn az eskütt emberek, választatnak ezek és a' Predikátor által a' leg-alkalmatossabbak, fel-eskettetnek és most 6an vagynak.

2.,- 3., Tartatnak Praesbyterialis Gyűlések, a' mikor a' szükség kívánja és a' mikor ez meg-eshetik főképpen Vasárnapon a' Délyesti Ini tisztelet után a' Predikátor Házánál. A' melly Praesbyterium a' czégéres vétekben élőkkel úgy bánik, hogy ha meg intetvén kész indulattal reá adják magokat a' penitencia tartásra a' Predikátor Házánál a' Praesbyterium jelenlétiben penitenciát tartanak. A' versengő és egymástól külön lakó Házas Társakra nézve pedig azt praktizálja, hogy a' bėkességet közöttök elėbb tsak a' Predikátor igyekezik helyre állítani; abban az esetben pedig, ha annak nem engednének a' Praesbyterium eleibe citáltatnak; ilyenek pedig Eklé'siánkban ritkán találtnak.

4., A' Praesbyterialis Gyűlések actái, a' mellyek szükségesebbek, fel-jegyeztetnek a' Predikátor által; a' jó rendnek pedig az Ekklában való meg-tartására tett Rendelések, a' Templomban fel-olvastatnak.

5., Curátor vagyon. A' számadásai minden esztendőben revideáltatnak, a' melly számadáson jelen vagynak a' Praesbytereken kívül minden esküdtek és némelly közemberek és a' Curator számadása a' Tractuale Consistorium eleibe terjesztetik.

6., Az Eklé'siának jövedelme nálunk van a' Perselyekből 's az Isten dicsősségére adattatni szokott alamisnákból.

III., A' mi a' Charitativumokat vagy alamisnákat nézi

a., Az Agentiale minden esztendőben ötször publicáltatik Comunio alkalmatosságával, a' mikor más végre semmi egyéb Jel ki-nem tétetik.

b., A' Gen. Consistoriumtól rendeltetett Objectumok publicáltatnak.

- c., Az alamisna fel-számláltatik a' Curator jelenlétiben, a' kinek keze alatt van és annak Lajstromába bé-iródik.
- d., Valamint az Agentialé, úgy minden egyéb alamisna minden hijjánosság nélkül administráltatik azoknak, a' kiknek illik u.m. a' T. Visitor Uraknak.

IV., A' Lelki Pásztor ebben az Eklé'siában Gál Dániel. Tanúlt a' Debreczeni Collegiumban. Beszéli Deákul és Németül - Huszonhatodik esztendeje hogy már a' Gödöllei Eklé'siában szolgál, minekelőtte szolgált volna Pádon 6 esztendeig. Feleséges és van egy élő Leánya Férjnél.

2., Canonja van, Lyturgiája és Josephina Resolutiója.

3., Minden Vasárnapokon és Innepeken tart Prédikátiót, délután Catechizátiót, Hétköz napokon pedig Imádságot.

4., Az Úr Asztalához először járulókat confirmálja és a' Confirmatusok nevét bé-irja.

5., Az Úr Vatsoráját esztendőben ötször administrálja.

6., A' Keresztelést a' Templomban viszi véghez hanem a' kisded haldokló félben van.

7., A' betegeket meg-látogatja.

8., A' Matriculát accurate viszi, noha nem Rubrikák szerint. A' törvénytelen ágyból születetteknek csak az Anyákat írja bé -

9., A' Házasúlandókat 3%három meg-külömböztetett Vasárnapokon publicálja és a' copuláltatkat bé-irja.

10., A' Felséges Királyi Parantsolatokat és a' Consistorium' publicált Rendeléseit improtocolálja.

11., A' Prédikátor Conventiója különös papirosra le-iródott.

12., A' Predikátor fizetése esztendőről esztendőre nem marad.

13., A' Prédikátor Papi Characteréhez képest illendő tiszteletben és betsületben tartatik.

V., A' mi az Oskolát illeti.

a., Annak Rectora Farkas József. Tanúlt előbb a' S.Pataki Anya Oskolában, azután a' Losontzi Gymnasiumban. 2dik esztendeje, hogy ebben az Eklé'siában szolgál. Az előtt volt Szadán, annakutánna Veresegyházán tiz%10 tiz eszt. Feleséges és vagy nak 4 gyermekei 1 férjfi és 3 Leány.

b., Az Oskola épülete jó állapotban vagyon és egészszen újonnan épült 1815dik esztendőben, 's a' gyermekek számához képest a' Classis elég tágas.

c., Az Oskolába járó gyermekek száma hol több, hol kevesebb, most 103. A' Fiúk száma 62. a' leányoké 41, a' kiknek Catalogusok bé-mutattatik.

d., A' Gyermekek csak Télen járnak tellyes számmal Oskolába, Nyáron 4 vagy 5. hanem Vasárnapokon jobbra egyaránt fel-jönek - Itt csak a' kissebbekre nézve is, minden igyekezet mellett is impracticabile hogy az Oskolába járattathassanak -

e., A' jó olvasás itt a' leg-főbb pontom, a' mellyre kiváltképpen taníttatnak a' gyermekek, a.u. a' Kis História, Kisebb és Nagyobb Catechismus, Hübner Históriaja, a' helyes Írás, Számvetés. Énekek Nótái és az Oskolai Könyörgések. Ezeken kívül némellyek az Úr Asztalához is készítettnek az elsőbbségek közzül, noha még gyengék és leg fellyebb 10 esztendőjük.

f., A' V. Tractus által ki-rendelt Visitori ennek az Oskolának T. Gál Dániel és T. Kosaras István Urak. Visítálnak egyszer esztendőben Februarius vége felé és az examenen, a' hol lehet jelen vagynak.

g., A' Prédikátor mellett két helybéli Inspectorok vagynak, a' kik az Oskolát visitálják.

h., A' Templomban való éneklést maga végzi a' Rector, ha csak valami nagy baja nints és többnyire a' Prédikátor prascibálja neki, mit kellyen énekelni Prédikátió előtt -

i., Az Új Énekes Könyv már jobbra introducáltatott, mert többnyire abból énekel a' Cantor, de még egészszen nem lehetett introducálni, mert sokaknak nints Könyvök, a' honnét mikor abból énekel a' Rector, mindenkor dictáltatik -

k., A' Rector Salariuma különös papirosra le-irattatott és bé-mutattatik.

l., A' Salariuma minden hijjánosság nélkül bé-fizetődik. Továbbá

VI., Vagyon Vallásunkon lévő Vába, a' ki Lántz József a' Ns Vmegye Chirurga által examináltatott, fel-van esketve és az Aszszonyok baján tud segíteni, kötelességében híven el-jár és nem keresztel. A' Himlő óltást minden esztendőben véghez viszi Lántz Úr.

VII., Van Temető, a' melly mivel már egészszen bé-tölt, újra ásattatnak a' sírok elegendő méjjen és a' Temető bé van árokkal kerítve. A' Halottak el-temettetése pedig a' Királyi Felséges Parantsolat szerint 48 óra után megyen végbe.

VIII., Harangozó is van, ki a' maga kötelességében el-jár és a' Prédikátornak engedelmes. A' fizetése 3 Fort. 1 pár új Csizma, mintegy 18 kila rós és a' Város terheitől szabad.

IX., Ennek az Eklésiának csak egy Köldúsa vagyon, a'ki Házanként való köldülása által sorsához illendő tápláltatását meg-keresi.

X., - Tudva való Gravamene ez, hogy a' prédikátornak és az Oskola Mesternek Rétjei a' Méltóságos Uraság által el-vétettek és a' múlt esztendőben Ő Herczegségének Fő Tisztje Tekintetes Victoris János Regens Úr ő Herczegségét arra bírta, hogy nem tsak Rétet nem ad a' Prédikátornak és Rectornak, hanem még Szántó földjeiket is el-vészi - hanemha a' titulált Uraság Beneplacitumához ragaszkodnak. A' Rétbéli Processus meg-újjíttatott a' múlt 1818^{dik} esztendőben és Tekintetes Sz. Királyi László Ord. Vice Ispán Úr által ennek a' Rétbéli Históriának investigatiója Ttes Adony Mihály Fő Biró Urnak comittáltatott, a'mint ezt a' Ttes Agens Úr tudtunkra adta; de a'ki ebben semmit sem cselekedett. A' Prédikátor pedig semmiképpen reá nem vehette az Eklé'sia Elől Járóit, hogy ezt a' dolgot a' Ttes Fő Biró Urnál sürgessék, mivel ezt cselekedni tellyességgel nem bátorkodnak, a' Prédikátor pedig ezt egyes egyedül maga nem vitathatja.

Irta az Elől Járóknak köz meg-egyezésével Ao 1819 d. 1^a Aug.

Gaal Dániel Prédikátor mk.

A' Gődöllei Ekklesiának Előljárai a Nr X említett Rétnek dólzában fojamodván Restantiájok által Néhai Nagy Mlságu Gróff Grassalkovits Antal Úr EÖ Excellentiájához, a' következő Indorsat nyertek.

Apróbálom 's ditsérem Gedellői Bírák declaratióját, hogy Babaton az Parochiális Rétet Predikátor Um számára meg hattak; Maradgyon ez Idén eő kglme azoknak birtokában az Irtoványos vett Rettyevel együtt: Jövő Esztendőben másut excindáltatik állandóképen az Parochialis Rét. Az Irtoványért penigh az Uraság által lészen contentatiója.

Gedellő 30 Juny 1770

G. Grassalkovich Antal mps

G203 Gyón [Gyón]

[Fedőlap]

Gyón d. 7^a Septr 1819

â. Revidendum.

+++

A' Superintendentialis Canonica Visitatio Tárgyaira való Feleletek.

1^{ör} Gyón. Anya Ekklesia, Ttes Pest Vármegyébe fekszik; Birják ezen Helységet, a' Tekintetes Halász Familia, és Római Catholicus Tekints Zlinszky Antal Úr.

a., Ezen Helységbe a' közönséges Isteniszteletet kezdette Néhai b.e. Méltóságos Halász Péter Obester Úr, kezdvén azt a' maga Udvarába; a' mostani Templomot pedig építtette nehai b.e. Halász Ferentz Úr a' Köznépkel együtt, a' Felséges Jóseff Császár, 's Magyar Országi Király által ki adatott Tolerantiale Edictum kihirdetése után. - A' Lelkek Száma meg nem határozathatatik, nem tudván, a' Földes Urakat, azoknak Cselédjeiket, a' Taksás Nemességet felkellé írni, vagy tsak az adófizető Népek?

[Betoldás az irat végéről: A' Lelkek Száma: A' Tekintetes Földes Urak, és Taksás Nemesek tesznek 104 Lelket; Az adófizető Nép tesznek 134 Lelket. Summa 238. - Ide nem számlálván a' tselédeket, mivel változók.] Ezen Gyülekezetnek Matrichollája 1766^{dik} Esztendőbe Szent György Havának 13^{kán} kezdődvn, azolta e' következő Prédikátorok szolgáltak benne: Polgári János, László Ferentz, B. Takáts János, Borsodi Ferentz, Lossontzi Pap Sámuel, Kaszap Nagy Mihály, Tsontos Sámuel Csee Szombathi János, Takáts Ádám, Etsedi Mihály, Tsatári János, Szondi László Tiszteletes Urak.

b., A' Templom mely Esztendőbe épült, fel írva nem találom; az allya Téglából, felül Vályogból van építve, 's romlandó állapotba van. HarangLáb is van, négy Fa oszlopokon álló.

c., Az Úr Asztalához tartozó Eszközök ezek: Egy Abrosz, két kék Selyem Takaró Ezüst Tsipkével körül szegve, egy arany Pohár minden Irás nélkül, Egy jó nagy Tzin Kanna ezen Irással. K.I. 1748. más kissebbik Kanna, melynek tetején ez az Irás van: A' Gyóni Reff. Ekklesiáié 1766. Vétetett Szabó Ferentz, és Ladányi János által; ez az Óldalom van.

d., A' Haranglábon két Harangotskák vagynak; a' nagyobbik hetvenöt fontos, 's ez az Irás van rajta: Fudit Henricus Éberháza Pestini 1804. A' kissebbik valami harmintz fontos, 's ez Irás van rajta: Fon Ofen, Johan Brünner Coss. Mich. 1785. A' kerületin ez: Ezt a' Harangot tsináltatta Refor. ECCLES.

e., Az Ekklesiának se Levelei se Könyvei nintsenek.

f., A' Parochiális Házba két Szobák vagynak; mellyekbe az Ekklesiának se Asztala, se Nyoszolyája, se Székei, hanem egy könyvet tartó Tékája van; Kamara és Istálló is vagynak a' mitsodások Kotsi Szin, Sertés, és Baromfiak Óllyai most vagynak múnkába.

2^{or} Az Ekklésia helybéli igazgatása.

- 1. Iten organisalt Presbyterium nintsen, hanem midön a' szükség úgy kívánja, a' Tekintetes Földes Urak a' Köznép Öregeivel öszvegyűlnek a' Parochiára, 's úgy teszik 'a szükséges rendeléseket.
- 2. A' Tzégeres Vétékbe élőknek meg fenytéseket e' világi Magistratus viszi véghez; 's más Esetekbe is ott van a' Menedék helyünk.
- 3. A' Presbyterialis Gyűlés Végezéseit leg közelébb Tekintetes Halász Imre Úr jegyzette fel.
- 4. Van Paraszt Kúrátor; de ez tsak a' Belső Személyek ki vetett Conventiojoknak beszédésével, 's az arról való számadással tartozik.
- 5. Az Ekklésia Jövedelme az önként való adakozásból van; 's midön valamit szükség építeni, a' Tekintetes Földes Urak Birtokoknak mennyiségéhez képest szokták a' Segedelmet ki adni.

3^{or} Charitativumok, avagy Alamisnak.

- a) Az Agentialis Cassa annyiszor publicaltatik, a' mennyiszer élünk Esztendőbe az Úr Szent Vatsorájával, és akkor semmi más Jelt nem szoktunk ki tenni.
- b) A' Generale Consistoriumtól rendeltetett Tárgyak mind publicaltatnak.
- γ) Az Alamisna mindjárt akkor az Istenitisztelet után megszámláltatik a' Kúrátor jelenlétébe, feljegyeztetik, 's a' Prédikátor elteszi.
- δ), Miképen adatnak kézhez az ilyen Jótétemények, a' Visitátorok Libellusa bizonyítja.

4er A' Lelki Pásztor

- 1. Szilvássi Péter, tanult a' Sáros Pataki anya Oskolába, ahol széphivatalokat viselt, 's onnan egyenesen ment külső Országi Universitásokra; Németül ért, és beszéll; Második Esztendőbe lakik ezen Ekklesiába. Szzolgált először a' Túl a' Dunai Superintendentiába, Neógrád Vármegyébe Verőtze Helységébe tizen egy Esztendeig három hónapokig, a' hol, és a' Filiájába Nagy Maroson a' Templomokat, és a' Parichiákat a' leg jobb gustus szerént építtette; azon Megyébe öt Esztendős Prédikátorságába Assessorrá vétetett; az 1781^{dik} Esztendőbe Budán tartatott Nemzeti Synoduson a' Brégely Palánki Tractusból Ablegatus vólt, azon mind végig jelen vólt, a' Canonokat subscribalta; Azután szolgált Pétzelen tizenhárom Esztendőkik három Hólnapokig, a' hol a' Parochia kedvéért meg nagyobbított, rendbe szedetett - Itten, és Kis Vátzon Kis Aszszonyok, Papok Leányi, Nemes Leányok ötven hárman tanáltak Institutumában. Özvegy; Két Leányi vagynak, az egyik Férjnél van, a' másik hajádon.
- 2. Egy Lelki Pásztornak szükséges minden készülletei vagynak.
- 3. Minden Vasárnap délelőtt Prédikáll, délután Könyörgést tart; mivel a' catechisálást kéntelen vólt abba hagyni, igen kevesen járván annak, halgatására. Hétköznapokon tsak reggelenként van Isteni tisztelet.
- 4. Még nem adódott alkalmatosság reá, hogy az Úr Vatsorájához először készülöket taníthatta, 's a' Hitbe megerősíthette volna.
- 5. Az Úr szent Vatsorája öt izbe osztogattatik ki Esztendő alatt.
- 6. A' Keresztelés ott megyen véghez a' hol kívánják.
- 7. A' Betegeket, ha hívják kész meglátogatni.
- 8. Az Inmatrichollálás a' ki szabott Norma szerént megyen; a' törvénytelen ágyból született Csetsemöket úgy írja be, a' mint a' Dolog van.

-9. Az Újházásokat, ha csak nagyon nem sürgető, Vasárnapokon, 's Innepeken hirdeti, 's a' copulatio után mindjárt be írja.

-10. Mind a' Felsőes Királyi Parantsolatok, mind a' Consistorialis Acták leirattatnak.

-11. A' Predikátor Fizetése különösen be van írva.

-12. A' mostani Predikátor, hogy illendően meg nem betsültetne, arról nem panaszkodhatik.

5^{ör} Az Oskola Rector Szij Gábor ötödik Esztendőbe lakik ezen Ekklesiába Kiis az eleibe szabott sinórmérték szerint tartozik le írni a' maga környülállásait.

6^{or} Bába van kettő is; a' Vármegye Bábája alsó Dabason lakik; a' másik itt helybe lakik, Evangelica, 's megvan hiteltetve. Nem keresztel. A' Himlő óltás sehogy sint.

7er A' Temető elég tágas, nints be kerítve; a' 'Sirok oly mélyen ásatnak, a' mint az ide való homok Földnek természeti meg engedi; a' Temetésre nézve a' Királyi Felsőes Parantsolat megtartatik.

8^{or} Rendszerént való Harangozó van; mind a' Földes Urak, mind a' Köznép fizetnek valamit néki; de semmiféle Tehertől nem szabados.

9er Vagynak ezen Gyülekezetbe három Alamisna nélkül szűkölködő Szegények, kiket a' Sátoros Innepeknek második napjain szoktunk publicálni; ezenkívül Házanként jár egy közzülök, 's úgy segittetik.

10er Itten semmi Gravamenek nintsennek.

Filiaja ezen Ekklesiának nints, némely Pusztákról járnak ide a' Templomba, 's illő vólna meghatározni, mellyik Pusztá, mellyik Ekklesiához tartozzon; mivel a' honnan másüve hordják a' Tsetsemőket keresztelni, én oda nem tartozom Betegekhez menni.

G 204 Gyömrő [Gyömrő]

[Fedőlap]

Gyömrő d. 9 Sept 1819

1ször A Parochiális Ház megromolva lévén, annak építését surgetni kell.

Nro 3., A Templom építésben foglalatokodo Ekklesiak meg engedtetik hogy míg a Templom fel nem építetik a mostani Charitativum publicálása vagy adminisztrálása maradjon, de azután a G Consistorium rendelete szerint mennyen és adminisztráltasson.

2, A Temető Kert csak fel felől lévén bé kerítetve, hogy minden felől fel kerítették, meg hagyatik.

3, Tttes Gabriné Aszszonyság meg fog kérettetni, hogy a' Predikatori fizetésből ki maradt búzabéli fizetést adja ki.

+++

A Canonicá Visitatio Tárgyaira tett Feleletek.

I. GYÖMRŐI EKKLÉ'SIA.

Mater Ekklé'sia. Fekszik Tettes Pest Vármegyében. Birják Mgos R.Sz.B. Gróff Széki Teleky László. Mgos R.Sz.B. Gróff Vartensleben Károly Ó Nagyságának, Tettes Bizátti Puky István, Tettes Négyesi Szepesy Zsigmond, Tettes Bizáky Puky Pál Urak, és Néhai Tettes Gábrriel Miklos Úr Özvegye Tettes Fái Fáy Kristina Asszony.

a, Mikor kezdődött legyen az Ekklé'sia, azt a' kéznél lévő Matriculából lehetne leg inkább meg tudni, jaj de ez csak 1750dik Esztendón kezdődik; a' regibb Protocollumokból némellyek azt beszéllek, hogy az ide való Parochiális Ház egykor valamikor meg égvén, vele edgyütt az akkori Matricula és más Documentumok is meg étek: mások pedig azt mondják, hogy sok itt meg holt Predikátorok Özvegyeinek hordózkodások alkalmatosságával vesztek el: van egy még most is élő olyan öreg emberünk, a'ki Attyától hallott relatio után azt állittya, hogy egy bizonyos alkalmatossággal valami rosz emberek felvén a' Parochiális Házat, az Úr Asztalához tartozó edényekkel, 's ruhákkal edgyütt a' Protocollumokat is ki rabolták, még pedig úgy hogy az akkori szegény Predikátort arra kényszerítették, hogy ő maga is ott nézze, míg mindeneket ládákra raktak. Már akár mint estek ezek, elég az hogy most tehát már az Ekklesia kezdetéről a' mit tudunk, azt nagyobb részént csak hozzá vetés után tudjuk. - A' leg régibb Documentum erre nézve az Úr Asztalához tartozó egy ón tányér, melly a' rajta lévő Inscriptionál fogva meg mutattya, hogy már 1698dik Esztendőben Gyömrőn Ekklesia volt: közelebből való Dátum

pedig erre nézve az 1708dik Esztendő, mely időre a Pesti V. Tractus Protocollumában ki van egyenessenn nevezve már az is, ki volt Gyömrőn az akkori Prédikátor, a' mint ez alább a' Prédikátorok neveik Laistromából meg fog tétteni. - De hogy Gyömrőn már az előtt is régen fenn álló Ekklesia lehetett, és hogy volt is, meg mutatta azt eléggé az ebben az Esztendőben el rontatott Templom. Ez kétségtől az Ekkle'siának fundállásakor, sőt azután is még darab ideig minden meghosszabbítás, és hozzá toldás nélkül az akkori Lakosok mennyiségéhez képest elegendő lehetett, mivel csak a' régiek is vigyáztak arra, hogy Templomot építvén ne egy két Esztendőre, hanem több időkre építsék azt, úgy de ha a' régi Templom a' fent említett Tányérral egy esztendőben épült, úgy csak 19. esztendeig lett volna használható, mivel már 1717ben jóval meg hosszabbított az, a' mint az a' Mennyezetén volt ezen Inscriptióból:

Ez Ház mely Istenünk tisztességére régi romladosából ki vétetett, nagyobb része felvetett fundamentomával újonnan épített a' Keresztény Gyömrei Reformata Ekkle'sia költségével, és ahoz járult Külső B. Embereknek kész adakozásokból. Ez Hely Elöljáróinak nevek Czövek János, Gál György, Domor Mihály, Somogyi György, Vég András: és az egész Ekkle'siának forgolódások által véghez ment Ano D. 1717. Akkori T.B. Böltskei György Uram idejében, és Fő Birák Tonk István, Czövek András Uram idejében. nyilván meg tettik; a' mely egy kis képtelenségnek látszik; annyival inkább mivel magok ezek a' fellyebb leírt Inscriptióban lévő szók: régi romladosából ki vétetett. nem 19. esztendőkre mutatnak; kivált ha még ezekhez hozzá vesszük azt is, hogy a' lerontatott Templomon láttott munka tökéletesen megedgyezett mindazon építésbéli munkákkal, melyeket a' maiak nagyon régieknek neveznek. Már ha a' Templom régi volt, osztozzon vele a' régiségben az Ekkle'siais. Mitsoda Fatumokon mehetett keresztül az Ekkle'sia, arról sem mondhatni valami bizonyost, hanem ha a' Traditionak hitelt lehet adni, mikor azon 5. Templomok közül, melyek régiségekről voltak esmeretesek, sőt máig is azok u:m: a' Gyömrei talán a' Pót-Haraszti, Otsai, Botsai, Babotsai ez a' Gyömrei Templom mind a' mi időnkig meg maradt épen, méltán azt a' következtést lehet tsinálni, hogy tehát az Ekklesia is nem háborgattatott annyira, 's nem volt oly sok veszedelmeknek, 's viszontagságoknak ki téve a' hajdani háborús időben, mint szomszédságban a' Pótharasztyi, 's tovább a' Bótsai, 's Babotsai, melyek végképpen el-is pusztultak.

A' Lelki Pásztorok Nevei: A' mennyiben a' V. Tractus Protocolluma, és a' kéznél lévő Matricula mutattya így következnek:

- 1, Kőrösi Mihály 1708-1713.
- 2, Szilágyi István 1713-1716.
- 3, Négyedy György 1716-
- 4, Görgei István 1717.
- 5., Böltskey György 1717-1726.
- 6, Ketskeméti Daniel 1726-1728.
- 7, Tatay István 1728.
- 8, Öry Péter 1729.-1733.
- 9, Nánásy István 1733.-1745.
10. Kőrösi Búz József 1745-1748.
- 11, Dobray Mihály 1748.-1750.
12. Ketskeméti Bene István 1750-1756.
13. SzentMiklósi Sámuel 1756.-1758.
14. Monori v Bakos András 1758-1769. Esperest.
15. Bolgáry János - 1769.-1772.
16. Rozgonyi György 1772-1774.
17. Szalay György 1774.-1781.
18. Túros Péter 1781.-1783.
19. Tunyigi Sámuel 1783.-1802.
20. Kazay István 1802-1808.
21. Szúdy István 1808.-1818.

A' Lelkek száma, 647.

b. A' Templom, a' mely volt dülő félben létinek de kivált szűk voltának tekintetéből lerontatott ebben az esztendőben, és az idevaló Mgos és Tettes Földes Uraságoknak akarattyaiból Isteni segedelem mellett az

újjnak építése el is kezdődött még pedig termés kőből, helyel helyel téglából. Le tevődött még pedig ugyan a' Templom fundamentoma még 1809ik Esztendőben Aprilis 15kén és a' föld színén felyül fél ölnyire fel is hozódott, de háborús idők következvén be a' pénzen is nagy változás esvén mind ez ideig félbe maradt. Most osztán először is a' Templom egészen lerontatván, 's fundamentomostol ki hanyatván a' Torony fundamentoma is le tevődött Aprilis 22kén 1819. Mgos Gróff Vártenslében Károly, és Mgos Báró Podmanitzky Amalia Ő Nságok két nagy reménységű Üri Gyermekaik Agoston, és Ida által, az építés folytatódik; adják az Egek minél hamarább elendő készülését.

c. A' Kereszteléshez való ruhák 's edények

1^{ör} Asztalra való arannyal kivarrott szélű színét elvesztett selyem keszkenő,

2^{or} Ugyan csak az Asztalra való két selyem keszkenők, mellyek közül az edgyik veres, és nagyobb másik kék és kisebb, ajándékozta 1818ik Esztendőben September 6kán Tettes Bizáki Puky Borbala Kisasszony Tettes Bizáki Puky Pál Úr, és Tettes Ónody Ersébeth Asszony Leánya.

3^{or} Egy tzin tál.

4er Egy viznek való ugyan tsak czin edény.

Az Úr Asztalához való ruhák 's edények.

1^{ör} Egy avult selyem Materiabolvaló arannyal tsikozott szőnyeg.

2^{or} Egy sávós fehér abrosz.

3^{or} Egy hosszú varrott fehér keszkenő patyolat.

4er Egy fehér keszkenő, a' szegletei veres sellyemmel varrodta.

5^{ör} Egy selyem sárga keszkenőtske.

6^{or} Egy rongyos paraszt gyolts keszkenő.

7er Egy égszínű selyem asztal terítő, mellynek szélei arany tsipkével vagynak körül varva, a' közepénn pedig egy kis himezett keszkenő van, arany tsipkével varrott. Ezek a' betűk vagynak a' közepén G.T.K.A. Gróf Teleky Klára Asszony, a' szélein 1791.

8^{or} Egy ezüst régi pohár arannyal futtatva.

9er Egy tzin pohár.

10er Egy ezüst tányér, a' szélin arannyal futtatva a' belső oldalán ez az Inscriptio van Ján. 6.r. 63. A' Lélek az a' melly meg elevenit, a' test nem használ semmit. A beszédek mellyekén szollók néktek Lélek, és élet. Kivülről: G.T.L. és Élete párja G.R.E. Gróf Teleky László, és Gróf Ráday Eszter ajándékozták a' Gyömrei Ref. Ekkle'siának 1759.

11er Egy Kőrmös öreg Őn Kanna, az oldalán lévő ezen Inscriptioval, A' Gyömrei Reformata Sz. Ekkla számára tsináltatott a' közönséges pénzből Tóth Márton által 1727.

12er Egy gömbölyű lábú Őn kanna, rajta ez az Inscriptio: A' Gyömrei Eklésia számára a' Kannát tsináltatta Rádi Mária Isten ditsőségéhir való buzgóságából Pastore Stephano Szilágri Judice Georgio Nemech Anno 1713, 10. July.

13^{or} Egy nagy űn tál.

14er Három űn tányér, mellyek között edgyen alig olvasható gondolom, tsak villával tsinált betűkkel ezen Írás van: Üllei Ekkle'siájé, a' melly az üldözés alkalmatosságával kerülhetett ide, 's idővel mint Mater Ekklesiának Gyömörnek által engedődött; a' harmadikon ez: A' Gyömrei szent Ecclésia tála Anno 1730.

d. A Templommal edgyütt a' Torony is lerontatván most a' harangok tsak fa lábakon vagynak. Van két harang, az edgyik nagyobbatska valami másfél mázsás, felyül a' kerületin ez az Inscriptio van: Josephus Brunne Buda fudit Ao 1797. Az oldalán e van: Gyömrei Ref. Ekklesiáé, vette Szilassy János Tábla Biró. A másik harang mintegy 70. fontos ezzel a' felyül lévő Inscriptioval: Mich. Johan Nauspichel in Ofen Goss.

é. Az Ekklesiának semmi Levelei sintsenek, hanem egy néhány könyvei: ezek azok:

-1., Egy Ultrajectumi Biblia, mellyet 1780ban Etsedi Sára ajándékozott az Oskolának.

-2., Egy új Testamentom, mellyet Pethe Ferentz Úr adott ki, ezt vette az Ekklesia ugyan tsak az Oskolaszámára 1818.

-3., Két Zsoltár, az edgyik régi in 4o a' másik az új kiadás.

-4er Hat Protocollum, mellyek között az első 1733dik Esztendőtől fogva 1773ig volt az Ekklesia Jövedelmeinek 's költségeinek, a' második 1750től fogva 1793ig a' meg kereszteltetteknek Házasoknak,

's meg holtaknak, a' harmadik 1798-tól fogva mind a' mostani időkig az Ekklesiai Gyűlés végeztéseinek, a' negyedik 1793-tól fogva és még ma is a' megkeresztelteknek Házasoknak 's megholtaknak, az ötödik 1802-től fogva a' Felső Királyi Rendeléseknek, és a' Superintendentialis, 's Tractualis Gyűlések végeztéseinek, a' hatodik pedig 1802-től fogva mind ez ideig az Ekklesia Jövedelmének, 's Költségeinek Protocolluma.

f. A' Parochialis Házban van 3. szoba, bizony már ezek érzik hogy régi az Ekklesia. Van benne az Ekkla részéről

- 1. Egy fa nyoszolya
- 2. Háromasztal
- 3. Két fa szék
- 4. Egy láda
- 5. Egy könyves téka
- 6. Egy kék almárjom
- 7. A Konyhában egy fazekas
- 8. Egy fogas.
- NB. Ezeken is meglátták a' Sculum bellyege.

A' Házhoz van egy kamra egy Istálló, egy kotsi szin sertéseknek két ól, az apró marháknak egy secessus, s egy konyha kertéske - még most csak fennállanak mind, de ha nem reparálódnak nem sokáig ígérnek állandóságot. - Van az Ekklesiának még a' Curator házában egy 6. akós hordója is.

II. Az Ekklesia Helybéli Igazgatása.

1. Van organisált Presbiterium. All 12. személyekből, az Ekkla Gyűlésében közönséges helyben hagyással választanak a' presbiterok, először a' próba esztendő ki kell nekik tölteni, és ha akkor alkalmazásoknak találtnak csak úgy eskettetnek fel.
2. A Presbiterialis Gyűlések mikor tartassanak annak nints bizonyos meghatározott ideje, hanem az Ekklesia körülállásai, 's más előre el nem látott 's nem reményelt bajok úgy kívánván, a' presbiterok azonnal öszve gyűjtetnek, 's a' mint legjobb úgy végeznek.
3. Két versengő, és darab ideig egymástól külön lakó házas társak voltak esztendei itt létem alatt de a' kik magános kérés, intés, és fedés után öszvekerültek, 's velek azolta baj nints; vajha ezt a' próbát mindenkor ilyen következzel lehetne használni. - Közönséges Isteni tiszteletet szembetűnőképpen nem gyakorlók 3-an voltak az Ekklesiában, de a' kik közzül már egy Aron Józseffel edgyütt munkállódván a' Templomba való járást elkezte: a' másodikkal az Apostolok példáját követve bányák az Ekkla, eleget kérte, fedette, intette, fenyegette, már t.i: ez 3-tet és kéri mait mind a' Predikátor magánossan, mind a Presbiterium közönségessen, de a' szépszó rajta még eddig semmit sem fogott; a' harmadik pedig még hivatva semmit sem fogott; a' harmadik pedig még hivatva sem jelenik meg: Ohajtanilehetne, hogy ezek is ne kéntelenségből, hanem szabadakarat szerént való népei lennének Istennek; különban, hogy ha tovább is megkeményitenék magokat mint gonosz emberek sz. Pál meg hagyási szerént méltán kivettetnek az Ekkla-ból, - Haragtartók hogy ne legyenek a' Gyülekezetben azt éppen nem mondhatni, de leg aláb a' közönséges botránkoztatás el távoztatásával.
4. A' Presbiterialis Gyűlések actai fel jegyeztetnek a Predikátor által, és az a' végre készített Protocollumba bé is irattatnak.
5. Curator van: számadásai minden esztendőben szorossan revidealtatnak az Ekklesia Elöl-Járok jelenlétiben, 's annak utána a' T. Visitor Uraknak is be mutatnak, nem csak hanem párban különösen megküldődnek a' Nagy Tiszteletű Concernens Esperest Úrnak.
6. Az Ekklesia egy darab szőlőt bír, 's abból van néha néha egy kis jövedelme, mivel volt már olyan Esztendő, mellybe a' reá tett költséget sem adta ki - Az ugy mondatott Papbér beszédett búza 's zabbéli maradék is olykor olykor az Ekklesiára nézve jövedelmül szolgál. Miből lehetne nevelni a' jövedelmet most már arra semmi út sem látok, a' múlt esztendőben lévén itt a' földek commassatiojára nézve Úriszék hogy idővel is restséggel, 's az Ekklesia haszna elő mozdithatásának elmellőzésével ne vádoltatnám, egy olyan Instantiat adtam bé a' Gyűlésbe, mellyben egy részről az Ekklesiájért, 's annak állapotjának halehet jobb lábra leendő állításáért, más részről pedig a' Predikatori, és Rectori régi földeknek hajdani állapotjokban való meg hagyásáért sótt meg bővítéséért esedeztem. Lett is ezen keresemnek az a' nagy foganatja, hogy akkor mindjárt a' Predikatori egy, a' Rectori Földek pedig fél

sessióra vivődtek, és már három calcaturaban ahoz tartozó kender, krumpli, és babföldekkel 's kaszállóval edgyütt kiis mérődtek. Vajha a' Canonica Visitatio találna olyan forrást is mellyből Ekklesiánkra közönségessen véve is haszon buzoghatna ki, mert reánk férne.

III. A' Charitativumok v Alamisnák.

α) Az Agentiale publicaltatik Esztendőben ötször u:m: a' 3. nagyobb Innepeken, és az újj kenyéri 's újj Bori Comuniok alkalmatosságával, 's ekkor más végre semmi persely, sem semmi más jel ki nem tetetik.

β) A' Gen. Consistoriumtol ki renfelt objectumok kivévén azokat, mellyeknek energice való publicaltatása meg-hagyatik, áttallyaba mind nem publicaltatnak, azért mivel az efféle nem a' Helybéli Ekklát illető publicatiok majd szinte 18. Vasárnapokat tévén; az együgyű köz nép előtt szemet szúr, és a' Papot okollya, hogy a' maga Ekkliját ezek mellett elmellőzi; a'honnan ezekre a' végekre vagy semmit sem is, vagy leg alább kevesebbet ad mint különben adna, hogy hát a' Charitativumnak publicaltatása botránkozásnak köre ne légyen a' nép előtt, van ezekre a' végekre nézve külön külön, az Ekklesia hol jobb, hol rosszabb állapotjához, vagy inkább a' közönséges alamisnálkodásoknak most bővebb majd szűkebb voltához képets, bizonyos mennyiségű pénz meg határozva melly a' Tiszt. Visitor Uraknak Esztendőnként rendesen által adodik, a' mi ha többre nem megy is mint a' különösen való publicatio utánn menne, de nem is kevesebb. Hiba é ez vagy nem a' Canonica Visitatio méltóztasson megitélni, leg alább meg vállom.

γ) A' Predikátor és Curator jelenlétiben olvasodik fel az alamizsna, 's ha fel teszem tsak ötvagy hat Krajtzárra megy, a' mi pedig többbizben meg esik, a' pénz benne hagyódik a' perselybe, azután 2ik vagy 3k vasárnap irodik bé többel edgyütt. A' pénz van a' Curator keze alatt, 's áll az Ekklesia ládájába a' Predikátori Háznál.

δ) Az Agentiale minden hijjánosság nélkül administrallódik. A' több Alamizsnákkal a' fellyebb meg mondott mód szerént bának az Ekklesia, által adódnak a' Tiszt: Visitor Uraknak contraquietantia, és Quietantia mellett.

IV. Lelki Pásztor.

1^{ör} Szondy László. Szabolts Vármegyében fekvő Nagy Kálló Várossából való. Tanulását 1ör odahaza helyben kezdette, 's ugyan ott a' kisebb iskolában keresztül menván Debretzenbe ment, a'hol hat és fél Esztendőket eltöltvén 's Cursusát elvégezvén DunaVetsére mentki Rectornak - Papi Hivatalra adván magát először mint Káplán szolgált Latzházán néhai megboldogult T. Rozgony György Úr mellett másfél, annak halálával pedig ugyanott mint Interimalis még fél Esztendeig és így mind öszve 2. esztendőig úgy mint 1815. és 1816ban. 1817^{ki} Esztendőben Actualisnak rendelődött Gyónra, de odavaló Compessessor néhai Tettes Halász Zsigmond Úr megkeményitvén magát a' praetendalt, de nem competend patronatus sujján fél esztendeig elnem vitte, melly ideig osztán Dabasonn ákkor tájba el erőtelenedett T. Zelizi János Úr mellett mint segéd /:supplens:/ úgy volt: fél esztendő múlva osztán a' fenn tisztelt Compessessor Urnak kőnél keményebb szive meg lágyulván , vagy helyessebbe: kéntelenlén meg lágyulni Gyónra által vitetett, hol is fél Esztendeig actualitásban volt. Onnan 1818ban Gyömrőre rendelődött, és azolta ugyan ezen helyen szolgált - Mind eddig nőtelen. Született nyelvén kívül 'Sidó, Görög nyelveken olvas: Deákül, Németül beszéll is.

2. Canonja, Liturgiaja, Josephina Resolutioja van.

3. Minden Vaásrnapiokon, és Innepeken reggel predicator, délután Catechisator, Hétköznapiokon reggelenként imádságot tart.

4. Az Úr Asztalához először járulni akarókat, a' Rector által meg tanított bizonyos kérdésekből 's Imádságokból meg censeálja, 's ha alkalmatosoknak ítéli confirmallya, azután neveiket is béírja, a' mint a' Protocollum meg mutattya.

5. Az Úr Vatsoráját minden Esztendőben ötször szolgáltattya ki, u:m: a' 3. sátoros Innepeken, újj kenyérre, és újj borra.

6. A' Keresztelést Templom nem lévén a' maga házánál viszi véghez.

7. A' betegeteket hivattatva meg látogattya.

8^{or} A' Matriculát viszi még pedig a' Gen. Consistoriumtol kiadott Norma szerént, a' Törvéntelen ágyból születetteknek tsak az anyyok nevét írja bé, de ha a' Férfi a'kitől való a' gyermek, maga is jelentené magát, és a' született gyermeket magáénak el esmené, abban az esetben annak a' nevét is bé írná.

9. A' Házasulandókat 3or publicálja leginkább Vasárnapokon, megeshetne azonban mikor a' dolog sürgető, de a' mellett semmi rossz következtetésből sem lehetne tartani, hogy a' CatholicusokInnepein Hétköznapig publicálná azokat. - A copuláltattak neveit bé írja.
10. A' Felsőleges Királyi parancsolatokat, a' Consistorium publicált rendelkezéseit improtecollálja.
11. Erre a' kérdésre /:a' Predikatori földeknek mind régi helye mind mennyisége megváltozván, míg már a' Commassationak, 's a' földekre nézve az azt követő Authenticationak egészen vége nem lesz:/ meg nem felelhet, ha nem annak idejében az ere a' kérdésre való meg felelést is, 's annak az illendő helyre leendő elküldését, kötelességének előre el esmeri. Mivel mindazáltal a' földek változása mellett a' régi Conventionak némely pontjain is annál fogva változás esett, hogy ez ne talán idővel valami zűrzavarra adjon okot, azoknak a' Canonica Visitatio által teendő eligazíttatását 's meg állapíttatását alázatosan kikéri.
12. A' Predikatori fizetés esztendőnként idejében bé adódik. Restantia nints.
13. Ere a' kérdésre úgy ítélem, hogy mások felelnek és felelhetnek jobban meg, nem maga a' Predikátor: egyébiránt itt a' halgatókban a' Predikátor eránt semmi tiszteletlenséget sem tapasztalni, leg alább ez idő szerént. Betsületében forog a' Papnak, hogy ere soha se is adjon okot.

V. Az Oskolák.

- a. A Rector neve Takaró István Szathmár Vármegyében fekvő Zsaroján Helységből való. Tanulását kezdte S.Patakon 's onnan fél esztendősz Tógicus korában Debretzenben ment, itt fél esztendőt töltvén még a' Retorica classisban subscribált. Kétesztendősz Deák korában Károlyban ki ment Praeceptornak, onnan az édes atya halála után visszament a' hazájába a' reá maradt egyet másnak kezéhez való vételére - 's a' mostohája a' gazdaság folytatására odahaza fogta, de ehez nem soká lévén kedve előbbeni élete módját vette. ismét elő, így jó reménység alatt hivatal keresés végett elindulván Duna Vetsén Praeceptornak be fogadnák 's más fél Esztendeig meg tartották - azután Fehér Vármegyében Mányon talált conditiona, hol egy Télen a' kisebb fiú gyermekek Oskolájában Praeceptor volt: innen általment a' Túl a' Dunán Superintendentiába, és ott az akkori Szőnyön lakó T. Esperest Úr által Szendre Rectornak rendeltetett, hol 3. esztendeig szolgált. Szendrőről vissza hozattatott a' Duna Mellyéki Superintendentiába; a' Vértessallyai Tractusban lévő Kajászó Sz: Péterre, hol ismét 3. esztendeig Rectoroskodott: innen el rendeltetett ugyan csak az említett Tractusban lévő Gyűrő nevű Helységben, hol a' Rectorsággal edgyütt a' Notariusi hivatalt is vitte 2. esztendeig, Gyűrőről ordinaltatott Bitske Várossában Leányok Tanítójának, 's itt is két esztendeig folytatta hivatalát, innen vitetett Ó Budára Rectornak, melly helyenn 4. esztendeig tanított, Ó Budáról által tevődött Pómázra, hol mint Lévíta 11. esztendőket töltött: innen jött Rectornak Gyömrőre és most is itt van. - Második feleségével van házassági élete, az első feleségétől maradt egy Leánya, a' másodiktól van egy fia, 's egy Leánya; mindössze tehát vagynak 3. gyermekei.
- b. Az Oskola épülete igen rossz állapotban van a' Rectornak magának sínt is elegendő 's illendő helye; a' gyermekeknek még annyival inkább nints tágas és alkalmas Classisok.
- c. Az Oskolába járó gyermekek száma mind öszve 77. fiúk vagynak 52. Leányok 25. a' mint az ide zárt Cathalogus meg mutattya.
- d. A' gyermekek egész esztendőben feljárnak ugyan, de még is nagyobb részről el lehet mondani Téli deák Nyári korhely.
- e. A' nagyobb gyermekek tanulják az Hejdelbergai, vagy az úgy mondatott öreg Kátét, némely része Hübner Historjáját, Öreg Zsoltárt versével, a' szám vetésnek 4. elsőnemeit; Oskolai könyörgéseket; éneklést írást, 's a' mi itt leg szükségesebb az olvasást: fellyebb nem igen lehet őket vinni mert valamint az apja nem kívánja, úgy ő maga sem akar okosabb lenni szüléinél. A' kisebb gyermekek tanulják a' régi Kis Kátét ez alatt a' név alatt a' Keresztény hit fő ágazatának fundamentomi: Kis Historját; a' 'Soltárnak elsőverseit; a' szám vetésnek két elsőbb nemeit; Oskolai könyörgéseket, olvasást; sokan írnak is közölök; énekelni is szoktak a' nagyobbakkal; Ezeken kívül vagynak még az úgy mondatott ABCsek; syllabisansok; a' Consistorium által kiadatott Methodus nehezen ért még el Gyömrőre.
- f. A' Tractus által ki rendelt Visitator Péczeli Predikátor T. Tóbi Mihály Úr egyszer visitált Esztendőben Examenen jelen nem lehetett, talán ugyan akkor masová is lévén hivatala.
- g. A' Predikátor mellé a' Presbiteriumból 4. kiválasztott Tagok vagynak, a' kik az Oskolát közelebből visitálhattyák; egyébiránt ez itt leg inkább a' Predikátor gondja.
- h. A' Templomban való éneklést maga végezi el a' Rector; hétköznapon magán áll mellyik éneket énekellye, de a' mellett kötelességében áll, hogy szorossan vigyázon az olyan alkalmatosságokra, mellyek

különös végre készített 'Soltároknak, vagy ditséreteknak éneklését kívánják meg; millyenek már szárazassagkor, essőért való háláadásakor, Paenitentialis napokon s a 4. énekelteni szokott Ditséretnek. Vasárnapokon a' Predikátor maga szokott választani a' Predikatiohoz alkalmaztatott éneket, a' mellyet tartozik a' Rector énekelni.

i. Az új énekes könyv introducaltatott.

k. A' Rectori valamint a' Papi convention a' földeknél fogva változás esvén, ez is még most azon az okon a' mint fellyebb 4. 11. mondódott le nem íródhatik.

l. Az Ekklésia részéről a' Rectori Conventio, idejében, minden hijjánosság nélkül ki fizetődik.

VI. Bába. Mostanába menvén férjhez, rendes ez idő szerént nints.

VII. Temető. Elég tágas van, tsak egy oldalon van bé kerítve, ohajtanám ha a' Canonica Visitatio egészen leendő körülárkoltatását meg hagyná a' Lakossoknak - A Sirok egy ölnyire sőt néha méjebben is ásattatnak. - A' temetés idejére nézve a' menyire lehet a' 48. óra szorossan meg tartatik.

VIII. Harangozó. Van kötelességeben eljár; a' Predikátornak engedelmes; fizetése van, a Helység terhétől szabad.

IX. Ekklésia szegényei vagynak öten, az új esztendei, Nagy Pénteki, Áldozó Csütörtöki publicaltatik ezeknek részekre szoktak egyenlően kiosztogatódni.

X. Gravamenek Ez idő szerént hálá Istennek nintsenek.

] Filialis Ekklésia Üllő [Üllő]. A Vátzi Káptalanbéli Uraság birja; -
A' Lelkek száma 230.

a. Templom van jó állapotban.

b. A' Prédikátor a' Mater Ekklesiából, Esztendőben ötször megy kiszolgálni, a' Communiok alkalmatosságával.

c, Fizet az Ekklésia 25. Ftokat.

d, Oskola van és jó állapotban. A' Tanulók száma a' mint a' Cathalogus megmutattya 18.

e, A' Lévíta az Innepek első napjain, és minden Vasárnapokon reggel predikatiót tart, papirosra ki ír valamelly munkát, azt el olvassa; délután ha fely számmal vagynak halgatói Bibliát olvas, külömben tsak imádkozik.

f. A Salariuma külön papirosra levan írva.

g. A' Materbeli Presbyteriumba a' Filialisok közzül nintsen senki bé véve.

h. Van bába a' Catholikusok közzül való, alkalmatos, nem keresztel.

i. Van különös Temető, és jó állapotban.

k. Gravamenek A' földekre nézve van.

öszve szedte s leirta Gyömrőn Szondi László Pkr
1819. d: 12. July

G 205 Kis-Oroszi [Kisoroszi]

[Fedőlap]

Kis Oroszi d. 15: Sepr 1819.

1°, A' Parochiális udvaron nintsen kút.

2°, A' temető nints bé kerítve.

3°, A' Szigetben hogy praeiuncturát adjon az Ekklésia a' Prédikátor Úr kívánnya.

4°, A Tavasz vetés helyett, ha 10 mérőt adnának.

5°, A' Házasságban nem elők ittvagynak

+++

A' Canonica Visitatiokor tett Kérdésekre Feleletek.

I. Az Ekklesiára nézve.

Mater Eklesia Kis-Oroszi Ttes Ns Neográd Vármegyében, a' Helységet birja a Fels. Királyi Kamara. Kezdődött 1783dik Esztendőben Decemberben, minekutanna mintegy 48 esztendőig árvaságban vóltanak, az elébbi Templom minden hozzá tartozókkal egyben el vétetödvén, és az akkori Predikátor Szokolai János ki üzetettvén. Az újonnan lett fel allittatástól fogva pedig vóltak Predikátorok. Tiszt. Etsedi Mihály, Kalós Moyses, Tóth István, Szúdi István, Kisházi István Urak mostani Predikátor Csáthi Szakáy István. A' Lelkek száma 453. Templomunk épült 1784dik Esztendb. köből és téglából, a Torony pedig 1804dikben és most még jó állapotban vagon.

A Templomhoz és az Uri Szent Asztalhoz tartozó holmik ezek: Két fehér abrosz, egy zöld selyem abrosz, hét selyem Keszkenök, egy tzinn tál és egy tzin tányér, egy tzin pohár az Úr asztalához, egy sárga réz Pohár, három cserép Korsó, egy tzin Kanna, egy kissebb Keresztelő Kanna. két viseltes Szönyeg két régi énekes könyv egynegyedformában, Két új énekes könyv. két ugy nevezett Szent Mihály Lova: a halott kivételére Koporsóra való Szönyeg, egy ki varrott kendő fejr, a Keresztelő edény bé fedezésere.

A Toronyban vagon két harang. a' bagyobbik készült Budán Joseph Brunner által, 3 mázsa és 30 font a vasakon kívűl: az inscriptioja ez: Joseph Brunner Goss. Mich in. offen 1792. A Kis oroszi Refta Sz. Ekklesia tulajdon Költségén öntette 1792. Etsedi Mihály Predikátor. Előjáró T. Sin. Már. Bi. D=A. R=i=I=B=I=Z.M. A Kissebb készült Pesten Pesten 206 font és ¼ . inscriptioja ez: Fudit Henricus Eberhard Pesthini 1809. Kishazi István Kis Oroszi Predikátor, Rátz József Curator, Orsós István Biró, Surányi József fizetett 100 forintot Cikora Samuel. Sági Mihály.

Könyvei az Eklésianak az énekes könyveken kívűl, tsak a Matricula, és két, de rendetlenül alkotott protocollumok. Levelei nevezeteseke nintsenek, tsak promemoria szolgálók ezek: Instantia mellyben esedeztenek a templom építésre való szabadságért. Ar arra jött intimatuma a Fels. Consil. T. Etsedi Mihály Úr jegyzése a Templom építésről a Kis Oroszi Reformatusok Tornya gombjaba záratott írásnak maculatása. a két harang öntéséről szöllő Contract és Quietantia.

A Parochialis házban vagon első szoba, museum, Konyha, tseléd szoba, két festett asztal, egy fejr hoszsu Kaosszek, egy nyoszolya. Kamara, istálló, pintze, sertés olak még lehets Karban; a leg nagyob rövidség az hogy az udvarban kút nintsen.

II. Az Ekklesia helybeli igazgatása e' szerént vagon.

Vagon a Köz nép és Elöljárók voksával választott 12 Személyből álló presbyteriumunk felesketve. ezek a mikor szükség a parochialis háznál öszve gyűlnek, nemelley dolgokat haszonnal eligazítanak némelley dolgok pedig az időre bizattatnak, hogy magában orvoslódjanak, a versengők, rossz házasságban élők, a közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlók, az Ekklesiái fenytékkal kedvek szerint truttzolnak.

Curatorunk ugyan vagon kinek számadását esztendőnként revideáljuk a presbyterek jelen léttekben, és az számadást a Tiszt. Visitor Uraknak esztendőnként bé mutatjuk. Jövedelme Ekklesiánknek tsak a Vasárnap, és a Communiokat tétetödni szokott adakozás, melly a' mostani pénz szükiben, mindennap alább száll, vagon ugyan egy kis szöllő, melly noha 10 esztendőktől fogva épül, még is tsak 3 ákó bort teremhetett.

III. A Charitativumokat a' mi illeti. Mind az agentialet ötször esztendőben, mínd más, es a Generale Consistoriumtoól rendelt objectumokat publicálunk, és az agentiales perselyt ki vévén, melly tsak tractualis visitatiokor és meg hiteltt emberek előtt nyittatik fel, azonnal a Curatornak kér Presbyter előtt által adattatik a pénz, és mindent hijjanosság nélkül Tiszt. Visitor Uraknak kezekhez szolgáltatunk.

IV. A' mostani Lelki Pásztor Csáthie Szakács István. Tanúlt a' Sáros Pataki Ref. Collegiumban mint Togatus Deak tizenegy esztendőig. Németh. Deák és Magyar nyelveken beszélhet, Frantzia nyelven olvashat. E mostani Statiojában szolgál 3dik esztendőn, ez előtt vólt Vátz-Hartyani Prédikátor 25 ½ esztendőig. Feleséges és vagynak öt gyermekei.

Vagon Canonja, Liturgiaja. Josephina resolutioja ugyan nintsen; de vagon az 1791dik beli Diaerának 26dik articulussa.

Minden vasárnapokon és Innepeken tart predikatiót, ritkan Catechizal; de a' helyett moralis tanitast teszen. Köz napokon imadkozik. Az Urasztalához először járulni akarókat confirmálja; de ez alól sokan magokat ki vonják. a Keresztelest a Templomban viszi végbe. a betegek Predikátort itten nem kívánnak, a házasulandókat 3 innep napokon publicálja, mellyek között leg alabb 2 nap Vasár nap. A Matriculát a

Gener. Consistorium rendelése szerint viszi. a Törvénytelen ágyból születetteket így jegyzi fel. N. Juliannának Törvénytelen ágyból született Fia vagy Leánya Péter v. Susánna. K. Attya N.N. etc. A Copulattakat rendszerént beírja mellyért is mind ezideig, a Conventió szerint betsülettel ki fizetődött restantia nélkül, és halgatóitól illendő tiszteletben tartatik.

V. Az Oskola szenvedhető állapotban van, elég tágas a Tanuló gyermekek számához képest, kik mintegy 40nen lehetnek. Az Oskola Rector mostan Tresztianszki István, tanúlt Sáros Patakon, és itt a Rectorságot viseli hatodik esztendőn, az előtt vólt Héviz-Györkönn Rector 3 esztendeig. Feleséges és vagyon egy gyermeke. A gyermekek leg inkább tsak télen járnak Oskolában, és máskor nehezen járhatnak, a dologtól el vonattatván. Továbbá ezeket nem lehet tanítani a Consistorium által ki adatott methodus szerint. Olvasás, írás, számvetés. Vallás főbb ágazatai a Catechismus szerint Hübner historiai 's más aprolekos dolgoknak meg tanulása szokott foglalatosságaik. Visitorok Tiszt Tractualis Notarius Gyenizse József Úr, az Iffju Tiszts Konta Urral. Visitalnak egyszer Böjt elein; de az examenen jelen nem lehetnek. Helybeli Inspékrok a Tiszt Predikátoron kívül Major József, volt-oskola Tanító, és némelly Presbyterialis személyek. Utoljára. Énekel az újj énekes könyvből többnyire maga választása szerint, még eddig okos választással. Salariuma hijjánosság nélkül befizetődik.

VI. Bába vagyon; de már öregsége miatt, arra valóban alkalmatlan. Nem keresztel, mivel a Ref gyermekeket nem szükség, a Catholikusoknak pedig külön vagyon bábájok. A himlő oltás itt szokatlan; de ha lehetséges léssz szokásba vesszük.

VII. Temetők vagyon elég tágas; de Kerittetlen; s nem is akarják bé keríteni magoknak szükséges lévén a pascuatio a temető helyen, noha bizony szükségesebb volna a széna szaporítás a Conventionalisták részére ugymint a kiknek a széna fizetések tsekely; sött az Osk. Rectornak nints. egyébaránt a temetés idejére nézve a Fels. Kiralyi parantsolat meg tartatik.

VIII. Harangozó van; de igen tsekély fizetéssel. A helység, és a Tktes Vármegye terhétől szabad. a' mostanában sokkal nagyobb hűség és engedelmesség kívántatna.

IX. Gyámoltalan szegények és nyomorútlak egynéhányan vagynak; de azok attyokfiai által tápláltatnak, a tehetetlen özvegyek, és öregek minden Fizetés alól felöldozva vagynak, mind az Ekklesiában, mind a' polgári társaságban.

X. Semmi Gravamenek nintsenek. A Tiszts Plébanus Úr ugyan és mások is kivannák a Catholicusok Innepe meg tartását; de a' mieink néhánkor élnek szabadságokkal, a' mezőn munkálódnak egyébaránt senkit meg nem bótránkoztatunk.

A Filialis Ekklésia.

Bogdány [Dunabogdány] Pest Vármegyében, a Földes Uraság a Felséges Kamara. a Lelkek száma 164 % száz hatvan négy. A' Templom jó állapotban vagyon. a' Tiszt. Predikator szolgálatot téssen az ötszöri Communiokor, aratás, és szüretkor, és az Esztendő kezdetiben.

Oskola vagyon, és a tanulók mint egy 23man. Az Oskola épülete melly a Praeoraus Rector Lakóhelyével egy fedél alatt vagyon jó állapotban vagyon. a Rector szobajában vagyon egy nyoszolya az Ekklesiáé, két szék, Kamara, és Sertés ól.

A' Templomhoz tartozó edények. Két tzin tányér, egy réz pohár az Szent Asztalt bé fedező keszkenők négy. u.m. egy kék selyem virágos, annak tetejére veres virágú selyem. egy fehér sáhos abrosz, és a Keresztelő edényt be fedő Török Kendő.

A Tiszt Predikátornak fizet a Filialis Ekklésia 8 Forintokat 8 kila rozsot és 4. akó bort, és a szokott stolát. A melly vásárnapokon a T. Predikátor, a Filialis Ekklesiába ki nem mehet, a Praeorans Rector egyszer Vásárnapon prédikáll könyv nélkül, máskor pedig mikor a munkától a népnek meg szünése vagyon köznapokon könyörgést téssen. A Filialisták közzül a Mater Ekklesiában senki a presbyterek között nintsen; de magában a Filialisban vagynak 6tan; de azomban a fontos dolog el rendelésére, mindnyájan öszve gyűlnek.

A mostani Praeors Rector Gaal ambrus, tanult Lossontzon itten lakik 3 esztendőől fogva, és még másutt nem is viselt hivatal. Feleséges; de még gyermekek nintsen. Itten az ujj énekes könyvet bé venni nem akarják.

Harangozó vagyon, maga kötelességét elvégezi, a pár bér fizetés alól és a Helység terhétől szabad, e' mellett 10 forint fizetése és egy pár bostkora vagyon.

Bába vagyon közös a Catholikusokkal, alkalmas, a' Ref Kisdedeket nem kereszteli. Temető vagyon különös és bé kerítve.

Az Ekklesianak semmi gravamene nints, mivel önként meg tartják az Innepet.

Inscriptioja a Bogdanyi harangnak melly 2 mázsa 87 font és ½ . Campana Eccles H. C. Bogdanyiensis ao 1802 fusa V.D.Min. in Matre Eccl. Steph Toth. Curat Lutiáty et Fabián Andreis. Excita et Convoca Plebeni.

G 206 Kisvátz [Kisvác]

[Fedőlap]

K.Vátz. 14. Sept. 1819.

A Restantiák bead. idejében való assistentiára meg kel[!] kérni Tekintetes Laurus?? Praefectus Urat.

[Az irat nincs meg, tanítói díjlevél és tanulónévsor van]

G207 Kosd [Kosd]

[Fedőlap]

Kosd d. 13a Sepr 1819

1°, Az agentiale nem a' rendes uton megy

2°, A Predikátor fizetése nem rendesen fizettetik. nem különben az Oskola Rectoré is.

+++

A' Kosdi Reformata Ekklesiának azon Canonica Visitatio Tárgyaira tett Feleletje, mellyek Fő Tiszteletű Superintendens Báthori Gábor Úr által kiadattak. 1819benn.

I. Ami az Ekklesiát illeti.

A' Kosdi Mater Ekklesia helyheztesett Tettes Ns Nográd Vármegyében az egész Helység a' Méltóságos Vátzi Püspökség Birtoka. Amikor pedig a' Püspöki Szék üres, a' Felséges Camara alá tartozik, mint most is.

a., Ezen Mater Ekkle'siának kezdete vagy eredete nem tudatik. A bizonyos hogy ezen 1819ik esztendőnek Aprilis 25dikén, mint Szent György napját követő Vasárnapon, tartotta a' R. Catholica Ekklesia annak első Jubileumát, hogy azon Templom, melly most a Catholicus atyafiaké, ez előtt száz esztendővel a' Reformatusoktól vétetett el. Hogy igen régi és articularis Ekklesia volt ez, arra mutat azon ezüst, de kívülről megaranyozott, Úr Asztalához tartozó Pohár, mellyen ezen Inscriptio olvastatik: Az WR WACZORÁÁHOZ TARTOZÓ POHÁR MELYET A' KOSDI ECCLESIÁBAN VALÓ BIRÁK NAGI BALÁS ÉS BAAK MIHÁLI CZINALTATTAK ISTEN TISZTESSEGERE ANNO DNI. 1616. AZ URNAK BEZÉDE MIND EÖRÖKKÉ MAGMARAD. - A1 Nagy, és Bak, Familiák maradéki ma is vagynak ezen Ekklesiába.

Továbbá, hogy régi Ekklesia volt a' Kosdi Reformata Ekklesia, ezt bizonyítja azon Levél mellyet a' Rákótzai háborgós idejébe kiküldetett /:talán mind a' három Valláson lévő:/ Commissarius Urak aláírásokkal és szokott Petséjekkel megerősítve kiadtak, most is Ekklesiánk Ládájában va az originalis, és ekképpen vagyon szoról szóra: Mi alul subscribalt Méltóságos Vezérleő Fejedelem Urunk EÖ Nagysága, a' Templomok iránt való differentiáknak Complanatiójára deputalt Commissariussi recognoscalkjuk, per praesentes, hogy midőn a Nemes Confederalt Statusok nekünk adott Instructiójok szerént e' tájjára érkeztünk volna, és Commissiónk szerént Kosdra is compareálnunk kellett volna, propter non satis tutum accessum az oda való Lakosokat, ide citálván, előnkbe jötenek, mivel penigh amint informaltanak bennünket, mind Templomoknak, 's mind ahoz, és Ecclésiájokhoz való appertimentiáiknak, az ott való Lakossok mint Reformatussok usussába vadnak; ahoz való képpet a' Nemes Ország Statussi által adott authoritássunk szerént őket, mint Helvetica Confessiön lévőket in eodem libero Templi et omnium Questoriorum usu confirmállyuk per praesentes. Nagy Oroszi die 23. Octobris Ao 1705.

LS. Fejes János mp

LS. Okolitsanyi Gaspar mp

Kántor Istvan mp

Még hát ez időben csak Reformatum Templom volt Kosdon /:melly talám az Hussita Csehek által építtetett:/, a' lakossai is egynehány Ház népen kívül Reformatusok voltak, akik minden Ekklé'siái fekvő jószágoknak birtokába megerősítettek. De ez a' boldogsága ezen Ekklesiának nem sokáig tartott, mert a' Templom, és egyéb jószágok is elvételre: a' mellyről ilyen emlékeztető Irásunk vagyon: In Possessione Kosd Templom praexistens Eminentissimo Domino Cardinali stimul et Episcopo Vacziensi e Commitibus ab Althan, ac Reverendissimo Andrea Berkes Praeposito, anno 1719 occupatum est. Praedicans ejusden Loci intra spatium 8 dierum sub amissione universanum rerum suarum, aliisque combinationibus Parochiam evacuare, et suas ire vias jussus, quem porro idem peremptor in tempus praelibati Eminentissimi Dni Cardinalis bonorum administrator assumptis penes se aliquit armatis adexeundum erexit, Universas vero ejusdem res mobiles in domo Parochiali existentes obfigillare, ac tum demum eundem in persona una cum Ludi Magistro per praedictos Armatos comprehensum Vaczium deduci, ibi denique inarestare, neque eous que dimitti fecit, donec juramentum' super et, quod ab alteriori actus Ministerii sui intra Dioecesim ptitulati Dni Cardinalis continuatione vit supersessurus, juxta concinnatam ea tenus Formulam, una cum attacto suo L. Magistro deposuit, quo facto misera plebs per Patrem Franciscanum eorum pro Parocho eo ordinatum ad exsolutionem tam eidem Praedicanti quam et L. Magistro cadentis annui Salarii extra ordinem adacta, usuquoque Companiorum alias propreis sumtibus Incolanum comparatarum, aliisque Ecclesiae suae beneficiis privata, et simul sub mulcta 12 Fl. ab ipso infallibiliter erigenda nead audiendum Verbum Dei ad Vicinorum Locor Templa exire presumant inhibita extitit. Acciderat ad hoc, quod dum occasione inhumationis Cadaver nonnulli incolae. beneficii campanarum usu fuissent, Judex Loci cum aliis tribus Incolis incarceratus, ad instar aliquorum Malefactorum cum decursu triam dierum detinebatur: communitate Pagensi in Fl. 10 muletata, et insupir ab non resignationem sigilli sui per prespecificatum Dnum administratorem diversis modis vexati, ac nonnullis nicolis medio hominum ad id deputatorum Vaczinum introductis, et adusque intradationem praedicti Sigilli incarceratio existentibus. Porro ubi nonnulli Incolae ad peragendum Deo debitum cultum ad viciniora Templa sese contulissent, aliquos eorum incarcerare, tandem in birsagio 6 florenor muletare, quosdam vero in ipso itinere constitutos ac ibidem per L. Magistrum ejusdem Loci Catholicum comprehensos, severeque tractatos, praedictus Dnus Loci Parochus in ajjum et unicola conjici curavit, eosque plagis afficere, plurimos vero eorundem variis et diversio modis mulatare nihil dubitasset, sed omnibus incolis Templum adire jussis, ubi Numerosi ibidem non comparuissene duo eorundem per praelibatum Rindissimum Dnum Praepositum medio ad id deputatio militibus Vaczinum deduci curáti, ibidemque in carceribus per spatium 6 dierum detenti, et non misi depositis pro hajtonibus duobus florenis sunt dimissi.

Ha az 1616dik esztendőn feljűl nem lehetne is vinni a' Kosdi Reformata Ekklesia kezdetét és eredetét, amint a' feljebbi Pohár addig nyilván bizonyoságot tesz, még is több Predikátoroknak kellett volna az idő alatt lenni, míg Templomától meg nem fosztatott. De kik lehettek a' Predikátorok több mint száz esztendők lefolyása alatt arról sem írást nem találtam, sem a' Lakosoktól ki nem tapogathattam. Még csak annak az utolsónak a' nevét sem tapogathattamki, aki Confessorságot szenvedett. (a.) Kosdi lakos Öreg Törintsi Istvántól kérdeztem, aki mintegy 80 esztendő, hogy nem emlékezik é arra, hogy az Attya a' Kosdi hajdani Predikátorok közül valakit emlegetett előtte? Azt mondotta, hogy Bölskei nevűről, emlékezik, hogy emlegette az Attya. - - - Talám valamin az Ekklesia Petsét nyomóját Vácra bekívánták; ugy az Ekklesiái Protocollumok, Matriculak 's egyéb jegyzések is oda vitettek be az utolsó Predikator házi jószágainak lepetséltetések után.

Elvétetvén a' Kosdi Reformatusoktól a' Templom és egyéb jószág, egynehány esztendő múlva Catholicus Német lakosok szállítatakos Kosdba (:b:) A Németek beszállítatása 50 esztendő feljűl nem sokra telik. Ezek is már igen elmagyarosodtak. - - - új utszát szálván meg, rólok az útsza ma is Nemét útszának hívattatik, a' Keresztelés, esketés, temetés a' Plebanus Urak által ment végbe, akiknek szint ugy fizettek és szolgáltak, mint a' Catholicus Halgatói. Templomba Jenőre, Szokolára, nagyobb részént pedig Tóthfaluba jártak. Illy állapotba és körülállások között voltak a' Kosdi Reformatusok 1783ik esztendőnek September 4dik napjáig, a' mellyen néhai aldott emlékeztető Felséges Királyunknak IIik Jósefnek Kegyelmes Tolerantiája után, T. Nógrád Vármegyétől kijött az a' szabadság, hogy magoknak Predikátort hívhatnak. Ezen szabadságon megörűlvén, az Ekklé'siai Felsőséghez folyamodtak, és annak

megegyezésével meghívták, és el is hozták a' Gyóni Predikátor T.T. Nagy Kaszap Mihály Urat October 7.dikén 1783ba, aki itt 17 esztendeig folytatta a' szent Hívatalt. Utána rendeltetett Gyömrei Predikátor T.T. Túnyogi Sámuel Úr 1802be, és 7 esztendei szolgálatja alatt itt meghalt. Ennek halála után a' Káplánja T. Menyhárt József Úr, nem csak az esztendőt vitteki mint Káplán, hanem más esztendőt is mint Administrator; majd a' Bajai ujjonnann felállott Reformata Ekklesiába rendelődven, egynehány Hónapi Vaccontria után T. Marton Lajos Úr küldtetett, aki azon tsorba esztendőt kitöltötte. Rendeltetett annakutánna T.T. Kalós Vátzi Ekklesiába, heyébe pedig 1818ikba Gyömrőről T Szúdi István Úr rendes Predikátornak.

Most a' Lelkek száma tesz 652.

b., Szabadságot nyervén a' Predikátor hozásra a' Kosdi Ref. Ekklesia; Elsőben a' Tettes Ns Vármegye Quarrelly Házában tartatott az Isteni tisztelet, esztendőnként 3 Forint fizetődven érette. Majd 1784be Majusnak 28ik napján a' Méltóságos Földes Uraság megegyezéséből a' Templom helye kimérettetett a' Parochialis Fundusokkal egygyütt /:de minthogy Jobbágy ház volt rajta, még 35 Forintot fizetett az Ekklesia érette:/ Junius 4dikén a' Templom fundamentoma letéttetett azért esztendőben, elkészült pedig és felszenteltetett 1786ikba Junius 18dikán, jelen voltak 9 Predikátorok ez alkalmatossággal. ugy mint T.T. Nagy Kaszap Mihály Úr, aki belől predikállott, T. Csiszár András Úr, Veres egyházi Predikátor, aki kívül predikállott, T. Szilvási Gábor Úr Verőczei Predikátor, aki estve predikállott. T.T. Takáts Ádám Kis Vátzi, Marton József Tóthfalusi, Balog Mihály Perőtsényi, Peterdi József Fóti, Szalay Mihály Szokolai, Kármán István D.Jenői, és Sárkány József Póts Megyeri Predikátor Urak. A' Torony 1810ben épült. A' Templom egészen kőből és bolthajtásra van, de igen repedezik a' fala és boltozatja; a Torony is hasonló matériából van elég erős.

c., Az Úr Asztalához tartozó edények ezek:

- 1. A' fellyebb említett aranyozott Pohár mellyen 1616 van felvágva, a több Inscriptiokkal. Ez Tothfaluba vitetvén, által, ugy tartatott meg, és onnan hozattatott vissza.
- 2. Egy ón Pohár, ezen reá való vágással: Igyatok ebből mindnyájan, e' Pohár amae uj Testamentom az én véremben mely tiérettetek kiontatik Mat:26:27. Coll. Luk. XXII. Anno 1783. Fáí Fay Darvas Ersébet.
- 3. Egy ón Kanna mintegy 7. ittés, mellynek fedelén ez az metzés van: Darvas Ersébet született Fáí Fay tsináltatta; a' Kosdi Ref. Ekklnak 1783.
- 4. Egy másik ón Kanna, mintegy 4 ittés, mellyen ez a' Metzés van: Ns Váradi Susánna Kosdi R.E. 1813.
- 5. Egy szép virágis fehér abrosz, ez is a' Méltóságos Darvas Ferentzné Aszszony ajándéka.
- 6. Két medgy színű Keszkenő, egygyik ezüst tsipkés szélű, ennek közepén vékony paszomanttal van az 1783 és E Betű /:melly Fay Erzsébetet jelent:/; a' másik czinadomás szélű, ennek szegeletein van az 1783, közepén pedig illyen jel EFD /:ez Darvas Ferentz, és Fay Erzsébetet jelenti:/.
- 7. Kék Falú sárga virágos selyem Keszkenő.
- 8. Velentzei tsipkés selyem futa Keszkenő.
- 9. Virágos veres falú, zöld Kotzkájú selyem Keszkenő.
- 10. Fekete virágos szélű Keszkenő. A' régi Templomtól maradi és elavúlt Keszkenők is vagynak.

d., A' Toronyba két Harangok vagynak, ugy mint

1^{or} a' ksisebb vagy régibb 2 mázsásnál nagyobb. Felül ez az Inscriptiója van öntött betűkkel: Gos. Michael Johan Kohl und Anton Littmann in Pest. - Alul pedig ez: Regnante Josepho II Eccla Reformata Kosdiensis propriis sumtibus fieri curavit. Medio St. Szűts. Joh. Nagy. St. Csíknán. Pastore p.t. Ecclae Michaële N. Kaszap 1787. - Ez jó matériájú harang.

2^{or} A' nagyobb Harang 4 mázsás 14. Font. Inscriptiója ez öntött betűkkel: A' Kosdi Ref. Sz. Ecclesia saját költségén készítette 1811 Eszt. B. % Biró Nagy I. C /:%Curator:/ Török Z. If. Nagy I. Ö. Nagy I. Töröncsi J. T.P. Marton Úr alatt. Pester - János öntötte Selmetzen. - Ez nem jó matériájú harang.

e., A' feljebb előhozott Levelein kívül vagynak az Ekklesiának, olyyak, a' mellyek a' Templom szabadságakor a' T.Ns Vármegye által adattak. Néhai Méltóságos Darvas Ferentz Úr Ö Nagyságának a' Kosdi Ekklesiához küldött örvendező Levele a' Templom szabadságakor, mellybe egyszersmind Felesége nevével ajánlást tett az Úr asztalához adandó Készületek felől. Leírta T. Kaszap Mihály Úr a' Templom építtetését, és felszenteltetését is, az akkori Kosdi és Rádi Lakosok neveikkel együtt, és a' Felszentelésen jelen volt T.T. Predikátor Urak neveit. Meg van az elvétetett Harangok dolgában tett Inquisitio a' Fassiókkal együtt. Vagynak Laistromok, mellyek a' Templom építtetésére való Kivetéseket, és

Fizetéseket foglalják magokba. Megvagyon a' Mlsgos Darvas Ferentzné született Fáí Fay Erzsébet Aszszonynak azon Levele, mellyet az Úr asztalához küldött edények és több eszközök mellett írt. Könyvei pedig ezek

- 1. Egy zavaros Matricula 1783tól fogva.
- 2. Egy Jövedelmet és Költséget elő adó Protocollum 1783tol 1818ig. mellybe az 1817ik Esztendőnek Perceptiójának utolsó Levele az én ide jöveletemkor nem vőlt meg.
- 3. Egy új Protocollum, a' Jövedelemre és Költségre nézve mely 1819be vétetett, áll öt Kontzbol in Folio.
- 4. Egy Kis Diarium in 4o A Felséges Királyi Parantsolatoknak, a' Fő Tiszteletű Generale, és a' V. Tractuale Consistoriumok Rendeléseinek veírásokra.
- 5. Egy Protocollum, a' Locale Presbyterium rendeléseinek feljegyzésekre rendeltetett.
- 6. Egy kis Diarium in 4o, a' Confirmaltattak neveiknek beírásokra fordított.
- 7. Egy Új Testamentom T. Pethe Ferentz Úr kiadásából.
- 8. Egy Új Eszter Könyve, az Oskola Rector számára vétetett a' Pulpitushoz.

f., A' Parochián van egy szoba, egy musaeum, 1819től fogva kideszkázva, egy tselédház, egy pitvar, egy elrekesztett Konyha, egy Kamara jó állapotba 'sindely alatt.

Az Ekklesiának van egy Ládája, Persellye kettő, és a' régi Templomtól maradt két avult vas perselykék; egy rosz fogas a' tseléd házba, egy kis asztala a' Konyhán, a' musaumba egy fekete író asztal, és Théka a' Könyvek számára. - Van pintzéje egy meredek helyen; 3 Vermei is ott vagynak, mellyeket a' Predikátor használ; istálló az háznál avuló állapotba. Van hídas ól, de hasznát, így amint van, nem lehet venni. Már használható állapotba tétetett. Két sertés ólak. Kút az Udvaron jó.

II. Az Ekklesiái helybéli igazgatást a' mi illeti.

1. A' Presbyteriuma organizalva van. Két Curatorokkal együtt 13ann vagynak a' Kiválasztattak a' Mater Ekklesiába, mindnyájan a' Templomban a' Gyülekezet előtt feleskettettek.
2. A' Presbyterialis Gyűlések mindannyiszor tartatnak, valahányszor a' környűllállások kívánják, és mindenkor a' Parochián.
3. A' tzégéres vétekben élőket, a' Presbyterium kéri, atyafiságosan meginti, és amint a' környűll állás hozza magával keményen is megfeddi, megdorgálja. A' Versengőket igyekezik egygyességre vinni, 's öszvebékéltetni: az egymástól külön szakadt házastársakat a' házassági páros életre öszveegygyeztetni, külön lakni nem engedi. - A' közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlókat, hogy a' magok lelkének boldogságát munkálódják, és másoknak, 's házok népének rosz példát ne adjanak, a' közönséges Isteni tiszteletnek gyakorlására buzdítja. - Ollyan haragtartók, akik vagy tovább is haragudni, vagy már megbékélleni akarnának, magokat nem jelentették.
4. A' Presbyterialis Gyűléseknek nevezetesebb actái, a' mellyek a' maradéknak is tanúságul szolgálhatnak, a' Gyűlésben, a' Lelki Pásztor által, az a' végre rendelt Protocollumba feljegyeztetnek, és elolvastatnak.
5. Két Curator lévén, ezeknek számadásaik minden esztendőben, Januariusban kidolgoztatnak, a' Presbyterium, és az Ekklesiának egynehány közönséges tagjai jelenlétekben revideáltatnak; minekutánna helybe hagyattak, akik írni tudnak, a' magok neveiket subscribálják. Az Extractusok esztendőnként a' V. Tractuale Consistoriumra beküldődnek.
6. Az Ekklesia Jövedelmének kútfeje a' Persely, az önként való adakozás, és mikor a' szükség kívánja pár vagy Lélek szám szerént való kivetés. Van dézma alatt lévő Földje is, mellybe ennekeltte minden második esztendőben vettetett gabona mag. A' közelebb múlt 1818ik esztendőben pedig mind a' két Valláson lévő lakosoknak köz megegygyezéséből a' közönséges Pascumból egy kis rész kiszakasztott az Ekklesiánk részére, mellybe most van legelőször zab vetése az Ekklesiának. De ez tsak addig lesz, míg a' jó Harmonia a' két Keresztyén Felekezetek között fennáll, vagy pedig a' Földes Uraságnak tetszik. Egyéből nevelni nem lehet, ha tsak, vagy pénzen nem vétetik szőlő, 's Irtvány Föld, vagy valami jó szívű Lakos által Testamentomban nem hagyódik

III. A' Charitativumokat vagy Alamisnákat a' mi illeti

- a) Az Agentia ötször esztendőnként a' kirendelt Communiók alkalmatosságával publicaltatik. Minthogy a' Persely és adakozás az Ekklesia Jövedelmének kútfeje, a' Persely mellé tányér is tétetett mindenkor, miolta Ekklesiánk felállott, hogy akik bővebben kívánnak adakozni, légyen alkalmatosságok. Ez a'

tányérra gyűlt adakozás is a' Perselybélivel öszvetétt mindenkor, és ebből az Inneplő Deák pénzenék pótlására valami rész szakasztott.

β) A' Generale Consistoriumtol parantsoltatt Tártyak publicaltatnak.

γ) Az Alamisna a' Predikátor és Curatorok jelenlétekben felolvastatik, a' Protocollumba beíratatnak, és a' Curatorok keze alá általadattatik.

δ) Mindenféle Publicatziókból begyűlt Alamisnák Nagy Tiszteletű Esperest Úrnak a' Visitatio alkalmatosságával a' Libellusába beíratatnak, és azután által adatnak. Még soha Quietantia nem adódott rólok, de az Ekklesia Protocollumába, valamint a' Bejövételbe, ugy a' Kiadásba is feljegyeztenek.

IV. A' Lelki Pásztort a' mi illeti

1. Szúdi István, tanulását végezte a' Debretzeni Collegiumba, és a' Jenai Akadémiába. Beszéll Magyar, Deák, Német, Tóth nyelveken; tanúlt Görög és 'sidó nyelvet. Ebben az Ekklesiában van 1818tol fogva. Először Interimalis volt Ürögbe Tettes Ns Tolna Vármegyében; azutan Ts Ns Nográd Vármegyében helyhezettett Kis Oroszi Ekklesiában 3, Gyömrőn pedig Ts. Ns Pest Vármegyében 10 esztendeig rendes Predikátor. Feleséges, van egy gyermeke.

2. Canonja, Liturgiája, Josephina Resolutiója vagyon.

3. Minden Vasárnapokon és Innepeken Predikátziót, délután Catechizatiót, hétköznapi reggel estve Imádságot tart.

4. Hogy az Úr Asztalához járulándókat a' Confirmatióra reá bírja, melly még az előtt ebben az Ekklesiában hallatlan és szokatlan Rendtartás volt, a' maga Fiát maga elkésértette, és 1819br Aprilis 4dikén Virág Vasárnapján, déleesti Isteni tisztelet alkalmatosságával az egész Gyülekezet előtt censeálta, 's confirmálta, melly a' Gyülekezetnek meg tetszett. - A' Confirmatusok neve beíródik.

5. Az Úr Vatsorája a' Böjt első Vasárnapival egygyütt 6szor adminisztrálódik.

6. A' Keresztelés mindenkor a' Templomba megyen végbe, hanem ha sietős környűllás akadályoztatja.

7. A' Betegek, valahányszor kívánják, akár vígasztalásra, és könyörgésre, akár Úr Vatsorája kiszolgáltatására, mindenkor meglátogatnak.

8. A' Matricula illendő renddel vitetik. - A' törvénytelen ágyból születetteknek az Attyaik, tsak ugy íródának be, ha magokat jelentenek; vagy a' megesett személy a' szülés előtt kívánná, hogy a' gyermekeknek atya íratasson be annak idejébe, ha ilyen esetben a' Férjfi, a' Presbyterium előtt, meggyőzöztetnék arról, hogy ő annak az Attya, és maga is megvallaná; ekkor az Attya beíratatnék. - Egyébkor nem.

9. A' Házasulándók háromszor publicaltatnak Vasárnapokon, vagy a' mi Innepeinken. - A' Copuláltattak, valamint akiknek Dimissionalis adódik is a' Násznagyok jelenlétekben beíratatnak.

10. A' Felséges Királyi Parantsolatok, a' Consistorium publicált rendelkezései, ugy a' tudni szükséges acták is improtocoláltatnak.

11. A' Predikatori Fizetés leíratatván előterjesztetik, és beadatik.

12. A' Predikatori Fizetés nem adódikbe esztendőnként. - Restantia van. Búzába 6. Kila; - Borba 1 akó. - Fába 4 öl. - Ez mind tsak egy esztendőről való, t.i. az 1818ikról.

13. Különös illetlenséget nem tapasztaltam, melly a' sz. szolgálatot sikeretlenné tette volna miolta itt vagyok. De azon vádagnak, mellyekkel a' Fő Tiszteletű Generale Consistorium előtt vádoltattam, megvilágosíttatásokért esedezem. - Mivel azoknak következései érezhetők lehetnek. -

V. Az Oskolát a' mi illeti,

a., Az Oskola Rector Lengyel János, tanúlt Sáros Patakon, kijött a' Collegiumból Póts Megyerre Grétzi Sándor gyermekeinek az Háznál való tanításokra, onnan Kis Vátzra hívatattott Praeceptornak, azután Hévíz Györkre rendeltetett Oskola Rectornak, ott töltött 5 esztendőket, most tizedik esztendeje hogy Kosdon lakik; Feleséges, van egy gyermeke.

b., Az Oskola épületében vagyon a' gyermekek számára rendelt szoba vagy Classis, melly a' télen szoros kezdett lenni. - Vagyon az Oskola Rector lakására két szoba, egy Kamara, vagyon egy Istalló, két öl, jó Kút, mind jó állapotba. - Ingó jószágok az Oskola Rectori Háznál ezek: egy belső asztal, egy Konyhabéli asztal, egy nyoszolya, egy Karszék mind Fenyő fából. A' Classisba egy fekete Tábla.

c., Az Oskolába jártak a' múlt Télen Fiúk 49enn, Leányok is 49enn, és így mind öszve 98 oskolás gyermekek voltak.

d., A' gyermekek itt szüret után, némely része még Decemberbe is kezdett Oskolában járni. Hogy télen nyáron járhatnának Oskolába ha nem egyenlő számmal is, az nem lehetetlen.

e., A' tudományok a' mellyekre taníttatnak az olvasás, írás, Könyörgés, éneklés, a' számvetés három speciessei. A' Vallásnak Historiai része a' Kis Historia és Hübner szerint: a' Dogmatica része, a' régi Kis Káté, Látzai Kissebb Kátéja, és a' Paatinata Catechesis szerint.

f., A' Tractus által kirendelt Visitatora maga T.T. Kalós Mózsés Úr, aki Examen előtt szokott visitálni.

g., Vagynak kinevezett helybeli Oskola Inspectorok a' Predikátor mellett a' kik visitálják az Oskolát, mint erről a' Locale Presbyterium Protocolluma bizonyoságot téssen.

h., A' Templombéli éneklést a' Rector elvégezi; többször szabadságára hagyatik az énekválasztás.

i., Az Uj Énekes Könyvből ottan ottan énekelni szokott a' Rector, a' nép ezen Könyvtől nem idegen. Az Oskolába még nem introducaltathatott, hogy a' gyermekek tanulnák.

k., A' Rectori Salarium elkészítettet.

l., A Rector Salariuma is idejébe mind be nem fizettetik. Restantiai vagynak 9 esztendőkről amint előadta, Búza 3 Kila 1 Véka; Bor 3 akó 3 Fertály; a gyermekek tanításokért 18 gyermektől 9 Forint.

VI. Bába van, még pedig egynehány esztendőktől fogva Catholica. Fel van esketve. Doctorok által nem taníttatván, nem is examináltathatott. Közönségesebb nyavalyákban segít a' mint tud. Kötelessége elmulasztása felől panaszt nem hallottam. Hogy a' mi gyermekeinket ne keresztelje, instruáltatott. A' Himlő oltás a' Cathedrából publicaltatott, a' szülék hathatósan serkentettek, hogy akiknek gyermekeik még himlősök nem voltak, jelentsék magokat akár én nálam, akár a' Helység Birájának olly tzelből, hogy ha elegendő számmal lesznek, a' Tettes Ns Vármegye Chirurgusának tudtára adatik, és a' himlő oltásra meghívattatik, de a' Szülék magokat nem jelentették.

VII. A' Temető még most nem szoros, de nem sok esztendő múlva megtelik, be van kerítve a' R. Catholicusokkal egy Kerítésbe, de külön szakaszba.

A' halottak a' Felséges Királyi Parantsolat szerint temetődnek. Ha pedig a' kirendelt idő előtt megfakad a' test, a' Presbyterek közül kettő ki van nevezve arra a' végre, hogy megnézzék, és vizsgálják, és ha igen szagos a' test a' rendelt idő előtt is az ilyenek eltemettetnek, minthogy az e' féleket a' Királyi Parantsolat is megengedi, hogy az egészségeseknek ártalmokra ne légyenek.

VIII. Harangozó van, kötelessége ellen még eddig nem vétett, nem makats és engedetlen. - A' Fizetése 10 Kila vagy Po'sonyi Mérő Búza, egy pár tsizma, szüretkor kinek mennyit tetszik adni, annyi mustot ad, az Helységnek nem szolgál, az Uraság szolgálatjától is minden esztendőben felszabadíttatik, ha a' Méltóságos Földes Uraság Tisztjei megkérettetnek; maga fejétől nem contribual.

IX. Olyan elnyomorodott ebben a' Gyülekezetben nints, aki egészen az Eklésia segítségére szorúl. Egy nyomorúlt Aszszony van, ennek Vasárnaponként a' könyörülő Hívek nyújtanak a' Templom ajtajába egy egy kis alamisnát: ezenkívül, minthogy minden Vasárnap a' Persely mellé tányér is tétetik, a' tányérra le tett alamisnából részeltetik, néha egészen is néki adatik. - Ennek az Aszszonynak szőlőtskéje is van. -

X. Az Eklésiának semmi Gravamenei nintsenek: sőt itt igen szép egygyesség van a' két Keresztyén Felekezet között, úgy annyira, hogy szántásba, vetésbe aratásba, búza takarításba, malomba vitelbe, semmi különbség sints, hogy ki, mellyik Valláson lévő Felekezet Belső személyének, vagy Eklésia Földjének munkálódására és szolgálatjára menjen. Ezt mindenik, Vallásbéli különbség nélkül, egy formán tellyesíti. Ezt a' szép egygyet értést tapasztalván boldogult Püspök Kamánházy László Úr Ő Nagysága, azt a' kinyilatkoztatást tette, hogy ezt a' szép Harmoniát egész Püspöki Megyéjében nem tapasztalta, ahonnan a' Tornyunk építésében mind pénzel mind fával kegyesen segítette Eklésiánkat. Ennek a' következtetése még az is, hogy a' Méltóságos Földes Uraság a' Kosdi Reformata Eklésia Belső Személyeinek még ekkoráig nem tsak tüzellő fát ingyen engedett, hanem sokszor épületre való fával is segíti. -

Ennek előtte több esztendővel egy ide való Lakos Feleségével együtt a' R. Catholica Hitre menvén által, gyermekeit is oda ajánlotta; most egy Legény Fia vonakodik az Attya hitét követni, ennek dolga már a' Felséges Cancellarián forog. - A' zörgő munkától a' Reformatusok magokat tartóztatják.

] A' Filialis Ekklesia Rád [Rád] van Tettes Nemes Nógrád Varmegyében. Bírják Méltóságos Muslay Antal, Tekintetes Muslay István, Muslay Károlyné, Motsáry Tamás, Plaky Lajos, és Mozohratzky Illyés Urak és Aszszonyság.

Amint hallottam ebben a' Helységben még három esztendővel későbbben vétetett el a' mi Templomunk mint Kosdon, mivel Rádnak Földes Ura amint nékem beszéllették Vajai Vay Ádám Úr volt, aki maga is Reformatus volt. Elvétetvén a' Kosdiaktól a' Templom Rádra jártak Isteni tiszteletre, mind addig, míg Vay Ádám Úr is nem catholizált és a' Templomot egynehány száz Forintba /:Hétszázra mondják:/ a' Váczi Káptalannak által nem adta, a' Reformatus Predikátort az határra kivitette.

T.T. Kaszap Mihály Úr a' Kosdi Reformata Ekkle'sia Matriculájának utolsó előtt való Levelén az oda való Predikátoroknak neveiket így hagyta emlékezetben: Pro Memoria: Rádi Predikátorok voltak árvaságok előtt a' Rádiaknak T.T. Kerepesi, Berényi, és Szetsei István és Dadi Úr. Honnan vette ezeknek neveiket kár hogy fel nemjegyzette, úgy sokkal authenticumabb volna. - Én a' mellyeket itt feljegyeztem Rádi Reformatus Lakos Nemes Istvántól hallottam, aki amint mondotta, ő ismét az Attyától hallotta azokat. - Bár tsak a' Kosdi Predikátorok felől is tudakozódott volna T. Kaszap Mihály Úr, talán az éltes emberektől ha tsak az utolsónak a' nevére is reá igazodott volna. - Amint nékem Nemes István előbeszéllette T. Szetsei István Urrol, hallotta azt az Attyától, hogy Vay Ádám Úr által az határra kivitetett, aki annakutánna Kosdon lakott, és a' maradéka utoljára az Helység Pásztora lett!

Most a' Rádi Reformatus lakosok között három páron lívül mind mixtum Matrimoniumba vagynak.

A' Lelkek száma tesz 37et.

a., Rádon Templomunk nints.

b., Oda szolgálatra nem is jár ki a' Predikátor.

c., A' Predikátornak fizet minden pár 2 Véka Búzá, vagy annyi Kukoritzát. a Parochialis Ház kipadolásakor a' Mater Ekklesiának segítséget nyújtott.

d., Oskolája nints. Es így

e., Oskola mestere sint.

f., A' Kosdi Ref. Oskola Rectorának minden pár fizet 1 Véka Búzá, a' fél pár felényit.

g., A' Materbeli Presbyteriumba Nemes István vagyon felvéve.

h., Bábájok az, akit a' Helység tesz.

i., Temetőjök a' Catholikusokkal egy kerítésbe van. de külön szakasztva.

k., Semmi Gravameneikről sem panaszkodnak.

G 208 Monor [Monor]

[Fedőlap]

Monor d. 8va Septr 1819

1°, A Templomban való karokat, a' mint máznállók improtocoláltatott, meg kell erősíteni.

2°, A Párochiális Ház tetjét szükségesképen meg kell tsináltatni nádaztatni.

3°, A Rector Didactuma nem jó bé rendesen.

4. A' Földeknek megrágyázása.

5. Szalai János templomba nem jár.

6. Nyárádi András Instantiaja.

NB. Két Nyár egyháza semmi fixumot nem adott eddig a' Materbéli Predikátornak. Tttes Fő Bíró Hangyási Urral kell e végett szólni.

+++

1819ben A' Püspöki Canonica Visitatio alkalmatosságával így adatot elő.

A Monori Helv. Conf. Lévo Mater Ekklesia állapotja

Monor, helyheztetett Tttes Nemes Pesth Varmegyében; a' Hellységet birja a' Méltóságos Egri Kaptalan. a., Ekklesiánk régibb állapotja felől ezeket találjuk, Ekklesiánk Protocollumában.

“Brevis descriptio fatorum Ecclesiae Rftae Monoriensis quae quidem, ad Mandatum superiorum Suorum bona fide investigavit, post investigationem in ordinem redegit, et profutma eaurela propria Manudeseripsio Steph Földvári V.D. Ministre Monoriensis Anno 1764. 27^a Febr.

Antequam ad rem accederem, Lubet huius Ecclesiae fata in duas certas periodos dispeseere: qvarum primam Constituet Status huius Reclesiee pro Utfuit subjugo Invicico, dum illud in his partibus ubique dominasetul, adeoque prout fuit in seculo preeterito superinsenim aseendere deficientibus ad iel rebus neussanis non possumns. alteram periodum constituet starnsille, pro Nr se habet abinatio huius seeuli; ad Cuius initia Templum etiam Nostrum Nr Nunestat aedificatum est.

Ad primam ergo periodum quod Minch; Referumo Nostn seeagenani, seponagenani Senenel fando quidem, vel a parenribus vel aliis maroribus, vel abantiris hajus pagis Colonis audivisse hunc pagum, et hanc Ecclesiam aliquando in habitatam fuisse, a Pontificae Religionis hominibus quantum quidem illorum recordatio, et antiquorum illis facta manatio ascondere potest; quin imosecontrarium et scire, et relatione majorum suorum semper contrarium intellexisse. Refert animi rum inter reliquos Michael Pásit Reformatus, plns quam sexagenarius secum esset Juvenis circiter viginti annorum simul habitaque cum quodam sene ad modum, nomine Paulo Tóth Reformato. Is Paulus Tóth 12 anos est senum, antiquas rerum vicissitudines et fata saepe referebat; inter reliqua hoc etiam, quod a Matre sua Reformata non semel atque iterum, sed seepius audivisset, illam eum fuisset virga 15. amorum laborasse ??tas ferebat, tabulum pertando in aedificatione Templi illius, quod Iterit in loco illo, ubi nunc etiam stat Templum Reformatorum, atque ab illo Tempore Reformatos sine interruptione illo Templo usos fuisse usque ad dispersionem pagi, dequa infra dicturi sumus. Haec resulit olim Paulus Tóth ?? vero vivus Michael Pásit tanquám illius Manationem bona fide refert. Jam vero si horum hominum ami bene aliqedantur, et sic retroquediendo?? sive asendendo, quod hic per inde est, calculus instituatur, illius supra dictae mulieris annus, cum fuisset virgo 15 amorum piaeter propter incidet in annum 1630. Ergo ab illo tempore semper habuerunt Reformati Ecclesiam, et Exercitium Religionis in hoc pago usque ad dispersionem hujus pagi, quae facta est anno 1683. Cum Mahomed, cum multis militibus Viennam obsideret, refertinquam, seaudivisse, proxime ante illam dispersionem hunc pagum habuisse. Celebrem aliquem doctum atque fidelem V. D. Ministrum Reformatum, etquidem per multos amos, nomine Petrum Bogdányi, qui instante dispersione, simul cum parentibus suis pago et Ecclesia dispersus est atque in dispersione obiit. Tertius item Stephanus Juhász Reformatus, plusquam sexagenarius refert sesimilio a' parentibus suis de eodam jam dicto V. D. Ministro Petro Bogdányi audivisse etiam de LudiMagistro aliquo Nomine Johanne Inczédi quem postliminis etiam in persona noverat, quod is ante dispersionem hic Loci Scholae peraliquos amos cum laude praeficit, atque tantam gratiam Ecclesiae Meruit, ut redemptibus ex dispersione Colonis, dictus Inczédi brevi ad Ministerium Verbi, in hanc Ecclesiam Vocaretur. - Similia testantur ex narratione majorum suorum, Senes Franciscus Kovács Gregorius Bitskei et alii. - Verum cum omnis veritas ex oretrium?? testium conficitur, his immorari super sedes - hoc tantum addo ex his relationibus suae meniensis Diaeta celebrata est, et ad cujus anni ascensum exercitii ex Templi Nostri usum ubique ferme in Hungaria cogimur demonstrare, jam tum inquam et multo ante etiam exercitium publicum Reformatorum inhoc pago de facto fuisse, et sine ulla interruptione usque ad dispersionem jam dictam durasse. Caeterum fatevi debemus, nullum nobis de his rebus pulter orales relationes litterale monumentum vel aliud aliquid huc simile super esse. Boni enim nostri majore sub jugo inercio, Religionis Exercitii ex Templi insalva pace, et maxima libertate conscientiae degentes, et in futurum etiam nihil adversivel sperantes velmeruentes; hinc illa etiam, quae pro notitia posterorum amotare potuissent, et etiam debuissent litteris consignare neglexerint. - Vel si hoc supponi non potest, vel tam supina negligentia illis ad seribonda nonsit, certa si quid scripserunt et ad notarunt, illud omnes in juria temporum, vel ignis voragine??, vel aliorum faberum genere depeditum est. - Habuerum quidem, ut praerecensiti senes referunt antiqui hujus pagi Coloni Reformati suis temporibus, de quo nec dubitari potest, campanulam aliequam, non admodum magni ponderis et quantitatis: verum eum illa propter fissuram, aliquoties de novo fundi debuerit, antiquitatis omne signum et mnumentum perdidit.

Jam quod ad alteram periodum hujus Ecclesiae pro ut nimirum se habet Ecclesia, ab initio hujus seculi ad haec usque nostra tempora superius diximus pagum hunc, vel potius cives ejus, qui fuerint purespute Reformati dispensos esse, secundum relationem grandaevorum Anno 1680 et quod Turcica Militia illo tempore has partes admodum in undabat. Stetit pagus in desolatione et coloni fuere in dispersione spatio 13 annorum; post exactos vero illos amos, pace his partibus iterum reddita; antiqui coloni ad nidum antiquam iterum redire cogintarunt. Sed et cum illis alii bene multi ejusdem Religionis cum antiquis heic?? considerare anno 1696 caeperunt. - Illi cum viderent Templum illud, quo ante dispersionem usi sunt, non capere tantam multitudinem, quanta huic loci jam sedem fixerat; de ampliando Templo cogitarunt, tanto magis quod antiquum, tempore desolationis, a nomine curatum ruinae jam

poximus fuit. Cum scitu itaque et permissione, tam comitatusquam etiam Dominorum Terrestrium, Capituli nimirum Agriensis ut supra specificati senes referunt. Templum non quidem integraliter novum, sed exruderibus antiquis addita ampliacione, aedificare caeperunt, quod et Anno 1702 perfecerunt, et more Reformatorum conscrerarunt; ??nt hic annus utrique extremitali Templi insculptus; in interiori vero parte tabulato etiam Templi inscriptus liquido docet; et hoc est Templum illud, quod ninc possidemus. Templum hoc, opera, labore et sumtu mere Reformatorum exstructum esse luculenter elarum est, exinspectione illius Inscriptionis quaeintus in Tabulato cernitur, ubi primores Ecclesiae qui tuncfuerint, et qui hujus constructionis obsternicati sunt, ordine specificant: sedes alid hujus rei est argumentum: quod nempe?? nulla vestigia hic Templi Romano Catholici cernantur; non Sanctuarium non Sacrisa, non erissitae, non lapides cavati, pro benedicta aqua, non aliud huic simile, quibus Tempia Romano Catholicorum a nostris distinguantur. - Templum hoc, aedificatum est ex lateribus coctis ad formanda quadrangularem, satis celsae altitudinis, ut haec omnia vel perfunctione insipienti obstia sunt.

Jam si de veniamus ad illa quae connexa sunt cum templo et turri, primo omnium occurrunt campanel; sub hac periodo primum possidebamus, quam etiam nunc possidemus amicam tantum campanulam, illam, cujus superiori periodo fuit mensio verum jam nunc sub alia forma, ac fuit olim, iteraris enim vicibus cum funderetur, antiquam formam necessario amittere debuit; ad ultimum fuisa est haec campanula id exigente ejusruptum Anno 1761. cum hae inscriptione: A Monori Refor. St Ekklesia öntette maga Kőltségével. Goss Mich Joseph Steimmer in Pest 1761 ponderat circiter 86. Libras. - Sed paeter hanc possidemus dukas campanas quas integraliter, de novo propriis sumptibus non ita pridem fundi curavit ecclesia haec reformata Monoriensis; ex duabus quae minor est hanc habet inscriptionem: A Mnori Rfta St. Ekklesia öntette maga Kőltségével Isten dicsősségére Anno 1725. ponderat duos centenarios et 75 Libras: altera ex duabus quae major est hanc habet inscriptionem: Ez Harangot a' Monori Szent Ekklesia öntette maga Kőltségével Anno 1740. Goss Mich Anton Zeehenter in Ofen ponderat 6 Centenarios cumdimidio??

A campanis jam ad sacra vasa, quae ad usus sacros et sacramenta destinata sunt devniendum est. Habemus congios tres, majoris, medioris, et minoris formae. Habemus antiquem aliquem discum plumbeum medioris formae, qui fusus est anno 1698. alium iterum plumbeum majoris formae, qui fusus est anno 1730. Tertium item argentum, qui fusus est anno 1735. Pocula possidemus duo: unum est plumbo, anno 1698 fustum, alterum ex argento affabrifactum et altro obductum, fustum 1717. Strophiola etiam ad eosdem sacros usus possidemus; quae omnia itidem pii nostri reformati, nonnulla prius, alia item serius compararunt, et in sacrum hunc finem destinarunt consecrarunt.

Non erit super vacantum hic aliqui adjicere de romano catholici quibus cum jam mixtim in hoc pago habitamus. - Hi hue primum habitatum concesserunt ante decem annos, quibus domini nostri, terrestres statim capellam extricendam curarunt domos agros prata, et id gentes alia, non secus ac antiqvis colonis illis danda esse praeceperunt, imo illis in onere publico etiam vel saltem in initio ingressus ne abalienarentur aliquid indulgendum esse censuerunt. - Ab eo tempore de die in diem augentur et multiplicantur; quin imo plebanum etiam in fine anni praeteriti, nomine Georgium Manigai, qui prius hic plebanus est, introduserunt, qui omnia sibi licere putans, et primatum sibi, et suae ecclesiae magno cum fastu vindicans, nostram antiquam libertatem et conscientiae tranquillitatem cum magno animi nostri moerore?? turbat in animo habet misi Deus illi obicem posuerit, quod et paxit??

Series V. D. Ministrorum postquam coloni ex dispersione jam superius descripta vidierunt et ecclesiam restaurarunt.

Primus fuit Johannes Ujlaki.

Secundus. Georgius Táillyai. Shi ambo praefuerunt huic Ecclesiae successive annis 1696.-97. 98.

Tertius Johannes Inczedi dequo superiorietiam per iodo, hic visit, et docuit, simuque praefuit inhac Ecclesia ab anno 1699. usque ad annus 1714.

Quantus Stephanus Vecsei, qui praefuit Ecclesiae huic et doenit ab anno 1714. ad annum 1719. et in hac Ecclesia Clausit diem suum supremum.

Quintus Gregorius Szőnyi, praefuit Ecclesiae huic et docuit ab anno 1719. usque ad annum 1723. pariter hic etiam in hac Ecclesia solvit debitum naturae.

Sextus Stephanus Natsai, hic visit et docuit in hac Eccleia Unico anno.

Septimus Franciscus Major Koter hic praefuit Ecclesiae huic, ab anno. 1724. usque ad annum 1729.

Octavus Joanes Czeglédi hic praefuit Ecclesiae et doeuit ab anno 1729. usque ad annum 1735.

Nonus Josephus Búz Kőrösi, hic praefuit Ecclesiae et docuit ab anno 1735, usque ad annum 1745.

Decimus Michäel Molnar hic prefuit Ecclesiae Unies anno 1745.

Undecimus Franciscus Lázi, hic prefuit Ecclesiae annis duobus 1746 et 47. atque hic etiam vitam finivit.

Duodecimus Stephanus Vetsei, hic prefuit Ecclesiae ab anno 1747 usque ad annum 1757.

Decimus tertius Gregorius Bitskei prefuit Ecclesiae annis duobus 1754 et 1758.

Decimusquartus Stephanus Földvari fungebatur in hac Ecclesiae ab anno 1759 ad annum 1812. Itt halálozott meg 1814ben.

Tiszt. Szentes János Úr 1811ben rendeltetett Interimalis Predikatornak az el erötelenedett Tiszt Senior Föld van István Úr mellé, folytatta itt de szent Hivatalt negyedfél esztendeig.

Tiszt. Kotsi Sebestyén István Úr jött rendes Predikatornak Ketskémétről, 1814ben Septemberben; innen a Pápai Collegiumba vitetett Professornak 1814ben.

Egressi Samuel jött Tolna Varmegyéből Misláról 1817ben, most folytatja itt a Sz Hivatalt. A' Monori Rfta Ekklesiában a Lelkek száma most 2553.

b., Az 1702ben épült Templom annak napkeleti Részének killyebb való vitelével meg bővítettett 1773ban amely felől illy emlékeztető Irás tétetett, a' Templomban egy Táblára:

Felséges Maria Theresia Kegyelmsen Országló Koronás Király Asszonyunk engedelmeiből ugy Mélt Földes Uraink Tttes Nemes Egri Káptalan meg eggyezéséből, a' Tttes Nemes Pesth Vármegye Deputatussai által ki mérettetett helyen ezen Sz Hajléknak Napkelet felől való Részén a' Monori Reformata Sz. Ekklésia tulajdon költségével építettette, és régi ususában lévő Oratoriumát ezzel bővítettette meg. Tisza Földvári István Úr Predikatorságában öz. Burján István Úr Feő Gondviselőségében, Bitskei Gergely, Nagy István öz Bokros János, Fazekas Márton, Tönköly András, Szabó János, Széél János, Szalai János, Kováts György előljárok forgolodások alatt. Notariusságot viselt Szoboszlai Sámuel Úr. Polgárságot viseltek Szikora András, Bakos János, Bodi János 1773ban.

A' rézzel fedeleztetett Torony, melly most fenn áll, épült 1803.ban.

A Templom 1810ben ismét meg ujittatott, mellyről az Ecclesia Protocollumaban ezen Jegyzés van: Anno 1810be Tiszt Földvári István Úr Predikatorságában Monoron a' Reformatum Templom a' régiség miatt megavult és elrongyollott lévén sok Részei, azok közönséges Költséggel meg ujittattak. -

Kőfalai is fel emeltettek, hogy proportioban lenne a' Templomnak fala körös körül a' Toronyhoz.”

A' Fa Karok, amellyek 1764ben építették meg maradtak, mellyekhez avultságok miatt, nemlévén bizodalom hogy a' reájok felmenő Népet kivált Sátoros Innepekben meg birják, fa oszlopok tétettek alájok. - Az Ecclesia Előljároi a' jövő Esztendőben Kö Karokat szándékoznak építeni.

c., A fellyebb előlszámlált Úr asztalához tartozó edényekhez járult 1814ben egy ezüst arannyal futtatott pohár melly a' nevezett ezüst tányérból, és Ekklesiánkban némely Hivek ajándékozásából összevgyült ezüst pénz darabokból készitetett, ilyen mettzéssel az allyán: Monori Reformata Sz. Ekklésia készített maga költségén.

Alol terítő sávollyos abrosz van egy nagy.

Ismét egy kisebb, dupla, virágokkal ki varrot, az edények alá. -

A fellyül takarok ezek:

-1. Egy patyolat arany csipkével.

-2. Patyolat arany csipkével és ilyen arany varrással: Tisza Szőnyi Gergely megmaradott özvegyének Versei Juditnak ajándeka Monori Reformata Sz. Ekklésianak. 1725.

-3. Láng színű selyem arany csipkével.

-4. Virágos kamuka kék selyem arany csipkével és ilyen varrással: Burján István maga költségével, Istenditsőségehez való búzgóságából készítettette, Monori Reformata Sz Ekklésia számára. 1747ben.

-5. Balhu szín selyem arany virágokkal kivarva 1814 Ns Dömény János Úr ajándeka.

-6. Rozsa színű selyem virágokkal.

d., Az Ekklésia Ládájába van három Levél.

Sub A. Az Ekklésia szöllőjéről. Ajándék Levél.

Sub B. A Második Templom építése felől, az Egri Káptalanhoz nyujtott esedező Levél párja.

Sub C. A Gombaiak Némediek és Otsaiak bizonyágtételek a' felől hogy Monoron állandóan Reformatusok laktak, és hogy folyvást gyakoroltatott közöttök a' Közönséges Isteni tisztelet.

e., A Harangokrol már fellyebb tétetett emlékezet.

f., A Parochialis Funduson két Házak vagynak építve. - A' nagyobb és régibb épült 1785ben és 86ban Mellyről ilyen Jegyzés találtatik az Ekklesia protocollumban: A' Valkai Háza mellett lévő ujj Parochia kezdődött építtetni allszezi Nagy Mihály Biroságában 1785ben elvégeztetett Horváth István Biroságában 1786ban. Burján András curatorsága alatt és Garai Márton Secundarius curator forgolodása által. - Van benne három szoba egy Konyha. - A kisebb és ujjabb épült 1792ben a' Kaplán vagy Secundarius pap számára, van benne három szoba egy Konyh egy Kamara. -

Három Könyvtartó két kis asztal puha fából sárgára festve; két fa Karszék, fazék és tányér tartó is kettő van a' Parochián.

Van egy kis pincze téglából kirakva.

A' régi elpusztult Istálló helyett egy kisdud deszka szín.

II. Az Ekklesia helybeli Igazgatása

1., Van organizált Preesbyterium; áll a' Helység Vallásunkon lévő Esküdtjeikből és a' Köznéptől választatott, t.i. a' Gyülekezetből, és a' Predikátor által feleskettetett négy Férfiakból.

2. Preesbyterialis Gyűlések tartatnak a' Parochialis Háznál, mindanyiszor a' menyiszer a' környül állások kívánják.

3. A Preesbyterialis Gyűlés a' czégéres vétkekben élőket, a' versengő és egy mástól különélő Házasokat, a' Közönséges Isteni tiszteletet nemgyakorlókat, a' haragtartókat meg szokta inteni. - Legközelebb Szalai Jánost, mint az Isten Házát végtől fogva nemgyakorlót, feleségétől külön élőt és harag tartót. - Nyáradi Andrást, mint az Úr Vatsorájával való élésre a' miatt, hogy az ujj agenda szerént az ez előtt szokásba volt három kérdések felnem tételnek, más Ekklesiába járó. - nem különben ennek feleségét is, Kováts Susánnát, aki a Predikátort a' Templomba a' nevendékek tanítása közben illetlenül, és bosszussan szolította meg. - eleibe szállította; amazokat meg intette; ennek tettét bizonyságok szollittatván elől, meg vizsgálta, és meg ítélését a' Fő Tisztelendő Püspök Úr Canonica Visitatiojára halasztotta.

4. A Preesbyterialis Gyűlésnek Actai rendessen feljegyeztetnek, ez idő szerént a' Predikátor jegyezvén fel azokat.

5. Curator van; számadásai minden Esztendőben meg vizsgálatnak a' Preesbyterium által.

6., Az Ekklesia jövedelme van, az ugy nevezett párbérből /:minden pár Házas ad egy forintot és egy Véka eleséget:/ - Halotti harangozásokból. - Ekklesia szöllőjéből. - és a' jövedelem, a' conventionatusoknak mostani conventiojik szerént való kielégítettésekre elég;de a' szükséges épületekre, reparatiókra, számos épületei lévén az Ekklesiának, nem elég; melly miatt nem kis hijjánosságok esnek.

Nem kellene mást tenni, csak adna minden pár az 1 for. mellé két Véka eleséget, mint más Ekklesiákban van szokásban; úgy lenne annyi jövedelme, hogy mind a' szükséges építéseket könnyen meg gyözhetné, mind conventionatussainak csekély jövedelmeiket nevelhetné, melly szerént a Predikátor tarthatna káplánt, a' melly igen szükséges volna; a' Rectoriais Academica promotio Lehetne.

III. A Charitativumok vagy alamisnák.

a. Az agentiale esztendőben ötször publicáltatik árendes helyekre akkor más jel ki nem tételődik.

b. A Generále Consistorium által rendeltetett objectumok publicálatnak.

c. Az alamisna a' Predikátor és Curator jelenlétekbe számláltatik fel, és bé tételik az Ekklesia Ládájába.

d. Administraltatik minden hijjánosság nélkül.

Aszám adás bé mutatódik Esztendőnként a' Nagy Tiszteletű Trct. Visitátor Uraknak.

IV. A Lelki Pásztor

1. Neve Egressy Sámuel János Patakon tanúlt, beszéll Magyarúl, Deákúl, és Német nyelven, olvas Sidó Görög és franczia nyelveken. - Két Esztendőtől fogva van ebben az Ekklesiában, ezelőtt szolgált Győnkőn és Mislán a' K.Somodi Esperességben, Feleséges, három Gyermekei vagynak.

2. Van Canonja, Liturgiája, Josephina Resolutioja.

3. Minden Vasárnapokon és Innepekben tart Predikátziót, dél után catechisatiót, hétköznap reggel és este imádságot; jóllehet a nyári napokon, kivált midőn nagy a' Mezei munka, alig jelenik meg edj, avagy kettő Halgatói közzül, az Isteni tiszteleten.

4. Minthogy a' Predicator idevaló jövetele előtt, 8, 's 9 Esztendős korokban nótattattak az Urasztalához az oskolás Gyermekek, minden helyes Vallásbéli esméret nélkül; a' Predicator, a megértebb időt, és az illendőbb készületet várván, nem elébb hanem a jövő Karácsony előtt Confirmálhat először: fájdalmassan

- jelenti, hogy némely Szülék iskolában vagy nem, vagy csak kevés ideig járatott Gyermeküket, a' Gen. Consistorium rendelése ellen /:mellyet a' Predikátor Chatedrából publicált:/ Küldik vagy vezetik magok azokat az Úr Asztalához minek utána valamely értetlen Könyörgésekre meg tanították; ha ugyan a' sokaság között észre veheti ezeket a' Predikátor, elutasítja őket 's meg hagyja nékiek, hogy gyakoroltatás és megpróbálás végett, elsőben eleibe jöjjenek, de függeni és engedelmeskedni szüléik nem akarnak.
5. Az Úr Vatsoráját ötször administrállya Esztendőnként.
6. A Keresztelést az előbeni előregedett T. Predikátor, rendszerént a Parochialis Háznál vivén véghez, ehez a' Nép annyira hozzá szokott, hogy nem tudom mitsoda szégyennek tartják sokan, ha Gyermekjek a' Templomban kereszteltetik meg, - Igyekezett gondolatjokat és érzéseket a' Predikátor keresztyéníbbé tenni, ahoz alkalmaztatott Tanítása által és úgy veszi észre hogy nem sikertelenül. Ha csak a' csecsemő nem halálához közelgető, mindenkor a' Templomban keresztel a' Predikátor.
7. A betegeteket meg látogatja.
8. A Matriculát a' Gen. Consistoriumtól kiadott Norma szerént viszi.
9. A Házasulandoakt három Vasárnapokon publicálja, a parancsolat szerént a' Copuláltattakat béírja.
10. A Fels. Királyi Parancsolatokat, a' Consistorium publicált rendelkezéseit, inprotocolálja.
11. A Predikatori fizetés a parancsolt mod szerént különös papirosra irattatott le. Itt az jegyeztetik meg: hogy 1770ben a' földek a' Lakosok között Urbaliariter felosztatván; ekkor, a' Földes Uraságtól, az Ekklesiának, Predikatornak, O. Tanítóknak, Harangozónak, semmi föl nem adatott; jóllehet vóltanak az előtt bizonyos Földjeik; a' mint azt a' most még élő idősebb Emberek bizonyítják, és az is bizonyítja, hogy az a' düllő, a' hol ezek a' földek voltak, még most is Pap düllőjének neveztetik. - Ezen el vesztett földeknek kipotolására, azon ket sessinalis földekből, melyek a' Hellység számára adattak, bizonyos részek szakasztattak ki; úgy mint a' Hellység számára adattak, bizonyos részek szakasztattak ki; úgy mint a' Predikátor számára 24 Vekás, a' két Tanítók számára 12. 12 vekás, az Ekklesia, és harangozó számára 9, 9. vekás földek, mind a két nyomásban. - A' felől több izben meg intettek már és leg közelebb az elmúlt napokban is, Ekklesiánk Előljárói a' Földes Uraságtól, és meg parantsoltatott nékiek hogy a' Hellység földjeit többé ne merjék az Ekklesia hasznára fordítani, - mert azt tellyességgel mert azt tellyességgel meg nem engedhetik többé, anynyival inkább, mivel A'hoz a' Romano Catholicusoknak is vagyon jussok, az eddig való usurpatióért is eleget kell úgy mondanak nékiek lenni.
12. A' Predikatori fizetés esztendőnként idejébe bé adatik restantia nints, de 6 ölből álló Tüzi fa fizetését, nagyon hijjánossan adják.
13. Hogy ez ideig Halgatóinak nagyobb részétől, Sz Hivatalához illendő tekintetben tartatik a' Predikátor azt tapasztallja; de tapasztallja azt is, hogy némelyek meg vonják azt tőle, ott is, a' hol buzgó fáradozásáért háládatos köszönetet, és szives tiszteletet várna, 's érdemlene.

V. Az Oskolák.

A' Fiú Oskola Tanítói, az elszéledésből való tiszta jövetel útám ez ideig ezek voltak: Váli Mihály, Szikszai István, Sziráki Mihály, Halász János, Rátz Kevi János, Laki István, Burján Mihály, Szalontai Mihály, Munkátsi István, Szombati István, Debreczeni János, Dadi János, Liszkai Pál, Borosnyai Mozsos, Bitskei Gergely, Földvari András, Kunhegyesi György, Szent Mártoni János, Kis Marjai Pál, Tsorvási Sámuel, Pataki János, Halász Pál, Csepregi Mihály, Tsiszár György, Fábián László, ezvölt 1748tol fogva 1754ig. Gáál György, 1754-től 1755ig Czeglédi András, 1736tól 1760ig. Tóth Sigmond 1760tol 1761ig. Nagy Mihály, 1761tól 1764ig. Soós Ferencz, jött a' Körösi Oskolából, 1764tól 1767ig. V. Szabó Mihály, jött a' Debr. Collegiumból 1764, 1770ig. Beleki István jött Dömsödről 1770ben, itt volt -76ig. Nehéz István jött a' Debr. Collegiumból 1776tól, 1780ig. Laskai Sámuel jött a' Debr Collegból 1780tól, -83ig. Kustás Mihály jött a' Debr Colleg 1783tól. -84ig. Váradí Gábor, jött a' Debr Colleg 1784tól -93ig. Oláh András jött a Debr. Colleg 1793tol -96ig. Borsi Imre, jött a Debr Colleg. 1796tól-99ig. Kisházi István, jött Dabásról Feles 1799tól 1801ig. Bordás Mihály 1801tól -804ig, jött a Debr Dömény János, jött a Debr Coll. 1804tól -810ig Csanki István, jött a' Debr. Colleg 1810ben, elküldetett időközben; helyébe jött ezen Esztendőben Posfai János Candidatus, tanított itt másfél Esztendeig. Motsi Josef jött a Debr Colleg 1812tól 14ig. a' mostani Rector Szivos Ambrus, a' Debr. Collegiumból hozatott 1814ben már feleséges két gyermekei vagynak.

A Leány Oskola Tanítói a' kikre a' most élő idősebb emberek emlékeznek ezek vóltak a jelenlévő ideig. Bori Mihály, Kún János, Pap Ferencz, Bara András jött 1770ben, tanított ditséretessen 1802ig a' mely

Eszkendőben itt meg halálozott. Utána Erdemes özvegye, szinte Eszkendeig tanított. Kovács Sámuel jött 1803ban, szeme gyengesége miatt Eszkendőnél tovább nemtaníthatott.

Tóth István jött 1804ben itt volt 1811ig.

Szászi István jött 1811ben 12a Martius. Ekklesiánk protocollumában fel jegyzete Úr Casusa miatt, ki csapott 8a Sept.

Farkas Sámuel jött Verőczeről, 1811ben el ment -1816ban.

A mostani Leány isk Tanítója Varga István, a' Győmrei Rectorságból rendeltetett ide 1816ban. feleséges, három Gyermekei vagynak.

A' Fiú Oskolába lévő Preceptor Bátty Károly. a' Sáros Pataki Collégiumból jött 1817ben.

b., Mind a' két rendbéli Oskolák Épületei jó állapotban vagynak, különösen a' Fiú Oskola Ház; mellynek fundusa a' Földes Uraság engedelmeiből az ékebb fekvésre való tekintetből meg bővítettén, az az előbeninél tágassabbra építettett 1818ban. Van benne a' Rectornak két szobája, egy Konyhája, - két Classis, és a Preceptornak egy szobátskája.

c., Mind a' két Oskolákba a most járok, név és szám szerint külön papiroszon általadatnak. a Fiú Oskolában vagynak 140-en a' Leány Oskolába 108an.

d., Egésznyáron is járnak Gyermek Oskolába, jól lehet kevesebb számmal mint télbe; némelly szülék elfogván akkor a praetendált segítség miatt Gyermeküket.

e., A Tudományok a' Gener Consistorium által ki adatott Methodus szerint taníttatnak.

f., Oskoláinknak Tractualis Visitori Tiszt. Tóbi Mihály, Pétzeli, és Tiszt. Tóbi János, csabai Predikátor Urak; Eszkendőben némellykor kéttzer is visitálnak, és az examenen egyik vagy másik ökigyelmek közzül meg szokott jelenni.

g., Vagynak a' Predikátor mellé rendelve két Hellybeli Visitorok is, az Elöljárók közzül, kik a' Predikátorral edjűtt az oskolákat meg vizsgálják.

h., A Templomba való éneklést elvégezi a Rector, külömben a Predikátor szabja ki eleibe rendszerént, mit, mikor, és hogy énekeljen.

i., Az ujj Enekes Könyv introducaltatott.

k., A Rector, Leányok Tanítója, és a' Preceptor Sallariumaik külön Papirosokra írva, által adatnak.

l., Fizetésekből van Restantia, a' Gyermekektől járt szokott véka Gabonából, egyébből nincs.

VI., Két Bábák vagynak, a' Ns vármegye Bábájától examináltattak, felvagnak esketve; tudnak anyira a' menyire az asszonyok baján segíteni, de bár jobban tudnának. el járnak kötelességekbe. Nem keresztelnek.

VII. A temető bé van kerítve elég mély sánczal; de egészen bé van már telve; Ekklesiánk' Elöljárói ujj temető Hellyért könyörögtek már a' Mélt Földes Uraságnak; ki is mutattatott egy hely; de mivel hogy szűk is, és tele van régi vermekkel, el nem lehetett fogadni, és a' régi mellett meg kellett ez ideig maradni.

VIII. Harangozó van, eljár kötelességében, engedelmes a Predikatornak; fizetése 9 vékás földnek haszna, 20 for. egy pár csizma, halott harangozásért is jár valami, a' helység terheitől szabados.

IX. Az Ekklesiának almisna nélkül szűkölködő szegényei most ketten vagynak; van gond reájok.

X. Ekklesiánk nem háborgattatik a' Vallás gyakorlásában, az Isteni tiszteletben; a Romai Catholica Vallásra senki Közülünk nem kényszerítettik, de földjeinkre nézve háborgattatunk, és a' Rom.

Catholicusok Innepjeiken az olyan munkák is keményen tiltatnak, a' mellyek nagy zörgéssel nemjáznak, p.o. nyárban a' Házakon kívül lévő szirös kertekben a' takarodás és a' Gyomtalás: a' Hellységbeli Tiszt. Úr ez előtt kér Eszkendőkkel is meg veretett illyes munkáért, egy Hitünk sorsosát.

A Tiszt. Plebanus Úr a' Lelkek Conscriptiojának kiadását mostanába nem kívánta.

Filialis Ekklesiák

Első Vasád [Vasád]. Kezdett epülni 1756dikban a' Helly tulajdonképpen Pusztá, nagy részét a' Mélt Ráday Familia bírja, néhai boldog emlékezetű Mgos idősb Ráday Gedeon Úr adatott helyet ott, a' letelepedésre Hitünk sorsosinak, mint árendássainak, az említett eszkendőben.

Az Isteni tiszteletre való öszve gyülekezés kezdődött 1759ben olyan Gazdának házához gyültek öszve a Lakosok, akinek háza tágassabb volt, de csak hamar építettek Oratoriumot, az említett Mgos Földes Uraság sürgetésére.

1sö Oskola Mester volt Hagyó János, jött 1752ben, meg holt 1760ban.

2dik Patai Benjamin jött 1760ban. elment -62ben.

3dik Mádi István jött 1762ben, elment a minden elők után -64ben.

4dik Farkas Josef jött 1764ben elment 1766ban.

5dik Kállai Dávid jött 1766ban elment -70ben.

6dik Tóbi József jött 1770ben elment -72ben

7dik Pap János jött 1772ben elment -77ben

8dik Dömsödi István jött 1777ben elment -79ben

9dik Almási Mihály jött 1779ben elment -83ban

Ekkor épült a' második Templom. 1780ba

10dik Illyés István jött 1783ba elment -85be

11dik Kováts István jött 1785be, itt meg holt -90be

12dik Nagy János jött 1790ben elment -94be

13dik másik Nagy János jött 1794be itt meg holt -98ba

14dik Csokonai István jött 1798ban elment 1800.

15dik Sáfrán Mihály jött 1800ba elment -802ben

16dik Nyitrai István jött 1802ben, meg holt itt -804ben

17dik Réti János jött 1804be elment -805be

18dik Cseppeli György 1805be jött, elment -806ba

19dik Bodó Áron jött 1806ba, elment -808ba

20dik Tóth István 1808ba elment -816ba

NB. Ennekidejébe épült a' 3dik Templom 1815ben

A mostani Rector Tóth János idejött 1816ban, folytatja hivatalát. A Lelkek száma most 202.

a., A Templom jó állapotba van: a harang Lábon van egy Harangotska, melly az elmúlt esztendőben öntetett ujjonnan.

b., A Predikator ötször mégyen közikbe esztendőnként az Úr Vatsorája kiszolgáltatása végett, a' Ven. Tractus Elöljárói által meg erősítettett költsönös egyesség szerént, 25 forint, és egy mérő tiszta búza fizetésért. és

c., ennyiben coneunal ezen Filialis Ekklesia a' Predikator fizetésében.

d., Oskolájok van, és meg lehetős állapotban a' Tanulók száma most 20.

e., Az oksola Mester Könyvből szokott predikálni.

f., Az oskola Mester fizetése a' parancsolat szerént, külön papirosra iratott le.

g., Ezen Filialis Ekklesiának vagynak magának felesküdt Presbyterei négyen, mellettek egy Curator és Hadnagy.

h., Ban Bábájok is de nem examinált, és nem akar fel esküdni, Lutherana valláson lévő.

i., Temetőjök jó állapotba van.

k. Nincs semmi gravamenjek.

A' második Filialis Ekklesia Ekklesia Felső és Allsó Nyáregyháza Puszták [Nyáregyháza]; többnyire vallásunkon lévő Földes Urak birják.

Némellykor valamelly Honorarium jó innen a' Materbeli Predikatornak, de a' fixum jobb volna, több tekintetben.

Ezen Filialis Ekklesiából választattak 1816ban Dec. 8kán Tagjai a' Monori Mater Ekklesia

Presbyteriumának az Ekklesia Köz Gyűlésben - nevezett szerént Felső Nyáregyházán Tttes Hangyás

Dávid Úr, a' Mater és az ahoz Filiált Ekklesiák Fő Curatorának. Rendes Preesbytereknek pedig All.

Nyáregyházán Tttes Nyári Josef és Tttes Balla László Urak és Felső Nyáregyházán Nzetes Dömény János Úr.

A Lelkek száma a' két Nyáregyházán ez idő szerént 91.

Kőrös temetőjök van nagyon jó állapotba.

A Harmadik Filialis Ekklesia volna Potharasztja [Csévharaszt]. N.Körös várossa Pusztája. de ezott kertészkedők, szabad tettzések szerént hol ide hol másuvá tartanak; minthogy nintsenek még sem edjik sem másik Mater Ekklesiához Felső Hatalom affilialva.

G 209 Óltsa [Ócsa]

[Fedőlap]

Óltsa d. 6a Sept 1819

1°, Barkotri András a maga feleségével együtt nem él, és együtt élni sem akar az aszszony a' maga nyakassága miatt.

2° Az iskolába az Atyák a' magok gyermeküket a' gyermekeknek sokasága szerént nem jártatták.

3°, Az Uj énekes Könyvből a' Rector nem énekel.

4to A szántó földeket meg gangositatni szükséges volna. Ez megígérődött az Elöljáróktól.

+++

A' Dua mellyéki Helv Vallást tarto Venerabilis Superintendentia Nagy Erdemű Superintendense, Fő Tisztelendő Báthori Gábor Urnak, a Canonica Visitatiokor tejendő kérdéseire valo feletei az Ócsai Ekklesianak sa annak Predikátorának.

I. Ocsai Ekklesia. Tekintetes Nemes Pesth Vármegyében. A Helységet birják Méltóságos Ebetzki Tihanyi Tamás a' Felseges Septembiralis Tubla Köz Birájja; Méltóságos Groff Szeki Teleki Josefné Ö Nagyságok. Mikor kezdődött az Ekklesia tudni nem lehet. Emlékezete vagyon ab Anno 1626, a melly esztendőben Szokolyai Lörintz Úr volt a' Predikátor. 1630ban Detsi Lörintz Úr. 1631. Morágyi Lörintz Úr. 1652. Neökötzi Peter Úr. Buda Vetele után pedig az Ócsai Ekklesiának ezek voltak a' Predikátorai. 1. Veres Marti Peter Úr, kiis hozatott volt Veres Martonbol a ki Buda vetele előtt is szolgált ez Ekklesiában. 2. Böltskei Gergely Úr. 3. Papi Janos Úr ki Tökről hozatott. 4. Pathai György Úr ki Patairol hozatott. 5. Csuzi Mihály Úr ki Nagy Kőrösről hozatott. 6. Ócsai Gergely Úr, ki Lossontzrol hozatott 7. Ennek fia Ócsai Sámuel ki Patakrol hozatott. 8. Czeglédi Mihály Úr 9; Szokolyai Mihaly Úr ki Tartsáról hozatott. 10. Lossontzi Janos Úr Ao 1719 ki Pétzléről hozatott és számos esztendőig szolgált ez Ekklesiában; ugyan tsak itt is holt meg. 11. Ori Péter Úr ki Seregelyesről hozatott. 12. Buz Josef 1731 ki Sziget Sz: Miklosrol hozatott. 13. Peleskei Janos Úr ki Seregélyesről hozatott. 14. Ketskemeti János Úr ki Szalk Sz: Martonbol hozatott és itt holt meg. 15. Gyöngyösi János Úr 1739 ki Tasrol hozatott és szolgált 6 esztendőig. 16. Földvári Gergely Úr 1744. szolgált számos esztendőig. 1783 September 6dik napján meg halvan temetettet el. A' Matricula ennek a' Tiszteletes Urnak idejeben kezdődött, és ennél régibb nintsen: a' mellyet nagyon lehet sapialni. 1783. September 6dik napján hozatott Szabo János Úr a Monostori Ekklesiából, es szolgált ad annum 1787. a' midön O Budáról hozatott T. Turos Péter Úr, és szolgált ad Annun 1796. a' szomoru fatuma, a' mostan élő emberek előtt emlékezetbe vagyon. Ennek a' Tiszteletes Ferjfiunak szomoru fatuma, a mostan élő emberek előtt emlékezetbe vagyon. Ennek a' Tiszteletes Urnak helyebe hozatott Nyékről T.N. Fejér Vármegyéből Aprilis végén Polgári Pál 1796dik esztendőben, és attol az időtől fogva szolgál ezen Ekklesiában.

A' Templom kettős tornyával igen regi, eredetére nem lehet menni, mind faragott kövekből vagyon építve. A Templom ez előtt egynehány esztendőkkel sindellel meg fedetett. Egyebaránt belől repatalni és meszelni kellene.

Az Úr Asztalához tartozo edények. Egy arannyal meg futtatott ezüst pohár, mellyet 1769ben Generalis Beleznai Miklos Ö Nagysága ajándékozott. Egy kisbebb ezüst pohár melly készült Anno 1714. Egy ezüst tányér mellyet Generalis Beleznay Miklós ö Nagysága ajandekozott 1769ben. Egy tzin tányér melly készült 1725ben. Egy zöld sellyem meg béllelt tafota, az egész asztalt bé takaro keszkenő arany tsipkével körül kerítve. Három pamukos és egy savolos abrosz. Tiz rész szerent, sellyem, resz szerént fejér slajer aranyal ki varrott keszkenők. egy 1744ben varrodott. Három on: egy rez kannátska. A Lelkek száma curciter 1062. A Toronyban három harang vagyon. A Leg nagyobb 430 font. E' vagyon rajta Fudit Henricus Eberhard Pestini Anno 1811. A középső 152 font. E vagyon rajta. Henrich Eberhard Fecit Pestini. 1802. Ennek az ajján e' vagyon. Az Ocsai Reformata Sz: Ekklesia költségén ujjonnan öntetett Pesten. 1802.

A' leg kissebb. Joseph: Steinstocz. Gos. Mich in Ofen. curciter 90 fontot teszen. A Parochialis házban három szobák vagynak: meg lehető állapotban. 1818ban Aprilis 29dik napján, a' ház meg egett, a Kamra a két konyha be egett, és abban lévő minden dolgokat a' tűz meg emesztett, a' több szobáknak az ablakai is be égtek, de már Isten segedelmével a ház fedele egészen újonnan épített fedetett, a' szobák is reparaltattak. Vagyon az Ekklesiának két nyoszójajja egy asztala. Istallo, olak vagynak: de még az olak nintsenek el készítve. Pintze is vagyon: de azt is fedni kellene és reparalni.

II. Az Ekklesia helybeli igazgatása. Presbyterek vagynak. Nevezetessen az Esküttek mint egy számszerént 8an Presbyterek fel esketetnek a' Templomban. Vagynak azonkívül a' nép közzül 4en kik a presbyterialis gyűlésben meg jelennek. Gyűlések tartatnak mikor a szükség kíványa. Nevezetessen a' Curátor Számadásakor melly uj esztendő körül szokott meg esni rend szerént szokott lenni. es soha el nem mulik. A Presbyterialis Gyűlés mindenkor a Parochialis háznál poenitentiat tartanak önként magok indulatyokból bé jönnek es büneiket meg bánván, ígérk megok meg jobbulásokat. A veszekedő es külön lako házass társakat, a' Presbyterium az öszve való menetelre es együtt lakásra inti kényszeriti. Vagyon most az Ekklesiába egy házaspár, a' mellyet sem intessel, sem büntetéssel az együtt lakásra venni nem lehet, ambár már sokat vesződött velek a Presbyterium. Az aszszony engedetlen meg átalkodott.

Rendes Curator vagyon, kinek számadása, minden esztendőben rendszerént meg visgaltatik, a' Presbyterek jelenlétében. Az Ekklesianak jövedelme vagyon: az ugynevezett agyberből, a' mi meg marad a' Conventionatusok fizetesen kívül. Marad az Ekklesia számára, a' ki vetett gabonából, a melly el adatik. Szüretkor dézmáláskor az Ekklesia tagjai adakoznak az Ekklesia számára; es az a bor a Helység kortsmájján ki meretetik az Ekklesia hasznára. Adnak szabad akarat szerént az Ekklesia tagjai pénzbeli jotetemenyt, ki többet ki kivesebbet, es az a' Templomba ki jelentetvén, be irodik a számadásba nev szerént. Vagyon az Ekklesiának egy nevendék erdeje, mellyben mar most esztendőnként öl fa vágódik a Predikátor es Rector számára, azonkívül karo es fonin valo is telik belöle. a Parochiális es Oskola házhoz. Ez nagy kintse az Ekklesianak, kivalt ha szorossabb vigyázat volna reá.

III. A Charitativumok vagy alamisnak. Az Agentiale esztendőben ötször publicaltatik, communiokor, a' midön más végre semmifele jel tanyér nem tétetik; hanem az akkori adakozás, az Agentiale számára adodik. A' Generale Consistorium által rendeltetett Objectumok publicaltatnak a' midön, számossabban vagynak a' Templomban a Halgatok. es az alamisna, a' Templombol valo ki jövetelkor, a' Predikátor es Curator által fel számlaltatván, be irodik, es az Ekklesia ládájjába bététetik. Es ez az alamisna a Nagy Tiszteletü Esperest Urnak kezébe adatik, minden hijjánosság nélkül, a rendes Visitatiokor a' Nagy Tiszteletü Esperest Úr libellusába a Predikátor beirja az alamisnát vagy adakozást.

IV. A Lelki Pásztor. Polgári Pál Debretzenbe tanult. Az anya nyelven kívül, beszell deákul Németül. Olvas görög Sido nyelven. Ezen Ocsai Ekklesiába tölti most a' 23dik esztendöt. Amint feljebb mondodott Nyékről T.N. Fejér Vármegyéből hozodott ide. Három gyermekei vagynak. Canonja, Liturgiájja, Josephina Resolútiójja vagyon. Vasárnapokon es Innepeken prédikáll. Vasárnap délután a Palatina Catechesist magyarázza, Hetköz nap rendszerént imádságot tart kétszer: ambár nyáron sokszor el mulik delután: mivel senki templomba nem jön. Az Úr Asztalához először járulokat examinajja, es ugy botsátja az Úr Asztalához. Az Úr vatsorájja ebben a Tarsaságban a' szokás szerént ötször administraltatik a' Keresztelés rendszerént a' Templomba szokott végbe menni. Ambár néha, mikor sürgetős az állapot es beteg a gyermek a' Parochialis háznál is meg történik. A betegeket meg látogatya, a kik tudtára esnek, velek imádkozik es azokat a' meg halásra kesziti. A Matriculát szorgalmatossan viszi minden hiba nélkül, mivel a' kereszteltetteknek helyyes be írásától sok függ. A törvénytelen agybol születetteket így írja bé: N.N. házasságon kívül született gyermeke meg kereszteltetett. A házassulandókat háromszor publicálja főképpen Vasárnapokon; es Innepeken mikor a halgatok számossan vagynak: es ezek rendszerént az Ekklesia Jegyző könyvébe be irattatnak. A' Nasznagyok vagy Tanuk is be irattatnak. A Felsőges Királyi parantsolatok es Consistoriumi rendelések le irattatnak. A' Prédikátor fizetese esztendőnként be adodik, ámbár némelly objectumokra nézve lehetne javítást tenni. A Predikatori Salarium egy különös papírosra a parantsolat szerént le iratatott.

V. Az Oskolára es Rectorra tartozó kérdesekre maga felel a' Rector.

VI. Bába vagyon kettő. Az egyik Romai Catholica examinált, és kötelességét jól értő és végbe vivő. A másik Reformata. Szabad akaratyokon áll az Aszszonyokk hogy mellyiket hívják. Nem szabad nekik keresztelni. A' himlőt sokan a' Szülék közzül gyermekeikbe Pesten bé oltatták. Most leg közelebb Majusba és Juniusba a' Processualis Chirurgus ket-három izbe meg jelent és sok gyermekekbe a' himlőt jó következzel bé oltotta.

VII. A Temető már most elég tágas: mert jó darab fogodott hozzá. Lehetne jobb kerítése, mint a mitsodás vagyon. A' sirok elegendő mélylen ásatnak. A temetésre nézve a' menyire tsak lehet, a' Felseges Királyi rendelések meg tartatnak.

VIII. Rendes harangozo vagyon. Kötelességében tartozik eljárni, és a' Predikátornak engedelmeskedni. Meghatarozott fizetése vagyon. Az Ekklesia hazába lakik. Az Uraság és Helység terhetől szabados.

IX. Az Ekklesiába két szűkölködő szegények vagynak, a' kik ottan ottan az Ekklesiától Alamisnát kapnak, es a' Lakosoktól is segedelmet nyernek.

X. Az Ekklesiának különös Gravamenyei nintsenek. A' Catholicusok Innepeiket, tsak a Törvénynek értelme szerént tartják meg. Ott a' hol az Ő Isteni tisztelet megyn végbe: meg tartoztatják magokat a zörgő munkától: egyébarant pedig minden külső mezei munkakat gyakorolnak a törvény szerént. A' Tisztelendő Plebánus Urak mar most a' Lelkek számát nem kérik. Ez előtt egynehány esztendőkkel a Szolga Biro Úr Currense mellett kívánták, és némelly Tiszt. Predikátor Urak a visát rá tették: de Ocsában minden meg nezés nélkül el utasított.

XI. Ocsának rendes filiájja nintsen. Pakonyrol, Inátsrol és mas pusztákról hozatnak gyermekek keresztelni: néha temetetni is és tsak a' szokott stolát fizetik: a' mit a' helybéliek fizetnek. Ekképpen a' feltett kérdesekre valo egyenes feleleteket, a' maga valóságában meg tettem. Tagadhatatlan dolog hogy némelly Objectumokra nézve, lehetne jobbitást tenni, és erős reménységem is vagyon hogy Fő Tisztelendő Superintendens Úr, nagy böltssége és a' dologba valo mélyly bé látása által a mit tehet orvosolni és jobbitani fog. Továbbra magamat Fő Tisztelendőségednek gratiajjaba ajánlom, illendo tisztelettel vagyok.

Ocsában. d: 6^a Julii 1819.

alázatos tisztelő Szolgájja Polgári Pál Predikátor mk.

G 210 Ó Buda [Óbuda - Budapest]

[Fedőlap]

18^a Septr 1819

Ó Buda

Sine reflexione

+++

[Óbuda leírása nincs meg, csak a filiáé, Pomázé]

A' Canonica Visitatio Tárgyai

I. Filialis Ekklesia

a., Pomáz helyheztes Pilis Vármegyében; Földes Ura a' Méltóságos Tekintetes Vattay Familia. Ó Budához adfiliáltatott 1783^{ik} Eszt Majus 30 napján, azolta semmi különös Fatumai nem vóltak. - Első Predikatora vólt Néhai Tiszt. Túrós Péter Úr, most második hív Lelki Pásztora Tiszt. Túdós Dobos István Úr, a' Pesti Ven. Tractusnak Proseniora, Kinek Pásztorsága alatt van most 188 Lélek.

b., Temploma új, építetett Kőből, Téglából; - még a' Tornya nints készen. Az Úr Asztalához tartozó Készületek benne ezek: egy kisded czín Kanna; - ezüst Pohár, melly belől aranyos, - illyen rajta lévő írással: Curavit Andreas Sipos de Dobfenek Anno 1806; - czín Pohár; kisded ezüst Tányér; - czín Tányér; - szörből készült szőnyeg; nagy veres Kazimír Kendő; - jó nagy kék selyem Takaró, arany tsipkével; - arany tsipkés fejér óltska Keszkenő; - ugyan tsak fejér óltska Keszkenő, melynek szegeletei selyemmel és

ezüsttel vagynak ki varva; világos zöld selyem, arany tsipkés Keszkenő; - a' Kereszteléshez való fejr Tál és Pohár.

c., Harang lábón van egy 103 fontos Harang, mellyen felül ez: Joseph Brunner Cos Mich in Ofen 1795. alóll pedig ez olvastatik: A' Pomázi Réta Ekklesia tsináltatta.

d. Semmi Levelei, Documentumai nintsenek azon kívül, a' mit a' Protocollumban találhatni. - Könyvei három 'soltár.

e. Tiszt. Predikátor Úr Ó Budáról ki jön minden harmadik Vasárnap, a' sátoros Innepek második napján, 's a' több Úr Vatsorájával való élés alkalmatosságakor; nem külömben ha egy vagy más Halgatója keresztelni, temetni vagy esketni ki hívja. - Ha pedig valami akadály miatt ki nem jöhetne, akkor a' Praeorans predikál helyette.

II., Oskola:

à., Az oskola Ház 's ahoztaozó épületek: az úttzára van a Classis, melly a' Tanulók számához képest, szűk a' most folyó 1819ik Esztben gyakorolják az oskolát huszonheten =27,:/ - igen nagy; - tovább van a' Konyha, ebből egy szobába, ebből ismét a' Kamarába nyílik az ajtó. Ezeknek végiben van az istálló; - a' Ház alatt Kőből rakatott Pintze. Tsak nem az egész épület fedelét újjítani kell. - A' szobában vagynak ezek: egy Nyoszolya, három karos szék, - két kis Fogas.

á., Praeorans Rectorok vóltak ebben az Ekklesiában: Szilvási Mihály, Szilágyi Gábor, Takaró István, most pedig szolgál Bújdoso Mihály, a' ki tanult a' S.Pataki Collegiumban, onnan jött Váztára, és onnan Pomázra 1818 Esztben April 19ik napján; - Nótelen életet él, hanem tartja az édes Annját és Testvérjét.

â., Az Oskolát tsak Télben gyakorolják a' Tanulók, 's nyárban nem is fogják mind addig gyakorolni, míg a' Felsőségétől ez eránt keményebb Rendelést nem kapnak.

ã., Az ő gyenge idejéhez 's tehetségéhez való tudományok taníttatnak nékiek, u.m. Bibkiabéli szent Historia, szent Dávid 'soltárjai, Eneklés, számvetés, Irás; - a' kissebbeknek némelly apró - Isten esméretére vezérő Kérdések, olvasás, betűfogalás, Könyörgések és a' Tiz Parantsolatok.

ä., Valamint a' közönséges Examenen jelen van, - úgy egyébbkor is gyakran meg nézi az oskolát, Prédikátor és egyszer'smind Visitor Tiszt. Dobos István Úr, némelly szüléknek jelenléteben.

å., A' közönséges Isteni Tiszteleten a' régi Graduál el hagyattatván, az új soltár használtatik.

æ., Mennyiben concural a' Pomázi Filialis Ekklesia az Ó Budai Predikátor Fizetésébe, különös papírosra tétetett, valamint a Praeorans Rector sallariuma is. - De óhajtándó dolog vólna, hogy azon kevés sallariumot summásabban kaphatnák, és egyik esztendőről a másíkra ne menne által a' bé adása.

III., Az Ekklesia helybéli igazgatása.

1., Az Ekklesia igazgattatik, egy, - a' Tiszt Urak közzül ki neveztetett, Fő Curator, és hat a' Község által választott 's a Templomban meg eskedetett Elöljárók által.

2. Gyűlést tartanak akkor tsak, mikor valami dologról együtt kell értekezni, és akkor gyűlnek a' Parochiára.

3., A' tégéres bétkekben élőkkel mit tselekedne a' Presbyterium, bizonytalan, mert még addig illyen Casus magát előll nem adta.

4. A' presbyterialis gyűléseknek actai még ez ideig soha fel nem jegyeztettek; -

5. A' Curator szám adása véghez szokott menni minden esztendőben a' Fő Curator, Tiszt. Predikátor Urak és a' Presbyterek jelen léteben.

6. Az Ekkle'sia Jövedelmét teszi a' Perselyből bé jövő alamisna; - továbbá szüretkor némelly Jóltévőktől adatni szokott Must. - A' Ttes Földes Uraság meg tétetvén az urbarialis regulatiót, az Ekklesia számára is méltoztatott egy darab Földet Szöllőnek adni, olly fel tétellel, hogy midőn termésre jön a' szőlő, adódjon el, és az ára légyen az Ekklesia Capitalisa. - Ez az, a' mire az Ekklesia cassája jövendőben számot tarthat; egyéb mód nem láttzik a' cassa nevelhetésére.

III. A' Charitativumok vagy Alamisnák.

α) Az Agentialé minden Communio alkalmatosságával publicaltatik. Mivel tapasztaltatott, hogy ha tsak maga publicaltatott is, semmivel se jött be több, mint ha más jel is vólt mellette: tehát már most az Ekklesia Perselybe mindenkor ki tétik mellé.

β) A' Gen. Consistoriumtól rendeltetett objectumok publicaltatnak, és -

γ) Az ezeknek számára gyűlt Alamisna, a' Curator, Egyházfi és Rector jelenlétekben fel olvastatik, 's az Ekklesia Ládájába bé tétetik, - a honnan

δ) Tiszt. Visitor Uraknak kezekbe, minden hijjánosság nélkül, Quietantia mellett által adattatik. -

IV. A' Bába ugyan nintsen examinálva; de sok esetben tud az Asszonyokon segíteni, és hűséges is Kötelességében. - A' Himlő oltás kevésé gyakoroltatik.

V. A' Temető elég nagy, körül van sántzolva, - a' sírok egy öles, mélységűek. - A' Temetésre nézve megtartatik a' Felséges Királyi Parantsolat, hanemha a' Chirurgus a' testet meg vizsgálván, az eltemethetésére engedelmet ad.

VI. Harangozó van hűséges, engedelmes, kötelességében el járó, Kinek Fizetése 32 Rft - egyébaránt semmi szolgálattól nem szabad.

VII. Alamisnára szorúlt szegények nintsenek.

VIII Az Ekklesiának semmi Gravamenjei nintsenek, hanemha ezt annak lehet nevezni, hogy Plebanus Úr a' Lelkek számát kéri. -

Ao 1819 d. 6. Septr

Dobos István Prédikátor mk

G 211 Péczel [Pécel]

[Fedőlap]

Péczel d. 9a Septr 1819

Iször Nemely Földes Uraságoknál, a' kik a' melleken ott Irásban foglaltak az Ekklesiák bizonyos capitalissa vt, melytől az Interes bizonyos időtől restál, ezek a Superintendens által kötelességekk tellyesítésére fognak admoncaltatni.

(Etc. Sine Reflexione

+++

Ezen Tekintetes Nemess Pesth, Pilis, és Sólth Törvényessen eggyesült Vármegyékbe helyheztetett Péczel helységbeli Reformáta Szent Ekklesia részéről Feő Tisztelendő Superintendens Bátory Gábor Úrnak e folyó esztendei Julius holdnapba költ Kegyes parantsolattyára Ontonként tett alázatos Túdósítás.

Iször Az Ekklesiá

Anyá- Ekklesia, annyiba, amennyiben más Ekklesiához nints affiliálva; de ehez kaptsolva sints edgy is. A Helységet birják e következő Tetts Földes Uraságok úgy mint: Mságos Gróf Rádai Ráday Pál Úr Ö Nagysága, Fő Strása Mester Fáí Fáy 'Móses Úr Eő Nagysága, Ttes 'Kozolay Lajos Úr, Ttes Darvas Ferentzné, született Batik Klára asszony Ttes Komáromy Ferentz Úr, Ttes Halász Antal Úr, Ttes Sárközy János Úr, Ttes Puky Sándor Úr, Ttes Jakabfalvy Dániel Úr, Ttes Fáy Jósefné, született Csoma Borbála asszony, Ttes Fáy Ferentz Úr Ttes Puky Károly Úr.

a., 'A Péczeli Rfta Szent Eklésiának edj 28 és ½ latos gazdagon meg aranyozott Poharának /:melly külömben ezüstből van:/ ezenn Inscriptiojából: Ez Poh: a' Pécseli R. Eclésiáé, melyet szerzett Vetsei Csássz János ott való Predicátorságában Ano 1695. világos az hogy már akkor az Úr vatsorája szolgáltatódott Péczelen, edj későbbi Protocollum, mely 1719dikben vevődött, volt a' legelső ezenn Ekklesiábann. Fátumairol ezenn Ekklesiának semmi bizonyos nem tudatik. Predicátorok voltak benne, a' Fent említett Pohár szerint Néhai T. Vetsei Csász János, az érdekelt Protocollum szerint 1719től fogva 1732dik esztendeig 'N.T. Tatai András. 1732dik eszt fogva 1741dikig N.T. Veres 'Marti Sámuel, 1741diktől fogva 1749ig ki volt - nem sül ki a Protocollumból. 1749től fogva 1760ig Néh. T. - Fejes Istvány. 1760tól fogva 1764ig exclusive. 'Neh. T. - Dobrai Istvány, 1764től 'fogva inclusive 'Néh T. Lukáts Istvány 1796ig. 1796tól 1809dik Esztendeig T. Szilvási Gábor Úr, 1809től 'fogva mostanáig Tóbi 'Mihály.

A Lelkek száma 715re megy.

b., 'A Templom torony nélkül épült 1798/9dik Esztendőbenn, 's 1800dikban szentelődött fel, a' Fundamentoma kő, a' Fala téglá, ből hajtasra épült padlása. A leg jobb állapotbann vann. Ns Gróf Ráday Pál Úr Eő Ngysága költségénn 's fundusán.

c., Az Úr asztalához tartozó minden Edényekk, Abroszokk, Takaróknak, 's keszkenőknek Jegyzéke ide sub :/: adnectálva vagyon.

d., Az Oskola Udvarán harang lábón áll két kis harang a' nagyobb mint edgy 2 másás, a kissebb mint edgy 50 font. A nagyobbon ezenn Inscriptiot olvashatni: Goss. 'Mich. Antoni Zechenter in Ofen Ano 1731. A kissebben nints Inscriptio.

e., Az Ekkle'sia Levelek rövid Extractusa sub. ://: idevan mellékelve ://: Edgy Zsoltárnál in 4to nints több Könyve az Ekklesiának. Az a' Templomban van.

f., 'A Parochiális Épületbenn vagyon 3 ki deszkázott csinos szoba, Bólt hajtasra épült Múzeum, Kamra, kő Pintze, 'Két Istálló, Edgyik 6, a' másik 8 Lóra, 'Kotsi szín a két Istálló közt edgy épületbenn, 1 sertés ól. Házi Eszközei az Ekklesiának; két Fenyő deszka asztal, 1 nagy 'fekete ágy, 1 nagy Fékete almáriom, 1 hoszszas Lótza, v Pad; mind ezek puha Fenyő deszkából meg lehető állapotbann.

IIor Az Ekklesia Helybéli Igazgatása

1., Organizált Presbytérium vagyon, melly áll 12 köz rendű Tagokból, a melly Tagok voxolás által választatnak; és annak módja szerént fel eskedtetnek. A Fő Curatori szék már 2 esztendőtol fogva üres.

2szor Presbytériális Gyűlések tartatnak, minden esztendőbenn, rendessen Januárius holdnapban, a' Curátor számadása végett; külömben pedig mindenkor, midönn valamely ollyas dolog adja elő magát.

3or A czégéres vétekbenn élöket, maga eleibe hivatya a Presbyterium azokat meg feddi, s ígért meg jobbulásokat szemmel tartya. Ilyenek most éppen nintsenek.

4er A Presbyteriális Gyűlés Actái, a' helybeli Predicátor által szorgalmatossan fel jegyeztetnek.

5ör Most tsak a' Köz Népből vagyon Curátor. Novemberbenn lesz két esztendeje miolta nintsen Fő Curátor, a midönn Ttes Kozolay Lajos Úr le tette ezen hivatalt. a Jövendőbeli Tiszt Fő Curátorra nézve már a voxok öszve vagynak szedve, de nintsenek fel bontva. a' Curatori számadás a' Presbyterialis személyek jelen létekbenn revideáltatik minden Esztendőben, 's a' nagy Tiszteletű Visitor Uraknak bemutatódik.

6or Régibb Capitálissa vagyon az Ekklesiának melly áll 1064. forintokból, és 27. Xrokból, ennek mind Interesse mind Capitalissa 1808dik eszt: fogva kinn van a helybeli Ttes Földes Uraságoknál. Újabb Capitálissa 268 forintból és 40 Xrokból áll. ebből két száz Rhf. V.cedulában Ttes Halász Antal Úr adománya. hatvan nyoltz forint pedig és 40 Xr. Persely pénz. Ezen újabb Capitális a' Köz Népnél vagynak ki osztva, de már harmadik esztendőtol ólta nem fizetődött az Interestess rendessen beadódna, újabb 's újabb kis Capitálisokká lehetne tenni, így az Ekkle'sia Jövedelme lassanként szaporodhatna.

IIIszor A Charitatívumok vagy Alamisnák

α) Az Agentiale minden Sátoros Innepekbenn, Új-kenyérkori 's Új-borkori Úr Vatsorája szolgáltatása alkalmatosságával, és így 5ször szoktt minden Esztben publikáltatni, a' midönn semmimás Jel nem tétetik ki.

β) A Gen. Consistorium által rendeltetett Tárgyak is a magok idejében publicáltatnak.

γ) 'A Presbyterek jelen létekbenn számláltatik fel mindennémü Alamisna, 's fel is íródik tüstént, és az Ekkle'sia Ládájába tevődik, melly a' Parochián, a' Kultsa pedig a' Vurátornál vagyon.

δ) 'Mind az agentiale, mind más Tárgyú alamisna, a' Nagy Tiszt Senior Úr Quietántiája mellett administráltatik.

IVszer 'A Lelki Pásztor.

1ször Tóbi 'Mihály, tanult a' Ketskeméti, 's végzett a' Debretzeni Oskolábann. Akadémiánn vólt Jénában esztendeig. Beszél 'Magyarúl, Deákúl, Németül is, Olvas Zsidó és Görög nyelvekenn, a 6ta Julii An Curr. 10dik eszt. miolta itt van Pétzelen, az előtt Dömsödönn volt Káplány. most özvegy, kér Férjfi gyermeke vagyon.

2or Cánonnya, Liturgiája, és Josephina Resolutioja vagyon.

3or 'Mindén vasárnap dél előtt valamint Innepe Napokonn is Predikátziót, dél után Catechisátiot rendessen, hétköznapi pedig imádságot annak módja, és ideje szerént szokott tartani.

4er Az Úr asztalához először járulandókat confirmállyá, s név szerént szorgalmatossan improtocolálja.

5ször Az Úr Vatsoráját 5ször szolgáltatya ki esztendőbenn.

6szer A Keresztelést, a mikor tsak lehet a Templomban viszi véghez.

7., A Betegetket mind hivatalos, mind Keresztyényi Kötelességből meg szokta látogatni.

8or A 'Mátriculát a' Gen. Consistorium kegyes Rendelése szerint folytattya. A Törvénytelen ágyból származott Gyermekeknek tsak Annyát inmatriculálja, az Attyát nem, utána tévén, hogy törvénytelen ágyból való.

9er A házasulandókat ha lehet vasárnap, ha valami akadály adgya elől magát a R. Catholicus Atyafiak Innepénn is kihirdeti; de minden esetre háromszor: a' Copuláltakat beírja. Nem külömben.

10er A Felséges Királyi Rendeléseket, a' 'V. Consistorium Rendeléseit is improtocolálja.

11szer 'A Papi Salárium in Copia Authentica ezenn Tudositáshoz vagyon, a' kegyes Rendelés szerint, sub ://: mellékezte.

12er A Saláriumra nézve Restantia elég vagyon, mind némelly Titts Földes Uraságoknál, mind a köz Népnél.

13or 'A mi a' Predikátornak illendő Tekintetbenn való Tartását illeti, az azzalvaló tellyes meg elégedését illendő szeméremmel 's hitelessen Nyilatkoztattya ki.

Vször Az Oskola

a., A Rector Komáromy Sándor, tanúlt Lossontzon. 6 esztendeje, hogy ittvan, az előtt Szadán volt 4 esztendeig, Feleséges, edgy Leány Magzattya vagyon.

b., Az Oskola elég tágas a' Gyermekek számához képpes, meg lehető állapotban is van

c., Az Oskolába járó Fiú, és Leány Gyermekeknek Catalogussa, ide sub :////: vagyon mellékelve.

d., Késő Ősszel, Télen és Tavaszon tellyes számmal vagynak, az Oskolások; de Nyárban hol 5 hol 6 fordul meg, reményleni sem lehet, hogy Nyáronn is mind fel járassanak.

e., E következő Tudományok: a' Palatinatusi Nagy Catechismus, T. Látzai József Úr kis Cathecismusa, Világ Teremtése kis historiája, kérdésekbe foglalva, a' Zsoltárok könyv nélkül is énekelve is, az Imádságok, Írás, Olvasás, a számvetésnek 4 elsőbb Nemei, mind a' szülék, mind a Felvigyazók meg elégedésével rendessen, és szorgalmatosan taníttatnak.

f., A ki rendelt Visitátorok, most a' helybeli Predicator ez előtt adjungálva volt T. Szúdi János Úr, volt Gyömrei Predicator. a visitatio minden holnapban történik, 's az Examenen jelen van.

g., Volt Fő Curátor Ttes Kozolay Lajos Úr gyakran meg látogatta az Oskolát, most pedig a' helybeli Predicátor, hol edgy hol más Presbyterrel, a közelebbi helybeli Inspectorok.

h., Az Oskola Rector minden részbe tellyes meg elégedéssel viszi hivatalát, az Énekválasztás tsak akkor nem áll discrétioján midőnn valamely különös alkalmatosság adja előlmagát.

i., Az Újj Zsoltárok még nem introducálódtak, mert mindennek módja nints a' Vételbenn, dictálni pedig az Orgona miatt nem lehet, azombann a' régít már sokan könyv nélkül is tudják.

k., 'A Rector Solariuma valóságos mássábann ide :////: vagyon sub :////: mellékelve.

l., Restantia vagyon elég út supra sub Nro 12o Nri IVti

Vlti A Bába

Rendes Bába ugyan van; de examinálva nintsen T. Szilvász Gábor volt Predicátor Úr esküdtette fel, Mesterségét nemigen érti, a' szerint folytattya hivatalát is. Nem keresztel.

'A Himlő oltás a maga rendgye szerint vivődik végbe, minden esztendöbenn, mind a Ttes Vármegye Chyurgussa, mind pedig a helybeli Borbély által.

VIIIszer A Temető.

A Temetőből már majd ki szorúlunk, emberi emlékezetes fellyül muló időtől fogva vagyon a' mostani Temetője ezenn Ekklesiának, 's már azonn végébe temettetnek a' meg holtak a hová hajdan kezdtek temetkezni, a' Temetés a Felsőbb rendelés szerint történik.

VIIIIszor

A harangozó hiven el jár kötelességében, engedelmes, a' Conventioja sub NB. idevagyon mellékelve a köz Terhektől ment.

IXszer

A Jól Tévkök alamisnalkodásából élő szegények szám szerint Ötenn vagynak, de gond vagyon mindenikről, hol Péntekenn, hol Szombatonn, minden héten edgyszer el járják a' helységet.

Xszer

Egyébb Gravamene nints az Ekklesiának; hanem a Capitálissa eránt, út sub 6to Nri Ildik

Költ Pétzelen August 15 1819

Tóbi Mihály Msk Pred

NB A Templom ugyan Néhai Nagy méltóságú Gróf Ráday Gedeon Úr Ö Excellentiája költségén épült nagyobb reszént; de a köznépnek is van benne mint egygy [xxx] forintya, minden 'fuvarozásbeli és két kézi munka is a 'Köz Népésig út supra
Tóbi Mihály Msk Pred

G 212 Póts Megyer [Pócsmegyer]

[Fedőlap]

Póts Megyer die 17 Septr 1819

1. A' himlő be oltásnak még eddig Póts Megyeren kevés elő menetele lévén, requiraltatni fog a' Járásbeli Ttes Szolga Bíró, hogy az itt való Bírakat és szüléket az engedelmességre kényszerítse.

+++

A' Canonica Visitatio alkalmatosságával Ao 1819 d. 17a Septr. Fő Tiszteletü Superintendens Báthori Gábor Úr által ki adott Kérdésekre tett Feleletei a' Póts Megyeri Helv. Cons. tartó Ekklesiának.

I. Az Ekklésia.

A' Mater Ekklésia Póts Megyer, melly helyheztetett Ttes Pest Vármegyében, Méltóságos Gróff Eszterházy János Uradalmában.

a., A' Mater Ekklésia mikor kezdődött, és mitől fogva áll fenn, azt meg határozni nem lehet, mivel az Ekklesiának Matriculája tsak az 1744dik Esztben kezdődik; ezen kívül pedig semmi egyébb Documentoma nints; hanem egy Úr asztalához való Pohár, és Tzin-tányér, mellyek a'mint alább meg lehet látni, az 1635dik Esztendőre mutatnak. De hogy ez egy a' leg régibb articularis Ekklesiák közzül tsak onnan is meg tetszik, hogy a' Lampe Histr. Ecclesiasticájában 'fel találtatik. Hogy valaha valamely háborgattatást szenvedett volna, arról sem a' mostani öregek nem emlékeznek, sem Elejektől per orales et Successivas Traditiones nem hallottak. A' Lelki Pásztorok benne ab Ao 1744to voltak. Tiszt. Bitskei Gergely. Dömsödi János, Szent Miklosi Sámuel. Lossonczy Pap Sámuel. Bátorkeszi F. Ferencz. Sárkány József. Barczay Sámuel.

Most a' Lelkek száma 831.

b., A' Templom. A' leg első Templom 1780dik Esztben el bontatván, annak faragott kövein voltak Festések, némelylyeken az Apostoloknak Képei, nevezetesen egy darab faragott kövön taláztatott régi Gothica Betükkal ez az Irás. 5. Marcus. a' mellyből azt huzta ki az akkori Tiszteletes Úr, hogy azon első Templom építettett az Ő Hitüek vagy Rátzok által. Minthogy pedig némelly festett Képek, a' festett részekkel voltak béforditva a' Templom fala közt; ebből ismét azt huzta ki, hogy lehető, hogy valamely el pusztult Catholicusok, vagy Görög Vallásuak Templomának Köveiből építettett a' Protestánsok által. Minek utána pedig ez az 1780dik Esztben építettett Templom is, az időnek viszontagságai és a' népnek meg szaporodása után ujjiást és nagyobbíást kívánt vala; el bontatott az is a' két oldal Falakon kívül Fundamentomostol fogva. Ez a' Mostand fell álló Templom kezdett építettetni Toronnyal edjűtt egészen Köből mésszel Ano 1818, die 10a Aprilis. A' mostani Predikátor Barczay Sámuel idejében, mindenestől fogva az Ekklésia Költségén.

c., Az Ekklesiának szent edénnyei: 1ör Keresztelő Pohár ilyen Körül Irással. P.Megyeri Ref. Ecla tsináltatta 1774. a' Keresztelő Pohár alatt lévő Tálon ez: Póts Megyeri Ref. Ekkla tsináltatta 1774. Esztben. A' Keresztelő edényhez két Keszekenő; edjik Kotzkás fekete selyem, a' másik veres virágú selyem. A' Keresztelő edény alatt állani szokott zöld Keszkenő. 2or Az Úr Asztalához való szent dolgok. Egy Tál Czinből ezzel az Irással. C.M.Sz.E. 1778. Kissebb Tányér mellyről az Úr Vatsorája administralatik Ezüstből, ilyen Inscriptioval A' P.Megyeri Rfta Sz. Ekklésia tsináltatta Bátorkeszi F.

Ferentz Predikátorságában 1774. Egy más öntött Tányér ónból, körül az Apostoloknak Képeikkel, 's meveikkel, a' közepin lévő kerületben ismét valamelly Képek. 1635. Két poharak; az egyik kisebb, ezüsből aranyal futatva, ilyen körül Irással: Calix Eccla Rs Póts Megyer 1635. renovatus 1770. Másik nagyobb Pohár ezüsből arannyal futatva, ilyen körül Ieással: Ec. Re. P.Megyer fieni curavit Minisstro Fr. F. Bátorkeszi 1778. Egy leg nagyobb Kanna Tzinből, ilyen Irással: Ec. Rf. P.Megyer fieri curavit Ministro Fr. F. Bátorkeszi 1778. - Másik kisebb Kanna Tzinből ilyen Irással: A' Megyeri R. Eccla' szent Haszonra csináltatta ezt a' Kannát Bitskei Gergely Predikátorságában 1745. - Harmadik leg kisebb Kanna Czinből ilyen Irással: P.M.R. Eccla számára tsináltatott Sz. Edény Bitskei Gergely Predikátorságában 1746.

Az Asztalhoz való egy alsó Fejér Abrosz. Egy Kék selyem nagy Kendő körül arany csipkével. Egy zöld kisebb selyem Kendő veres pántlikával szegve. Egy ahoz hasonló 's ugyan olyan színű Kendő arany csipkével. Egy kisdéd veres virágú selyem Kendő ezüst csipkével. Egy Patyolat Fejér Kendő ezüsttel ki varva a' négy szegletén és szélein.

d., A' Toronyban eddig volt Harang egy, egy mázsa és 68 font. Ezzel az Inscriptioval: Johann. Brünner Coss. Mich. in ofen 1781. Ezt készen vette az Ekkle'sia az Harangon ki tett Esztendőben, meg hagyván rajta mind az Inscriptiot, mind pedig a' signumot az a' ki metzett Kezet és a' Keresztet. De az ára nem inprotocolaltatott, minthogy akkor az Ekklesiának Protocoluma sem volt.

[a jegyzőkönyv végén idevonatkozóan beszúrva:] Ugyan ebben az esztendőben vett az Ekklesia Két ujj Harangokat egyszersmind; a' maga költségén; melyek közzül az egyik 3. mása, és 45 font; a' másik egy masa és 15. font, ilyen körül Irással: készíttette a' P.Megyeri Ref. Eccla Barczay Sámuel Predikátor, Fő Biró Pap Gergely, és Pap András Curátor idejében.

e., Az Ekkle'siának sem Levelei, sem Könyvei nintsenek két régi Gráduálon, és két újj Énekes Könyvön kívül.

f., A' Parochiális Ház, melly most Fenn áll építtetett Predikátor Barczai Sámuel idejében az 1796dik Esztendőben egészen Kőből Mésszel, 'Sindely fedéllel; és áll egy Tanuló és egy első Házból, ezek bőthajtással, egy pitvarbol, egy Cseléd Házból, egy Kamarából, ezek Deszka fedéllel, a' Ház alatt Pintze is van, most mind jó állapotban állanak. Az Ekkle'siának a' Házban lévő eszközei: Egy Theca, egy igen rossz és régi almárium, két hasonló hosszáságú vén Nyoszolyák, egy Asztal a' Cseléd Házban, 4. börs Karszék, a' Pitvarban, egy hitván Tányéros. Az Házhoz meg kívántató Istálló, Kotsiszin, és Ólak építtettek 1802dik Esztendőben Predikátor Barczai Sámuel idejében egészen Kőből, Mésszel, és most is jó állapotban vagynak.

IIor Az Ekklesia Helybeli igazgatása.

1or Van organizált Presbyterium; és a' Presbyterek rend szerént annyin vagynak, a' mennyin találtnak az Helységnek tisztés Birái, kik mindnyájan Reformatusok, és jó erköltsű emberek; a' ki választás után Confirmáltatnak, a' Presbyteriumban is. Szám szerént vagynak 10en.

2or Tartatnak Presbyterialis Gyülések, a' mikor szükséges, és a' Parochián.

3or Jól esik a' mi Gyülekezetünkre nézve, hogy a' mi Presbytereink egyszersmind Birák is lévén, külső hatalom van kezekben, mellynek ereje által, a' nagyobb bűnösök iránt, a' minéműek p.o. a' Lopók, testbeli büntetéssel is gyakorolhatták a' fenytéket. A' versengők, harag tartók, egymástól külön lakó Házásoknak nehézségeiket mint Birák a' Helység Házánál szokták el intézni, sokkal nagyobb haszonnal, mint a' Parochián esne meg. A' tisztátalanok iránt való fenytékekben tartya magát a' Presbyterium az Uralkodó Felség által ki adott Parantsolathoz. Most a' mi gyülekezetünkben semmi botránkoztatók nem találtnak.

4er A' Presbyterialis Gyülésnek actait, sött egyebeket is a' mellyeket a' következő maradéokra nézve szükségesnek ítéltel jegyzi a' Predikátor.

5or Van Curatora az Ekkle'siának, a' kinek számadásai minden esztendő végén revideáltatnak, nem tsak a' Presbyterium, hanem azokon kívül még más köz Embereknek is jelenlétekben, és ha a' Tractualis Visitor Urak a' számadást látni kívánnyák; bé is mutatódik.

6or Az Ekklesiának a' Vasárnapi Publicatiokon, a' Halgatóknak néhánykori adakozásokon, 's azon kevés Buzán kívül melly el marad a' Predikátornak meg határozott fizetésétől, az Halgatokra pár számszerint ki vetett Búzából, semmi egyéb Jövedelme nints; nem is látják által az Elöl-Járok honnan 's miből lehetne a' jövedelmet szaporítani, mivel hogy a' Földes Urok más Valláson vagyon; hanem hogy most egy Kisdéd Szöllőnek az Ekklesia számára való építésében foglalatoskodnak; ez dözma alá vétetett.

III^{or} A' Charitativumok vagy alapisnák.

α) Publicaltatik az Agentiale minden Uri Vatsorával való éles alkalmatosságával, és az a' végre ki tétetni szokott jelek mellé semmi egyéb jel nem köttetik.

β) A' Consistoriumtól rendeltetett Objectumok publicaltatnak.

γ) Az alapisna fel olvastatik a' Predikátor, Curátor, és egy Presbyterialis Személy által, és fel jegyeztetvén által adatik az Ekklesia Curatorának a' kiis

δ) Administrál minden némü alapisnat minden fogyatkozás nélkül a' Tractualis Visitor Uraknak a' Predikátor maga kezével és Subscriptionjával jegyeztvén fel a' Libellusban.

IV^{er} A' Lelki Pásztor.

1^{ör} A' Neve Barczay Sámuel, tanult a' S.Pataki Collegyomban, beszél Deákul, és Magyarul. Ebben az Ekkle'siában bé hozattatott Ao 1795. d. 18va July; az előtt pedig Káplánságot viselt Esztendeig és egy fertályig Ketskémén, Néhai Veres-Marty Vég Sámuel Superintendens Úr mellett. Felesége, és 7. Gyermekai vagynak.

2^{or} Van mind Canonja, mind Liturgiaja mind Jósephina Resolutioja.

3^{or} Tart mind Vasárnapokon és Innepeken, ezoknak céljokhoz alkalmaztatott Predikátziokat, a' Dellyesti Órákon pedig Catechizálni szokott.

4er Az Úr asztalához leg először járulni akarók a' Tanulók közönséges Examenében, az egész Közönség előtt szoktak meg próbáltatni, és Confirmáltatni, azután az Úr asztalához botsáttatnak.

5^{ör} Az Úr Vatsorája a' mi gyülekezetünkben lévő régi szokás szerint Esztendőben hatszor administraltatik.

6^{or} A' Keresztelés rend szerint a' Templomban mégyen véghez néha meg esik a' Háznál is in Casu necessitatis.

7er A' betegekhez el mégyen; ha kívántatik.

8^{or} A' Matriculát a' Consistorium által ki adott Norma szerint viszi; a' törvénytelen ágyból születetteket, épen ezen szóllás formáival írja bé.

9er A' Házasulandókat, háromszor hirdeti, még pedig mindég Vasárnapokon, vagy Catholicus Innepeken. A' Copuláltakat a' Matriculájában protocolálja.

10er A' Felsőges Királyi parantsolatokat, nem külömben a' Consistoriumnak publicált rendelkezéseit, a' mellyeket seu pro nunc, seu pro futuris az Ekkle'siára nézve szükségesnek lát Improtocollálja.

11er A' Predikátor fizetése különös papiroson találtatik.

12er A' Predikátor fizetése minden Esztendőben bé adódik, és restantiája fenn nem marad.

13^{or} A' Predikátor Szent hivatalához illendő tekintetben tartatik.

V., Az Oskolák.

a., A' Rectornak Neve Tóth Pál. Tanult Lossonczon, béhozattatott az Ekklesiában Ao 1812. d. 15to Apr. Az előtt Instructor volt az Ó Budai Tiszteletes pro senior Dobos István Úrnál, két holnap hijján 2 Esztendeig. Feleséges és két gyermekei vagynak.

b., Az Oskola újj, építettett egészen Köből, és Mészszel Zsindely alatt 1799^{dik} Esztendőben Barczay Sámuel Predikátor idejében, és elégséges is a' Gyermekek számához képpet.

c., Az Oskolában Tanulók voltak a' Télen. Fiúk 50^{en} Leányok 53^{an}

d., Az Oskolát a Tanulók gyakorolják csak Télen, magok által a' Szülék által a' Nyári időkben egymást váltogato 's gyermekeiknek erejek szerint való munkára el fogattatván.

e., Az Oskolában tanittatnak. Hejdelbergai Catechismus. Hübner Historia. Kis Cate. Szent Historia. 'soltár. Éneklés. Számvetés. Írás. Olvasás. Mindenféle Könyörgések.

f., A' Tractus által ki rendelt Visitori ennek az Ekklesiának Tiszt. Gyenizse Josef. Konta Bénéámin Urak. Kik is Esztendőben visitálnak Összel, és Tavasszal.

g., A' Predikátor mellett való helybeli Inspector a' Curator, és a' kit még ezen kívül a' Presbyterek között maga mellé vészen.

h., A' Templomba való éneklést a' Rector el végezi még pedig többnyire magától választván az alkalmatosságok szerint való Énekeket.

i., Az Újj Énekes Könyv énekeltetik.

k., A' Rector Salariuma különös papiroson találtatik.

I., BÉfizetődik minden hijjánosság és restantia nélkül.

VI^{or} Bába van, és meg esküdtetett, de nem tanult, nem is examináltatott, nem is tud segíteni a' Szülökön, az a' szerentsénk hogy még eddig tudtomra nem is volt senkinek szüksége a' rendkívül való segítségére; egyéb aránt el jár a' maga kötelességében, és Reformata lévén nem is keresztel.

VII^{er} Az eddig volt Temető egészen bé telvén; újj Helyért fogunk kevés idő múlva a' Méltóságos Urasághoz folyamodni. A' Sirok elég mélyen ásattatnak. A' Temetésnek ideje is kivált Téli napokon, és a' hirtelen meg holtakra nézve a' Király rendelés szerént meg tartatik; de az előre ment hosszas betegség után meg holtakra nézve, Nyári napon az élőknek és egészségeknek kedvéért néhánkor valami kevéssel meg is elöztetik.

VIII^{or} Harangozó van; és ennek mind illendő fizetése van, mind a' Helység szolgáltyától szabados; vigyázás van rá hogy el járjon kötelességében.

IX^{er} Az Ekkle'siának semmi alamisna nélkül szükölködő szegényei nintsenek.

X^{er} Semmi különös Gravamenei nintsenek az Ekkle'siának, sem Vallásának szabad gyakorlásában, sem Földjeiben senkitől semmi módon nem háborgattatván; ha csak é kettő mind Gravamen úgy nem emlittetik.

I^{or} Hogy a' József Császár idejétől fogva a' Méltóságos Uraság az Udvarában Kápolnát építtettvén, a' szomszéd Helységben lakozó Tiszteletes Plenábánus Úrnak az Isteni tiszteletre való fel hordásának terhét a' Népek, melly kivévén mint egy 40 Lélekből álló igen alacsony sorsú Catholicusokat, egészen Reformátusokból áll, nyakába vetette. De ez a' teher is nem különösen az Ekklesiáé, mivel hogy a' Helység szokta azért a' szolgálatért való fizetést meg tenni.

2^{or} Több 100 Esztendjénél a' mint a' Tractus Protocolumából tetszik, hogy a' Méltóságos Uraság erdejéből mind a' Predikátor mind a' Rector számára bizonyos mennyiségű tüzelő fa szokott adattatni; de a' melly beneficiumtól 1810^{dik} Esztendőben az Ekkle'sia meg fosztatván, attól fogva ugyan a' Méltóságos Uraságtól pénzen veszik meg az Helység Elöl-Járói az Helység Cassájából, mind a' Predikátor mind a Rector tüzifáját. Egyébb aránt tsendességbe élünk szárnyai alatt.

XI^{er}., Filialis Ekkle'siája nintsen. -

G213 R[ákos] Csaba [Rákoscsaba - Budapest]

[Fedőlap]

R.Csaba d. 9° Septr 1819

1°., Az iskola rossz állapotban van ezt javítani kellene.

2., A T. Predikátora fizetése rendesen nem fizettetik földi háromszor meg nem szántatnak.

3°., A Rector Didactuma hasonlóképen bé nem fizetődik rendesen.

+++

A' Canonica Visitatio Tárgyai.

I. A Rákos Csabai Rfta Ekkle'sia helyheztesített Tettes Ns Pest Vármegyében, az egész Helységet birja Méltóságos Báró Laffert Vintze Ő Nagysága Császári Királyi Camerarius.

a., Kezdeté ezen Ekkle'siának bizonytalan, hanem a' mint az Úr Asztalához tartozó ezüst Poháron lévő Inscriptió mutatja MDCXXXII^{ben} a' Reformatusoknak itt már Ekklesiajok volt. Az Inscriptio ez: Non est apud nos, uti in Lege Veteri, ubi aliae partes ex Victimis dabantur Sacerdotibus; aliae vero cedebant offerentibus: Sed nobis omnibus idem + Christi Corpus proponitur, atque idem parvum * Chrysosthom 8. in I. Cor: Cap: II. Divisio igitur unius eiusdemque Mysteri Sine grandi Sacrilegio provenire non potest. Gelasius. Alább pedig így következik az Inscriptio. In honorem Gloriosi Christi, nec nonisum Sacro Sanctae coenae Dominicae confectus calix in Rationem Ecclesiae czabensium orthodoxae Comittus Pestiens. Opera artificis Ambrosii Tököllyi: Anno Domini MDCXXXII. Mitsoda fatumai lehettek ezen

Ekklesiának arra semmi datumaink nintsenek. Kik voltak benne a' L.Pásztorok? azoknak számát amennyire tudom fel jegyzem, szám szerént tízenhatot az az tb. említek.

1sö Örménydi v Ürménydi 2dik Pákozdi 3ikDebreczeni Mihály 4dik Tatai Gergely 5ik Szokolai György, a'kinek neve a' Templom boltozatjára fel van jegyezve ez előtt száz négy Esztendővel már itt Predikátor volt 6ik Tót-falusi Sámuek, 7ik Bitskei Gergely 8k Gyöngyösi János 9ik Dobrai Mihály, 10ik Lendvai László 11ik Ferentzi Jó'sef, 12ik Czeglédi Mihály 13ik Szombathy János 14ik Csatari János 15ik Etsedi Mihály 16ik Tóbi István. a'ki itt kezdette hivatalát 1815 d. 4a May.

A' Lelkek száma megy ezen Rfta Ekklesiában négyszáztizennyoltzra = 418.

b., A' Templom mikor épült arra egyéb datumunk nintsen hanem a' Templomban van egy darab faragott kő a' mellyen ez az Inscriptio olvastattatik I.O.M. Iunion Reginae Neptuno Silvano, ez a' kő a' Torony fundamentomabol vétetődött ki. A' mostani Torony pedig epült 1812dikben téglából.

c., Az Úr Asztalához tartozó eszközök a' következők abrősz hét az az :/: Keszkenő husz = 20 Ezüst Pohár egy = 1 Réz pohár egy = 1 Olom Kanna egy = 1 olom tányér 4 és egy 8 ittész tserépkorso. az ezüst poharon kívül egyen sínts Inscriptió.

d. A Toronyban lévő harang a' nagyobbik 97 a' kissebbik pedig 32 font. A nagyobbik harangon ez az Inscriptio: Josef Brunner. Goss Mich: In Ofen. leg felyül a' fülnél 97 font. a' derekán pedig ez olvastatik Ör. Nagy András Csabai Ref. Sz. Ekkla öntette a' maga költségén MDCCXC.

A kissebbik harangnak a fülénél 32 font. az also karimáján pedig A Rák: Csabai Rfta Sz. Ekkle'sia öntette maga költségén Ao MDCCXC.

e., Ekklesiának vagynak négy protocollumai mellyek közzül a' légnagyobbikba a' kereszteltek, Eskettek és megholtak irattatnak bé; a' másikba a' Felséges Királyi Parantsolatok és a' Consistorium publicalt Rendelesei improtocolláltatnak, a' harmadikba az Ekklesia jövedelme 4ikbe pedig a' költsége jegyeztetik fel.

f., A' Parochialis házban vagynak két szóbák tsak nem a' legroszszabb állapotban, az Ekkle'siának vagyon egy rossz fenyő fa asztala, a' padláson pedig egy ótska nyoszlyája ezen kívül más mobiliai nintsenek egy fedél alatt vagyona' házzal egy olyan kamara, a' melyben fel nem lehet állani alacsony volta miatt, az istálló meglehető, egy ól pedig jó.

II. Az Ekkle'sia helybeli igazgatását ezen Helységnek több Esztendőktől fogva való Birája Kun András még az Antecessorcum idejébe magának tulajdonította, és már annyira praescribalt, hogy az Ekklesiái Elöljárók önállá nélkül Gyülést sem mernek tartani, holott pedig jól tudják, hogy ő reá hijjába várakoznak, mivel a nevezett biro nem tsak az, hogy a' Helybeli Gondviselőnek és Predikátornak szavára, de még a' Nagy Tiszteletű Visitor Uraknak parantsolatjára sem jelen meg a' Parochialis háznál, hanem a maga házától törvénytelen hatalommal szokott izengetni, mint a' legközelebb mult Canonica Visitatio alkalmatosságával is tselekedett, a' midőn több izbe hivattatott a Gondviselő és más Elöljáró által is, de meg nem jelent, hanem utollyára ilyen sértegető izenettel botsatotta vissza a követet: Ha Csabán hálnek holnap petiort adok forspontot, de ha Pétzelen hálnek nem adok; hanem elmenetele után Nagy Tiszteletű Esperest Uramnak addig kérte a' Gondviselő mind az én mind pedig a maga személyébe, hogy más nap reggel küldött által Petzelre 4 lovat, de az Ekklesia Ládájából meg kellett fizetni a két RHft a forspontért. Az Ekklesiának van rendes Curátora kinek számadása minden Esztendőben revideáltatik 's annak utanna a' Nagy Tiszteletű Visitor Uraknak által adattatik.

Az Ekkle'siának a' persely minden jövedelme, egyébből nem is lehet hatsak a' párbér fel nem emelődik annyira mint volt ez előtt két Esztendővel, de magok tettzése szerént alább szállították, de hogy az elébbenit visszaallitják ajánlotta a Biró látván annak szükséges voltát.

III. á. Az Agentiale publicaltatik mind az öt Communio alkalmatosságával, más végre akkor nem tétetik ki jel.

α) A' Gen. Consistoriumtol rendeltetett Objectumok publicaltatnak, és fel jegyeztetnek.

β) A' Curator jelenletében szamláltatik fel a' Perselybegyült alamisna.

γ) Az agentiale minden hijjanosság nélkül administraltatik valamint más alamisna is a' Nagy Tiszt Senior quietantiaja mellett.

IV., Lelki Pásztor. Tóbi István Debreczenben tanult Magyarul és Deákul beszél, Németül Görögül 'Sidóul olvashat. Ötödik Esztendeje miolta ezen Ekklesiába kezdette hivatalát. Felesége 's két gyermekei vagynak.

2. Van Canonja Liturgiaja Josephina Resolutioja

3. Minden Vasárnapokon és Innepeken tart predikatiót, dél után Catechizatiót, hétköznapi Imádságot dél után is.

4. Az Úr Asztalához először járulni akarokat Confirmálly a' Confirmatusok nevét be írja.

5. Az Úr Vatsoráját Esztendőnként ötször administrálly

6. A' Keresztelést rendszerént a' Templombanvégziel.

7. A' betegeteket mind hivatalból, mind Keresztyeni kötelességből meglátogatja.

8. A' Mátriculát a' Gen: Consistoriumtól ki adott normaszerént viszi. A' törvénytelen ágyból születetteket annyaikkal, Kereszt Attyaikkal 's Annyaikkal beírja, a törvénytelen Atyát kí hagyja.

9. A' Házasulandokat három Vasárnapokon publically. a' Copulaltattakat szorgalmatossan beírja.

10. A' Felséges Királyi Parantsolatokat a' Consistorium publicalt Rendeléseit beírja a' Protocollumba

11. A' Predikátor fizetése Esztendőnként bé adodik, hanem a munkáját töbnyire ido utan tészik, azomba a' Sallariumban háromszori szántás van de soha se tellyesítették, tsak kéttzer, ezenkívül a' szántó földkjóval kisebb kerteje Calcaturaja mint amennyirevante.

12. A' már fellyebb nevezett Birón kívűl illendő tekintetben kezdik tartani a' Predikátort.

V. a. Az oskoláról. Rektor Balog István tanult Debreczenben 2ik Esztendeje miota Ekklesiánkban hivatalt visel. elsőben volt Kosdon, azután Üllön, Ótsán, Bogdánba. Feleséges hét gyermekei vagynak.

b., Az oskola épülete igen rossz, és szoros.

c. Az oskolába jaro gyermekeknek száma fiuk és Leányok együtt véve 46 a' mint az adnectalt series meg mutatja

d. Töbnyire a Gyermekek tsak Télen gyakorollyák az Oskolát

e., A' Consistoriumtól kiadott Methodus szerént tanittatnak e következők. 1. Hejdelbergai Catechismus. 2. Hübner historiái. 3. Egesseget tárgyazó Catechismus 4. Sz. David 'Sóltári 5. Vármegyék rövid Geografiával 6. Olvasás 7. Imádságok 8 Éneklés, 9. Számbetés és 10. Írás.

f. A' Tractus által kirendelt Visitorok Pétzeli Predikátor T.T. Tóbi Mihály Úr a' Helybeli Predikátorral. Esztendőben több izben megjelent mint Rendes Visitor. Examenen nem mivel rendszerént egy Vasárnapon esik a Pétzeli a' Csabai examennel, de ezután nem időre határozodnak, annál fogva mindenik Visitor meg fog jelenni.

g. Helybeli Inspector a' Oskolának a' Predikátor azzal az Elöljáróval a' mellyiket fel hivathat, töbnyirepedig tsak maga visital.

h. A' Templomban való éneklést el végezi a' Rektor, tsak ollyankor Preascribally a' Predikátor mi énekeltessek, mikor valami különös ok adja elől magát.

i. Az új énekes könyv még nem introdukáltatott de már vagynak praenumeransok.

k. A' Rektor Sallariumát a' mi fixum befizeti az Ekkle'sia minden Esztendőben, de a Szüléknél gyermekeik tanitasaert van restantia.

VI. Van két Bába a Helységben, egyik sints examinálva, sem felesketve, Valyha értenék kötelességeiket, de nagyon keveset tudnak segiteni az Aszszonyok baján. nem keresztelnek.

A' Himlő-oltás nállunk jólabonáll, mivel ebben az Esztendőben is többet beoltott a' Varmegye rendes Physicusa 40 gyermeknél.

VII. A' Temető elég tágas, fel van árkolva. A' sirok rendszerent mélyebben ásatnak egy ölnél. A' temetés idejére nézve a Felséges Királyi Parantsolatok meg tartatnak

VIII. A' harangozo eljár kötelességében, engedelmes, van fizetése a' Helység terheitől is szabados, de portiot fizet.

IX. Nintsen az Ekkle'sianak szükölködő szegénnye

X. Nintsenek Gravamenei.

Signs R.Csaba d. 9a Aug 819.
Kiadodott Tóbi István Predikator által mps.

G 214 Palota [Rákospalota - Budapest]

[Fedőlap]

Palota d. 10 Sepr 1819

- 1, Az istálló, ól rosz állapotban vagynak, ujjítani kellene mind a kettőt.
 - 2, A' Pároktól fizetni szokott lecticalét bé nem fizetik, annak rendes idejében
 - 3., Az oskola Ház nem alkalmas ~~egészen~~ a gyermekek számához képest.
 - 4, A szántó földeknek trágyázása szükséges volna.
 - 5, A' Kaszálló Réteket el szokták étetni.
- +++

A' Canonica Visitatio Tárgyaira tett Feleletei a' R.Palotai Rfta Ekklesiának.

1ör Az Ekklesiáról

Az Ekklesia Mater nevezetesen R.Palota Ttes Ns Pest V. Megyében. Birja Méltóságos Gróf Karoli Ö Nagysága.

a., A kezdete ezenn Ekklesiának' a' mint a' Matriculába feljegyeztetett tehetődik 200 Esztendökre. - Fatumairol én semmit, de még a' most élő öregek is keveset tudnak - A L.Pasztorok név szerént ezek voltak:

Poroszlai

Békési János

Szetsei István

Nagy Dantsházi Sámuel

Szilágyi István

Szentpéteri Mihály

Lázi Ferentz

Komáromi Ferentz

Vátzi István

Pitzei János

Takáts Ádám

Szombati János - Interimáliter

Tsontos Sámuel

Méhes György

Mester Mátyás

Gyenizse József.

A' Lelkek száma megy 500on fellyül

b., A Templom épült 1786dik. A Torony pedig 1804dik Esztendökbe. Mind a' kettő köből. - De mind a mellett is hogy egyik sem régi mégis a' könek és Téglának rosszasága miatt igen meg avult állapotba van.

c., Az Úr Asztalához van három Tzin Kanna. - Egy ezüst Tányér - Egy ezüst, de belölről arannyal meg futtatott Pohár - Egy fehér kotzkás Abrosz - Egy régi zöld selyem Keszkenő - Egy kék kotzkás selyem Keszkenő - Egy ritka szövésű zöld selyem Keszkenő - Egy nagy Fejér Stráfos szélű Keszkenő - Egy nagy Damaska virágú Atlasz. rojtos szélű Fejér selyem Keszkenő - Egy a' leg nagyobb Abrosszal vetekedő Viola Színű, pantlika forma Sárga Szélű; dupla Szövésű Keszkenő, mellynek Sarkainn 'Szöllő' Förtök v. gerézdek vagynak. Ezzel teritődik be felüröl a Szent Asztal.

- A legnagyobbik Kannán ez az Inscriptio van: E Kannát a Palotai Refta Ekklesia számára - (:itt a de eademje is meg van de nem tudok rajta elmenni:) Borbély Mihály - és Becsz Jánosné tsináltattak 1713dik Esztendőbe, - hiszem hogy ezek Pestiek voltak és meg akkor esett ez mikor a' Pesti Rftusok is ide jártak Isteni tiszteletre.

A' Második Kannán tsak ezek a betűk olvastatnak S:M.E.K. 1715 -

A' Harmadikon pedig ilyen Inscriptio találtatik: Csanki Janos Uram öntette a' Palotai Refta. Sz. Ekklesiának. A.D. 1763

A Tanyéronn és Poharonn ez van - Székelyi Sámuel és Békési János által. -

d., A Toronyba van két Harang, - a nagyobbik 2 Mazsa és 30 font, a kisebbik valamivel több egy mázsánál; de mennyivel nem tudatik.

A nagyobbiknak ez az Inscriptioja: Fusa sum in Usus, et Sumptibus Ecclesia Refta R. Palotaiensis

A Kisebbiken pedig ilyen érthetetlen: Coss. Mich, Johann. Nus Pikher in Ófen

e., Az Ekklesiának semmi ollyas Leveleit és Könyveit nem tudok.

f., A' Parochialis Hazba vagynak negy Szobák, mind jó állapotba Nyoszolya vagyon 1. - Asztala az Iró Asztallal 3. - Széke semmi. Vagyon Kamara, - Istálló, - Óll is - de a' mellyek reparatiot kívának.

II. Az Ekklesia Helybéli igazgatása

1° Hogy tökéletesen organizalt Presbyterium volna azt nem mondhatom vagyon m.a. a' mi részünkről valo 5 külső Elöl Járókból a Predikátorból, és még három érdemesebb köz Emberekből álló Presbyterium. Ezek fel vagynak e esketve nem tudom, mert én amint most vagynak ugy találta.

2. Presbyteriális Gyűlések igen tartatnak. Tartatnak pedig olyan állapotba, mikor vagy az Ekklesiának magának boldogittasáról, vagy valami Házasságébéli galibáról. - vagy pedig a' tzegéres bűnbe elő, és egy massal versengő Emberekről kell értekezni, és még a' Templom nem gyakorlodik. ez a Gyűlés szokott tartatni a' Parochialis Háznál.

3. A' Presbyterialis Gyűlés a' Tzegéres bűnbe előket meg feddi - A Privata poenitentiára botsátja, végre a magok életeknek meg jobbitása inti és keri.

A Versengő és egymástól külön lakó Házastárs alatt meg emlekeztetvén Házassagokat In és Emberek előtt esküves alatt tett fogadásokrol az egymás eltűresere, és az edgyütt valo lakosra kérii' ha így semmire sem mehet kényszeriti is.

A Közönseges Isteni Tiszteletet nem gyakorlokat és haragtartókat meg feddi meg pirongatja, azután amazokat a' Templom gyakorlására; ezeket pedig a meg békellesre helyes indito okonal fogva kéri és inti. - Illyen Templom nem gyakorlok a mi Ekklesiankba azt meg kell vallani hogy vagynak; kiket ha tzitalunk is a Presbyterialis gyűlés eleibe nem jönnek, azzal mentvén magokat hogy őket itt ruhatalanok lévén ki tsufolják a Templomba, azért inkább mennek Pestenn.

4. Actai a Presbyteriális Gyűlésnek meg eddig nem jegyeztettek fel nem találván ezt az előttem volt Predikátorok idejebeli Protocollumba, én sem követtem.

5. Curator van. - Számadásai minden Esztendőbe revidealtatnak. - Jelen vagynak a' Revision a' Presbyterek. - A' szokott helyen bemutattnak.

6. Jövedelme az Ekklesiának egy kis Búzából - egy kis Szénából, - és a' pár bérből vagyon, - amelly mind igen tsekély kivált már most. Hogy lehetne nevelni és miből nem látom által, holott azt a tsekély pár bért is alig lehet sokaktól be venni, némellyeknél pedig örökösen is oda marad.

III., A' Charitativumok v. alamisnák

α) Az Agentiale publikáltatik. A 3 Innepi Újj Kenyer és Újj Borbeli Communiok alkalmatosságával. - Illyen másvegre semmi jel más vegre nem tétetik ki.

β) A General. Consistoriumtól rendelt minden objectumok szorgalmatosan pub[licaltatnak]

γ) A Curátor és többek is nem lévén minden Vasárnapokon jelen a' Templomba, bizatott ezeknek fel jegyzések a' Predikátornak tapasztalt hitelességére, Eó pedig azokat be írja hiba nélkül és tartja a maga kezénél;

δ) annak idejébe t.i. Visitatio alkalmatosságával a' T. Esperest Úrnak által adja.

IV., A Lelki Pásztor Neve 1, Kosaras István. - Tanult a' Debretzeni Collégiumba. Született Nyelvén és a Deak Nyelven kívül a' Német Nyelvet érti. Ebbe az Ekklesiába Nyoltz Esztendőktől fogva vagyon. Feleségtelen.

2. Liturgiaja vagyon, de Canonja, és Josephina Resolutioja nintsen.

3. Minden Vasárnapokonn, és Innepe Napokonn tart Predikatiot. Dél után Catechizatiot.

4. Az Úr Vatsorájához először járulandókat confirmálja, - de a Neveket még eddig nem irta be, nem látván ezt is az előtte levő Predikátorok idejebeli Protocollumokba.

5. A Communiot Esztendobe 5ör Administrálja, nem leven ebbe az Ekklesiába ez előtt is szokásba az Advent első Vasárnapi Communio
6. A' Keresztelést mindenkor a' Templomba viszi véghez, kivévén azt az esetet mikor beteg v. haldokló Kisdedet hirtelen kell keresztelni.
7. A Betegeket, mint Ember é szerént szánakó gyakran hivatlan is, (:nem nézvén magát ekkor ugymint Papot:) meglátogatja, - a' kikhez pedig mint Pap szükségből hivatlatik, ezenn Sz. kötelességét, soha még ettzaka is el nem mulatja.
8. A' Matriculát viszi mindenbe a Gen. Consistoriumtól ki adott Norma szerént
9. Ha valamelly Személy Reftus Embertől esett meg, a' ki azt maga sem tagadja akkor akkor annak Nevét be írja, - de ha Papistától esett meg azéről halgat
10. A' Hazasulandókat háromszor publikálja. A három Vasárnapi publikatiót én ugyan tellyes erőmből igyekezem meg tartani, de meg kell vallanom, hogy Halgatoimtól e részbe sok méltatlanságot is szenyvedék - amellyen szeretném ha segíthetnek
11. A Halottak el temetődésének 48. orai idejére nézve is így vagyok az értetlenebbekkel.
12. A Predikatori fizetés be adodik - és idejere Restantia nintsen.
13. Hogy Sz. Hivatalához illendő tekintetbe nem tartatnék, arról sem panaszkodik, még eddig

V., Az Oskolak

- a. A' Rektor Neve Tóth János. Tanult Losontzon. - Ebbe az Ekklesiába Nyoltz Esztendőktől fogva vagyon. - Ez előtt sohol sem szolgált, met egyenesen az Oskolából jött ide. - Feleséges - Két gyermekei vagynak
- b. Az Ekklesia épülete meglehetősen állapotba van. - A' gyermekek számát a' mi illeti, ahoképest nem ártana ha az Oskola tágasabb, és világosabb volna, - egyszóval belső minéműsegere nevezve correctiot kíván.
- c. Az Oskolába járok mitsoda számmal vagynak megmutatja a Catalog.
- d. A Gyermekek tsak Télen járnak; - Járhatnának pedig, kívált a hasznavehetetlenebbek Nyaronn is, de akarmint Lelkekre kötöm a' Szüléknek Examen alkalmatosságával, még is ezt tovább Husvétnál nem tselekeszik, hogy Gyermekeiket Oskolába küldenék.
- e. Tanittatik a Nagyobbaknak Nagy Kate - Hübner, ezeknek világosításokkal. - Írás - Olvasás - Számvetés. A kissebbeknek Kis Káte Szent Historia, Írás - Olvasás - a Romai Számok. A' legkissebbeknek, a betűk, Syllabizalas, - Olvasás, - Könyörgések
- f. A Tractus által kirendelt Visitátorok Tiszt. Gáál Daniel Gödöllei és a Helybeli Predikátor. - Tsak egyszer visitálnak Esztendőbe. Az Examenen - amaz nints jelen mert kevés esik az előtt a Visitao
- g. Az Oskolát tsak maga a' Predikátor Visitálja közelebbről.
- h. A' Templomba való éneklést Hivenn el végezi a' Rektor. Reggel a' Predikátor praescribálja az ő Predikatiojának Materiájához képest mit énekeljen, az Estvelit pedig meg mutatják neki az új énekes Könyv Dominikákra készült énekei
- i. Az Új Enekes Könyv nállunk régen introducáltatott és ususba van
- k. A' Rektor fizetese halasztás nélkül be fizetődik. Nints Restan

VI. Bába van. Van é examinálva azt nem tudom, mert ide jövetelemkor már megvolt. Esketve hogy fel van a' Plebanustól azt hallottam tőle mert Papista. Hogy tud ez Asszonyok Nyavajaján segíteni közönsegesen hallom de abból is tudom, mert nem igen esik szerentsétlen szülés a keze alatt. - Kötelességébe hiven eljár. - Keresztelni akart volna ide jövetelemkor, azt adván okául hogy neki a' Plebanus parantsolta hogy a veszedelemben lévő Kisdedeket, mindenkülömbőség nélkül meg keresztelje; de meg mondván neki hogy a' mienkből a' Plebanus sem parantsol, azolta nem is praetendálja. A' Himlő be oltás dolga jól megy

VII. A' Temető elég Tágas. - Be van kerítve, de tsak Árokkal. - A' Sirok elég méjje. Mint vagyok a' Halottak 48. orai eltemetésekkel már fejjeb említettem, akkor jobb alkalmatosságot látván reája.

VIII. Harangozó van. - Kötelességébe eljár. - Engedelmes. Fizetese szolgálatjához képest elég van. - A Helység minden terheitől szabadsága [van]

IX. Alamisna nélkül szűkölködő szegénnyé az Ekklesiának most csak egy van. Ollyan különös Gond reanintsen, de csak meg él ő egy maga ennyi nép között

X. Vallása gyakorlásába, Isteni Tiszteletébe, Földjeibe még eddig az Ekklesia nem haborgattatott. A Catholica Vallásra sem kényszerítették senki erővel. De már az Innepek meg tartására nevezve meg kell vallanom, hogy az itt lévő Tiszt Urak meg nekem is meg izenték hogy publikáljam ki hogy a kit dologba kapnak 20 páltzára büntetődik, a' mellyet én külömben is ki szoktam publikálni, de a' Királyi parantsolat szerint hogy t.i. ilyenkor ideben a Faluban, minden zörgéssel járó és botránkoztató munkától oltalmazza meg magokat, de a' Tiszt Urak ezt a' mezei munkákra is ki akarják terjeszteni. Processio járásra nem kényszerítettnek, a' Papista Gazdáknál levő Rftus tseledek.

A Lelkek számát maga ugyan a' Plebanus töllem soha sem kérte, de meg történt még is egyszer hogy a' Catholicus Kántor tudtom nélkül Házról, Házra járt és Conscribált, - amellyet míg a' dolog fojt senki nekem Halgatóim között bé nem jelentett, hanem mikor a dolog meg esése után meg tudtam eleget adtam érette neki még pedig közönseges Helyen a mi és az ő Buzájok aratásán, ahol az egész Nép jelen volt.

G 215 Szada [Szada]

[Fedőlap]

Szada d. 12° Setr 1819

1.°, A Rectornak a Didactrum rendesen nem fizetteik

2, A temető kert rossz állapotban van, nints jól be kerítettve.

3°, A Stola a' Cursus szerint fizettessen.

+++

Fő Tisztelendő Superintendens Báthori Gábor Úr Canonica Visitatiójakor tett Kérdéseire való Feleletek a Szadai Ref. Ekkle'siában 1819dik esztendőben.

I. Az Ekklesia.

Szada. T. Pesth Vármegyében Gedellő és Veresegyház közt. Mater Ekkle'sia. Felét a helységnek a' Vátzi Romano Catholicus Püspök, felét a' N. Váradai Káptalan bírják.

a., Mikor kezdődött itt az Ekkle'sia, a' protocollumok felőle halgatnak, mivel a' régiek elvesztek, az ujjak pedig nem emlékeznek; kétség kívül a' Magyar Ekkle'siák' közönseges Reformáltatásakor, de valyon Máter volté mindjárt, vagy csak filia, és azután mikor lett Máter, az nálunk tudva nintsen. Hogy pedig Mater volt, abból tettik meg, hogy tulajdon Predikátorai voltak. Nevezetesen Tiszteletes Szatzai Mihály Uram 1711dik esztendőben mint Szadai Predikátor tulajdon költségén tsináltatta ez Ekkle'siának még most is birtokában lévő nagy Kannáját. Majd 1718dik esztendőben az ujj Protocollum jegyzése szerint akkori Predikátora Motsányi János, és Oskola Mestere Motsányi Sámuel a' Predikátor' fia, ezen Ekkle'siából kiküldettek, Temploma és fatornya 2 harangokkal /:mellyek között a' nagyobbik a Szadai R. Catholicum Toronyban mint első harang megvan, mellyért Ekklesiánk ki nem elégítettett:/ 40 forintal, Parochialis házaival egygyütt elvették. De mindezekről Bizonyosság levél nints, hanem tsupan csak az öregebb emberek beszédjek után íródott be az Ujj Protocollumba Tiszteletes Csiszár András Úr által, a' ki abban az időben Veresegyházi Predikátor lévén, a' Szadai Ekklesiát mint filiát birta. - Az említett Motsányi János' idejétől fogva, az itt lévő nép a Gedellei Templomba járt, mivel itt a' Predikátor kihajtódván, többé sem Predikátor, sem Oskola Mester nem volt 1783dik esztendőnek December hónapjának tizenegyedik napjáig. hanem azonn napon a' Veresegyházi Ekkle'siával egygyütt hozta Predikátorának Néhai Tiszt. Csiszár András Urat. Kivánván pedig Mater lenni, az azt illető Helyenn meg nyerte, és 1802dik esztendőben 4^a Julii T. Lukács Mihály Candidatus Urat Pétezléről elhozta, ki is 5 esztendeig való lakása után Lossontzra vitetett Predikátornak. Helyébe a' Vátzi Reformata Ekklesiából rendeltetett N. Tiszteletes Rátz István Úr, ki is szolgálatjának ötödik esztendejében itt megholt, és eltemettetett. - A' Lelkek száma 625.

b., A A' Templom elvétetődvén 1718dik esztendőben /:melly volt a mostani R. Cantorális Ház' végiben, és az akkori Vátzi Püspök Splényi által trutzbol lerontatott, mivel a T. Vármegyén a' Reformátusoknak visszaitéltetett:/ 1795dik esztendőben tsupa kőből építetett másikat, melynek

hosszúsága 10, szélessége 4 és ½ öl. a' Templom' tetejének végénn egy kis fa torony van. Ugyan ebben az esztendőbenn reparáltatott.

c., Az Úr Asztalához tartozó eszközök ezek: Két tzin Kanna egyik 4 itzés ezen inscriptióval: T. Szatzai Mihály Uram Feleségével N: Szokolyai Judit Aszszonnyal csináltatta ezen Kannát az Szadai Refta Ekklesiának. Anno 1711. die 17. Aprilis. A' másik 2 itzés ezen inscriptioval: Mészáros István Rector Uram Hajnal Julianna Aszszonnyal csináltatta ez Kannát a' Szadai Refta Ekklesiának. Anno 1794. die 8va Aprilis, Két pohár, egyik ezüst, arannyal futtatva mellynek markolatjának közepénn /:ha ugyan nem tziifraság:/ ezt lehet olvasni. 880. ezt a' Gedellei Ekklesiá feliszabadult, és akkor tevődtek reá ezen számok. Szada 1784. Van egy kis lapos ezüst tányér is meg aranyozva, ezen felülírással: melly tsináltatásakor vésetett reá: Orbis Domini in Ecclesia Orthodoxa Szadaiensi, az esztendő szám elhagyatva. Úgy latzik hogy ezen egy mester emberre mutató két edények igen régiek, is tán a' Reformatiot is meghaladják. ha ugyan ezen tányér nem annyira a' kenyér kiszolgáltatáskorra, mint inkább a' Miseskor a' pohár befedésére lattzik alkalmasnak és készítettettnnek lenni. Másik tányér tzinből van. ezen felülírással. Szada 1784. Asztal terítő abrosz az Úr Vatsorájakor van, egy világos kék sejem, ezüst fonálú pántlikával körül szegve. Másik közönséges gyölts terítő. Egy veres sejem keszkenő. paprika színű sejem és egy kéztörő. Keresztelő edények. Ön tányér és Kannátska.

d., Két harang van a' Toronybann. egyik egy má'sás és három fontos, másik harmintz három fontos.

e., A' Templom építését illető szabadság levelei az Ekklesiá' ládájábann tartatnak. Könyvei Biblia Tárháza. egy Ujj Testamentom a' gyermekek' számokra, három 'Soltár.

f., A' Parochiális Háznál /:melly a' Templommal egygyütt a' régi Templom utzábann a' Vátzi Részenn legutolsó:/ három szobák vagynak két kéményre jó állapotbann. Van három kamara, alkalmas bő istálló, egy tyúk ól, két sertés ól, kotsi szin. minjó állapotbann. a' ház alatt jó kő pintze. Ván két Asztala az Ekklesiának, egygyik kihúzos, 12 személyre, másik gömböjű Toth munka, fenyőbőlvalók, egy fogas, az Oskola Háznál egy nyoszoja. 9 akos négy írásba, 2 2/4 fa abrantsba és egy akos hordai az Ekklesiának. Kisded láda három zárral. Persely záros. Egy könyves theca az Oskolába is egy könyves theca, és egy négy szegletű festetlen asztal.

II. Az Ekklesiá' helybeli Igazgatása.

1., A' Presbyterium a' Helység 12 Eskütteiből szokott állani, de az Ekklesiá' javára különösen felekkettettek.

2., Presbyterialis Gyűlések tartatnak, mikor valamely ügyes bajos dolog adja elő magát, különöbben Curátori számadáskor, a' Parochialis Háznál mindenkor.

3., A' tzigéres vétekbenn előket előhivatja a' Presbyterium, valamint a' veszekedő feleket; őket a' jóra inti, feddi, útmutatást ad a' jobbúlásra a' megátalkodottakat pedig néha meg is sententiázza, 's megbünteti. Az önként magokat ajánló paráznákkal poenitentiát tartat. - Az Isteni tiszteletenn mindenek jelenszoktak lenni.

4., A' Presbyterialis Gyűlések' érdemesebb actái feljegyeztetnek a' Predikátor által a' Protocollumbann.

5., Curátora van az Ekklesiának, kinek számadásai minden esztendőbenn revideáltatnak.

6., Az Ekklesiának Jövedelme van, a' Predikátor, és Rector Conventiójokból kimaradni szokott kevés pénzből, a' Rectornak számára szedett búzából, az Isteni Ditsősségére való adakozásokból. Az Ekklesiá öreghegyenn lévő keveset érő szőlőjéből. De mind ezen jövedelmek mostanában már nem elégségesek az Ekklesiá' szükségereire; és adosságba fog keveredni, ha vagy Collecta bort nem tsinál, vagy a' párok az eddig adni szokott 28 garasnál többet nem adnak.

III. A' Charitativumok vagy alamisnák.

α) Az Agentiale publicaltatik minden Communiokor, és akkor semmi más végre jel nem tétetik ki.

β) A' Gen. Consistoriumtól rendeltetett Obiectumok minden esztendőbenn publicáltatnak.

γ) Az alami'sna a' Predikátor és Curator előtt olvastatik fel, és akkor mindjárt beíródik; és ezt a' Cúrator az Ekklesiá ládájába teszi.

δ) Minden hijánosság nélkül administráltatik mind az Agentiale, mind az alami'sna a' Tiszt. Esperest Úrnak, 's a libellusba beíródik.

IV. A' Lelki Pásztor.

- 1., Környei István a Seregélesi volt Predikátornak Néhai Tisztelets Környei István Urnak fia. tanult Debretzenbenn 's 7. esztendő's Togatus Deák volt. Az anyai nyelvonn kívül, Deákul, Görögül közepszerünn, Németül 's Frantziául olvas, kivált Németül folyvást beszéll. Hét esztendeje már elmúlt Szadai lakásának. Ez előtt lakott a' Vátzi Reformata zürzavaros Ekkle'siába mint Predikátor 5 esztendeig. Feleséges 2 fiai, és egy leánya van.
- 2., Canonja, Liturgiája, 's Josephina Resolutioja van.
- 3., Minden Vasárnapokon és Innepekenn tart Predikátiót, délután catechizál, köznapokon Imádságot tart.
- 4., Az Úr Asztalához először járulni akarókat confirmálja /:magyarítva tán bérálja:/ neveiket be írja.
- 5., Az Úr Vatsoráját a' mint ezen Ekkle'siában szokás volt, Karátsonkor, Husvétkor, Pünkösztör, Aratáskör, Szüretkör, mindenkor két kétnap administralja.
- 6., A' Keresztelést rendesen a' Templombann viszi véghez.
- 7., A' Betegeket, ha kívánják, meglátogatja.
- 8., A' Matriculát viszi a' Gen. Consistoriumtól kiadott norma szerént, a' törvénytelen ágyból származott gyermek' Annyának nevét írja fel.
- 9., A' Házasúlandókat háromszor publicálja, vasárnapokon vagy Innepnápon, a' Copulattakat beírja.
- 10., A' Felséges Királyi Parantsolatokat, a' Consistorium publicált rendelkezéseit beírta és írja.
- 11., A' Predikátori fizetés külön papirosra van leírva.
- 12., A' fizetés többire beadódik, de restantiák mindenkor vagynak.
- 13., A' Reformátusok szokása szerént betsülik a' Predikátort.

V. Az Oskolák.

- a, A' Rector Hertzeg János. tanult S.Patakonn, 6 esztendőt tölt a' Szadai Ekkle'siábann, ez előtt lakott Pétselenn, Feleséges, 2 fiai 's egy leánya van.
- b., Az Oskola épülete nem derék, Kamarája nints, Istállója dülőfélben való, sertés óla igen rossz, a' helyheztetése a' naponként nevelkedő és még eddig meg nem akadályoztatott rettenetes árok miatt veszedelmes. Az Oskola még eddig elégséges volt, de nem sokára nagyobbítást kíván.
- c., Az Oskolábann járó Gyermek' száma 71re megy. a' fiúk 34re a' leányok 37re. A' Catalogus le van írva.
- d., Egész esztendőbenn járnak a' gyermekek az oskolába, de nyáronn nem tellyes számmal, és mivel a Szülék szegények többire, reá nem lehet venni hogy egyaránt járassák, vagynak pedig, kik tellyességgel soha sem járatják.
- e., Az olvasás, írás, számvetés, erköltstudomány 's vallás, annak Historiája tanittatnak a' Gen. Consistorium által kiadatott Methodus szerént.
- f., Ennek az Oskolának kirendelt visitatori Gedellei Predikátor Tiszt Gáal Dániel és Palotai Predikátor Tiszt. Kosaras János Urak. Examenenn nem szoktak jelenlenni mindenkor, többire ugyan azon egy időbenn esvénn az Exámenek.
- g., Helybeli 2 Inspectorok vagynak a' Predikátor mellett, kiknek gyakran meglátogatni a' tanuló gyermekeket kötelelességek.
- h., Elvégzi a' Rector a' Templombeli éneklést; némelly különösebb alkalmatosságokat kivévén, maga választja az Énekeket.
- i., Az Újj Enekes könyvből énekelünk a' Templombann. Bár melly sokizbenn recommendáltatik is annak vétele, igen kevesenn vettek, még eddig, ellenbenn a' régít naponként veszik.
- k., A' Rector' Salariuma külön papirosra le van írva.
- l., Szoktak lenni restantiái.

VI. Bába van, ki is most R Catholica. examinálva nints. de fel van esketve. mint falusi bába igyekezik segíteni az Aszszonyok bajainn. Kötelességébenn eljár. Nem keresztel mivel attól eltiltatott.

A' Himlő még eddig minden esztendőbenn a' Predikátor sürgetésére beoltatott a' gyermekekbe; de ebbenn az esztendőbenn, bár mint sürgette is 's Vármegye Chirurgusát, nem tudni miokból elmaradt.

VII. A' Temető maholnap megtelik. Kerítése van, de a' mellett oda minden mehet is megy. A' sírok legalább egy ölméjségűek. 48 oráig a' halottak elnem temettetnek ha tsak ragadó vagy tudva lévő régi nyavájában nem holtak meg.

VIII. Harangozó van. Kötelességébenn, a' mint világtalansága engedi, igyekszik eljárni, a' Predikátornak engedelmes. fizetése van minden pár embertől 4 itze ro's, az Ekklesiától 13 forint. Temetéskor 2 garas. A' Helység' terheitől ennek mint nyomorultnak szabadsága van.

IX. Az Ekklésianak vagynak alami'sna nélkül szükölködő szegényei, mindöszve négyen. kik is a' Jóltévőknek adakozásából, és kenések fonások szolgálatjok más egyéb munkáik által éldegélnek. Ezentúl búzabeli collectájok fog lenni.

X. Vallásunk' szabadságábann nem gátoltatunk, ha szinte fenyegetődzéseket hallunk is. Most már nintsenek olyanok, kik a' R. Catholica Hitre kényszerítettnek; sem annak Innepeinek megtartásokra nem szorítottatunk. A' Tisztelendő Plebános Úr a' Lelkek conscriptiójának kiadását nem kívánja. - A' R. Catholicusok' currens Leveleiket a' miéink tsak úgy hordják mint az övéik; de a' mi currend leveleinket az övéik nem hordják. Költ Szadán d 12 Septembris 1819.

Környei István a' Szadai Ref. Ekklé'sia Predikátora által.

G 216 Monostor [Szigetmonostor]

[Fedőlap]

Monostor d. 17. Septr 1819.

1. Egy tanuló szobátska szükséges a' Parochialis most fenn álló házhoz.
2. A' Pintzét minekelötte jobban el romlana, vagy már meg repedezvén a' bolthajtása le szakadna reparaltatni kell.
3. A' pénzre vagy testi büntetésre való kötelezése a' hibázoknak, nem kötelessége a' Locale Presbyteriumnak.
4. A' pár bért ha lehet mevelni a' most fizettetni szokott 8 garasrol leg alább 10 garasra meg probaltatik.
5. Az ujj énekes könyvek introducaltatni kell.

Az Ekklésia jövedelme szaporítására nézve ezután bor collecta fog felállíttatni.

+++

A Sz.Monostori Refor. Annya Ekklé'sia állapotjának, Fő Tisztelendő superintendens Urunktol, a' Krisztusban kegyes Atyánktól 1819ik Esztendőben nekünk proscibált Kérdések szerént való leírása.

I. Az Ekklésia

Mater Ekklésia N.N. Tettes N.N. Vármegyében a Várost, Helységet birja N.N. Uraság.

- A Sz:Monostori Annya Ekklésia fekszik Tettes Pest Vármegyében, a' Felséges Királyi Kamara Uradalmában.

a., A Mater Ekklésia mikor kezdődött? leg alább mitől fogva van emlékezete? Mitsoda fátumai voltak? Kik voltak benne a' Lelki Pásztorok? A Lelkek Száma mennyi?

- Ennek a' Mater Ekklesiának reformáltatása szerént a' Reformatió kezdetése felvivődik, és tulajdonitodik Simon Grinensnak a'ki Budai Professor korában az itt volt igen pompás Monasteriumba /:a'honnan a' Helység Monostornak neveztetett:/ maga mulatságára gyakran ki jött, és mind a' Szerzetesek mind a Nép közt a maga értelmét foganatossan terjesztette, sok méltatlanságokat szenvedett, ez az Ekklésia, kivált a' Horányi Familiából volt Földes Uraitól az Isteni tisztelet Gyakorlásában; úgy hogy, ha egyenként elő nem számláljuk - is ez is kétségen kívül valóva teszi a' dolgot, hogy midonb. e. Lelki Pásztoraink a' háborgattatásnak terhét nem viselhetvén a' Tettes Nemes Vármegyéhez folyamodtak, Horányi 'Antal Úr érzékenyen megintetődött. 'A régibb állapotja nem lévén feljegyezve gondosan az Ekklesiának, csak a' XVIIIik századbéli L.Pásztorokról tudhatunk bizonyost. 'A XVIIik szdból találjuk T. Vátzi Gergelyt, és N.N. Ürmendit, de melyik esztendőben? nem tudhatjuk. A' XVIII.ik században ezen 13. Lelki Pásztorok voltak: ebben az Ekklában, u.m: Mohácsi János volt 1701.-1710ig. Marosi Ferencz volt 1710.-1712ig. Csombor János volt 1712.-1715ik. Szecsei István volt 1715.-1721ig. Szokolai István volt 1721.-1723ig.

Ezután volt Praeors Váczi Mihály volt 1710.-1712ig. Tatai István volt 1724.-1729ig. Tassi János volt 1729.-1734ig. Mocsai György volt 1734.-1743ig. Istváni Beniamin volt 1743.-1754ig. Balogh János volt 1754.-1780ig. Szabó János volt 1780.-1783ig. Konta Imre 1783.-1819, kinek pástorsága aatt 597. lelkek vagynak.

b., A Templom, ha van, Torony nikor épült? mitsoda Materiából? mitsoda állapotban van?

- A Templom Toronnyal együtt épült 1797ben kőből, teteje Sindeljéből, és jó állapotban van.

c., Az Úr Asztalához tartozó minden edények abroszok, takarók s'a't. egyenként feljegyeztessenek, és ha, mi Inscriptiók vagynak.

- Az Úr Asztalához van egy seljem ég színű asztal terítő, egy zöld seljem, és egy veres tarka gyolcs abroszok; egy zöld seljem kis Keszkenő, egy fehér falu kis Keszekenő, melyen I.N.R.I. betűk és 1626. esztendő szám látszik; egy fehér kezek Keszkenő az asztal kezekségéhez szabva. - Három ón-Kannák; a' legnagyobb 1750, a' másodikon - 1745, esztendő szám vagyon, a 3kon semmi sincs; egy sárga réz pohár, egy czin tányér, és 2. perselek helyett való czin tányérok.

d., 'A Toronyban, Haranglábon mennyi számu, mitsoda nehézségű, inscriptióju harangok vagynak.

- 'A Toronyban három harangok vagynak; az egyik három mázsás, a' másik kettő, a' harmadik huszonöt fontos: a' legnagyobbon ez az inscriptio van. Készült: Har: Sallai Ferencz ajándékozta a' Fija Sallai János csináltatta 1799. a' Monostori Ref: Sz: Ekklának Dics: - a' fülénél a' Meiszter Neve Johann: Kol: Cos: Mich: in Pest - 1798. - A másodikon ugyan azon Meiszter Neve 1797. harmadikon Ekkle: Reta. Monostor 1755.

e., Vagynak é az Ekklának Levelei, Könyvei? mik azok?

- Levelei nincsenek. - Könyvei: Hübner Historiája; Imádságos Könyve, Uj Testamentoma.

f., A' Parochialis Házban hány szobák és mitsoda állapotban vagynak? az Ekklának abban lévő nyoszolái, asztalai, székei? vanne a' Házhoz mwgkivántató Kamara? istálló? ól s'a'.t? és mitsoda állapotban?

- Vagynak két szobák meg lehető állapotban; az egyikben van két Nyoszolya; egyik 1744ik esztendőben, a' másik is akor tájban készült, egy fekete ugyan akkori, avult almariom, egy jó Asztal; Két avult bőr székek; két fa karszékek; a' másik szobában egy könyves théka, egy író asztal, egy jó Nyoszolja, két fogas: a' Konyhában egy avult Almariom, két fogas, kívül a' fal alatt pad; - van istálló, - egy kis Kamarátska, disznó-ól, két hidas-ól, egy fél aj pintze reparatióval még el tartana.

II. 'Az Ekklésia helybéli igazgatása.

1., Van é organizált Presbyterium? Hányan vannak? Hogy választatnak, fel eskettetnek é a' Presbyterek?

- Az organizált Presbyterium áll 6. személyekből, a' Lelki Pásztoron kívül, kik a' Hivektől a Templomban választatnak és a' L. Pásztor által a' nép előtt feleskettetnek.

2., Tartatnak é Presbyterialis Gyűlések? Mikor? mitsoda helyen?

- A' Presbyterialis Gyűlés tartatik a' Parochialis Háznál, mikor végezni való dolgok vagynak.

3., 'Mit szokott tselekedni a' Presbyterialis Gyűlés a' czégéres vétekben élőkkel? a' versengő és egymástól külön lakó Házasokkal? a' közpnséges tiszteletet nem gyakorlókkal? a' harag tartókkal? Vagynaké most ilyenek az Ekklánban?

- A Presbyterium a' czégéres vétekbe esteket első esetekben meginti, második esetekben keményen megfeddi vagy bűnök mivoltához képpst teszi vagy pénzbéli büntetésre ítéli, és exequáltatja; a közönséges Isteni tiszteletet nemgyakorlókat meginti, és ha még is nem jobbúlnának, mint vallástalanokat a' V. Tractus Törvény Székére általadja a' harag tartókat öszve békelteti. Ilyenek nincsenek most.

4., A Presbyterialis Gyűlések Actái feljegyeztetnek e? ki jegyzi fel azokat.

- 'A Presbyterialis Gyűlések Actáit a' L. Pásztor jegyzi fel a' Protocollumba.

5., Van é Curator? ennek számadása minden esztendőben reviseáltatik é? Kik vagynak jelen a' revision? Be mutatódik esztendőnként a' Számadás a' Visitátoroknak?

- A' Curator Számadása esztendőnként a' Presbyterium és egy két köz emberek által revideáltatik, és párban a' T. Visitor Uraknak által adatik.

6., Van é valamely jövedelme az Ekklának? Miből? Lehetne é nevelni? Miből?

- 'Az Ekkla Jövedelme jön; egy kis Szőlőből: a' párbér kivetésből: és a' mi a' Prédikátornak O. Mesternek, Harangozónak szedődni szokott buzából sem marad: vegre az alamisnálkodásból. Mely Jövedelmet egyedül a' pár-bérnek többre való vetese által lehetne nevelni.

III. 'A' Charitativumok vagy alamisnak

α) Publicaltatik é az Agentiale? Hányszor esztendőben?

- 'Az 'Agentiale az Úr vacsorája kiszolgáltatásának száma szerint hatszor publicáltatik esztendőben.

β) G. Consistoriumtól rendeltetett Objectumok publicaltatnak é?

- 'Minden parancsolatba jött Objectumok publicaltatnak.

γ) Kiknek jelenlétekben számláltatik fel az alamisna? Beiródik é akkor mindjárt? Ki keze alatt van?

- Minden alamisna a' Predikátor előtt számláltatik fel, a' ki osztán be írja, és az ő felvígázása alatt a' Curatornak adódik által.

δ) Administraltatik é minden hijánosság nélkül mind az Agentiale, mind más alamisna? Kiknek? Quietantia, és Contraquietantia mellett é?

- Mindenféle alamisna minden hijánosság nélkül administráltatik a' nagy Tiszt. Visitor Uraknak Quietantia mellett.

IV. 'A' Lelki Pásztor

1., Neve, melyik Oskolában tanúlt? Mitsoda nyelveken beszélhet vahy leg alább olvashat? 'Mennyi időtől fogva van ebben az Ekklában? Az előtt mitsoda Ekklában szolgált? Feleséges é? vagynak é és hány Gyermekai?

- A Lelki Pásztornak a' Neve Konta Imre a' Debreczeni Collegiumban tanúlt; Magyarul, deakul, beszél; Németül, Görögül, Zsidóul olvashat; ebben az Ekklában töltött 36. esztendőket; az előtt Sz. Marton Kátán volt Káplán; Feleséges s' két Gyermekai vagynak.

2., Van é Liturgiája, Canonja, Josephina Resolutiója?

- Vagynak.

3., Minden Vasárnapon, és Innepekben tart é predikációt, Dél után Catechizációt, hét köz nap Imádságot?

- Tart.

4., Hányszor administrálja esztendőnként az Úr Vacsoráját?

- Az Úr vacsoráját esztendőnként 6szor administrálja.

5., 'Az Úr asztalához először járulókat confirmálja e? a Confirmatusok Nevét be írja é?

- Confirmálja és be írja.

6., A Keresztelést a' Templomban viszi é véghez, vagy Háznál?

- Mikor erőtlensége vagy egyéb Környűl állások engedik mindenkor a' Templomban keresztel.

7., A Betegeket meglátogatja é?

- 'A Betegeket meglátogatja.

8., Matriculát viszi e? a' G. Consistoriumtól ki adott Norma szerint é? Hogy írja be a' Törvénytelen agyból szülötteket?

- 'A 'Matriculat a' kiadott Norma szerint viszi; a' törvénytelen agyból szülötteknek az Attyát, ha lehet ki tanulván, Attyát, Annyát, a' forma szerint be írja.

9., A' Házasulandókat háromszor publicálja é? Vasárnapokon é? vagy hét köz napokon is? bé írja é a' Copuláttakat?

- 'A Házasulandókat három Vasárnapokon publicálja, szükség idején pedig engedelem nyerés mellett hét köz napokon is ki hirdeti, és a' Copuláttakat bé írja.

10., 'A' Felséges Királyi Parantsolatokat, a' Consistorium publicalt Rendeléseit improtocolálja é?

- Minden minket érdeklő Parantsolatokat, és Consistorialis Végzéseket improtocolál.

11., Beadódik é a' Predikatori fizetés esztendőnként idejében? Nincs é Restantia?

- A Predikatori fizetés esztendőnként idejében beadódik, restantia nélkül.

12., Szent Hivatalához illendő tekintetben tartatik é a' Predikátor? Mert az előre közönségessen jelentem; hogy semmit szorosabban meg nem kívánok, mint azt, hogy a' Ministerium illendő Betsületben tartassék, attól függvén szent szolgálatunknak sikeres, vagy sikertelen volta.

- 'A Lelki Pásztor Szent Hivatalához illendő tekintetben és tiszteletben tartatik.

V. 'Az Oskola

a., A Rector Neve, melyik Oskolában tanúlt? Mennyi időtől fogva van ebben az Ekklésiában? az előtt mitsoda helyben volt? Feleséges é? Vagynaké Gyermekai? hányan?

- 'A Rector Neve Borbély Beniamin; ebben az Ekklában 4. esztendőt tölt; az előtt a' Kis Oroszi Ekklában esztendeig, a' Bogdányi Filialis Ekklában három esztendeig volt. - Feleséges, Gyermeké egy van - Tanult a' Losontzi Oskolában.

b., Mitsoda állapotban van az Oskola épülete? Elég tágas é a Gyermekek számához képest?

- Az Oskolai Épületek jó állapotban vannak: a' Tanulók olyan számmal vannak, hogy a' Classiassokat egészen be töltik.

c., Hányan vannak az Oskolában járók, külön a' Fiak, külön a Leányok?

- Az Oskolába járó Fiú Gyermekek 42ten a' Leányok 35ten vannak.

d., Járnak é a' Gyermekek Oskolába egész esztendőben, vagy csak télen? Lehetséges volna é, hogy mindenkor járnának?

- A Gyermekek csak télen járnak Oskolába, leginkább azért, mivel nyáron a' haszon vehetőket szülik a' magok segítségekre fordítják.

e., 'Mitsoda Tudományok tanítatnak? a' Consistorium által ki adott Methodus szerént é?

- Tanítatik a' Hejdelbergai Katechismus, a' Keresztény vallás Fundamentoma, Hübner Historiája, Kis Historia, Soltárok, a' Számvetésnek 4. közönséges Nemei, olvasás, írás, Éneklés, tanítatnak a' menyire lehet a' kiadott Methodus szerént.

f., Kik a' Tractus által kirendelt Visitátori az Oskolának? Hányszor visitálnak? Jelen vannak é az Examenen?

- A. V. Tractus által kirendelt visitátori az Oskolának T.T. Gyenise József, Tractualis Notarius Urunk, és T. Konta Beniamin Helybéli Supplens: Ősszel és Tavasszal visitálnak, de Examenen mivel mindenütt egy igen egy vasárnapon szokott megessni, jelennemlehetnek.

g., Vagynak-e a' Predikátor mellett helybéli Inspectorok, kik az Oskolát közelebbről visitálják?

- A Helybéli Predikátor a' mellé vett Presbyterekkel, meg vizsgálja a' Gyermekek előmenetelét hónapoként.

h., A Templomban való éneklést el végzi e a' Rector? a' maga Discretióján áll e a' z Ének választás, vagy a' Predikátor proscibálja mi enekeltessék?

- A Templombéli éneklést a' Rector elvégzi: az Ének választás némely különös eseteket ki vévén a' maga Discretióján.

i., Introducaltatott é az új Énekes Könyv? ha nem mért?

- Az új énekes Könyv nagy része az Ekklának ellene mondván nem introducaltatott.

k., A Rector fizetése beadódik e idejében? nincs é Restántia?

- Befizetődik Restántia nélkül

VI. Ván é Bába? Van é examinálva? fel van é esketve? tud é Aszszonyok baján segiteni? el jár é kötelességében? Nem Keresztel é

'A Himlő oltás dolga hogy van?

- Examinált és fel esketett Bábánk van, aki aszszonyok baján segiteni valamenyire tud, kötelességében eljár, nem keresztel.

- A Himlő oltás közönségessen bé vevődött.

VII. A Temető elég tágas e? be van é kerítve, ki használja? a' Sírók elég mélyen ásatnak e? Megtartatik é a' temetés idejére nézve a' Királyi Parantsolat?

- A Temető elég tágas, bevan kerítve, melyet a' Harangozó használ; a' Sírók elég mélyen ásatnak, és a' temetésre nézve a' Királyi Parancsolatot meg tartjuk.

VIII. Van Harangozó? El jár é kötelességében? Engedelmesé Predikátornak? Van é valami fizetése? a Heység terheitől szabad e?

- A Harangozó kötelességében eljár, Predikátorának engedelmes; fizetése van; a' Helység terheitől szabad.

IX. Vannak e az Ekklának alamisna nélkül szűkölködő szegényei? Hányán vagynak? van é rólok gond?

- Az Ekklának egy szegénye van, a' kiről különössön gondolkozunk.

X. 'Nincsenek é az Ekklának Gravamenei?

- Gravameneink nincsenek; mivel Istené légyen a' Dicsőség, mind a' Vallás gyakorlásában, mind az Ekklesiai Sanctumokban a' magunk Jussunkal és Szabadságunkkal élhetünk?

Ki adták az Ekkla Elöljárói
ugy mint T. Predikátor Konta Imre
T.B. Betsei Márton
Szabo János.
Tóth István
Tóth György.
Lengyel András.
Sallai János.

G 217 Tóthfalu [Tahitótfalu]

[Fedőlap]

Tótfalu d. 16o Septr 1819

Sine reflexione.

1, A Tttes Szolga Biró meg fog kerestetni, hogy a' respectus Chirurgusnak assistentiajával legyen annyibann hogy a' Szülék engedjék meg bé oltott gyermekeikből a' szükséges matériának vetelet
2. Bese Janos felesége Dömösi Ersébet mint rossz házasságba elő személy, minekutánna a' Helység Birái és a' Predikátor vele semmire sem mehettek, elő hivattatott, dolga a' Birák és Predikátor jelen létekbe szorossan meg vizsgálattott, és minekutánna a' fent említett asszonynak meg átalkodott nyakassága világosságra jött volna, szoros kötelességül tétetett neki férjével együtt való lakása, mellyet ha tselekedni nem fog a' Birákk meg hagyatott, hogy terhetől való meg szabadulása betegségéből való fel gyógyulása után ha szép szóval nem engednek páltza és korbáts alá vegyek attyával és annyával egygyütt, ha ennek is nem engednek a' Meltosagos Consiliarius es Praefectus Úr meg fog kértettni hogy az ilyen makats engedetlen, másokk is rossz példát adó emberek vagy keményen meg fenytessenek, vagy a' Helységből is ki tiltattassanak.

+++

A' Canonica Visitatio Tárgyaiba Fő Tiszteletü Superintendens Báthori Gábor Uramtol tétetett Kérdésekre valo Feleletek.

I. Tóthfalu Ttes N. Pest Vármegyének Pilisi Járásába lévő Helység, a' Felséges Kamara birja, és az O Budai Uradalomhoz tartozik.

a., Ez a' Mater Ekklesia mikor kezdődött? leg alább mitől fogva van emlékezete? mitsoda fatumai voltak? kik voltak benne a' L.Pásztorok? a' lelkek száma mennyi?

- Nem bizonyos, hanem a' Fő Tiszteletü Superintendens Protocollumának Extractusa, melly 1759ben vétetett ki, bizonyítja, hogy már 1626ik esztendőben itt Predikátor volt Vátzi János. Más fatumairól é következendőn kívül nem emlekeznek: 1759ben A' felsőbb helyeken esedezvén a' regiség és árviz által meg rongált fa Templomnak és harang lábnak ujjonnan való építését, addig meg nem engedődött, míg nem investigáltattott, hogy 1681dik esztendőbe volt é már Oratoriumjok és vallásbeli szabad gyakorlások? és hogy voltak é itt más vallású lakosok és Papok? Melly végre Vátzrol, Sz.Endréről és Bogdánybol öszvesen 11. Catholicus s Rátz Tanukat esküdtettek fel, akik egyenlően azt bizonyították, hogy soha sem emlékeznek sőt az Attyaiktól sem hallották, hogy itt a' Reformatusokon kívül más vallású lakosok és Papok lettek volna, hanem csak Rftusok. A' L.Pásztorok az említett időtől fogva eddig ezek voltak: Vátzi János, Konkoli György. Vátzi János. Somogyi Máte. Csontó András. Tolnai. Szönyi. Szigeti György; Marosi Mihály. Mányoki Sámuel. Öri Péter. Marton Josef. Szalántzi Janos. Martoni Josef. Szilvási Gábor. Gyenizse Josef. No 16.

A' Lelkek száma mintegy 1500.

b., A' Templom és Torony mikor épült? Mitsoda materiabol? mitsodás állapotba vannak?

- Mind a Templom, mind pedig a' Torony 1805dik eszt. épült, köből; a' Templom bolt hajtásra, és akkor tserép 'sindely alá vétetett, a' Torony pedig bádoggal fedetett; hanem 1818ban a' tserép a kemény szelektől nagyon meg szaggattatoan le szedetett és egészszen ujra fenyő 'sindellyel fedetett. Mindenik jó állapotba van.

c., Az Úr Asztalához tartozo minden edények, abroszok, takarok. van é Inscriptiojok?

- Van két tzin kanna. 3. tserép kanna. 2 pohár, egyik arannyal futtatott réz, másik ezüst, a talpán alil, ilyen irással: Totfalusi Rfta Sz. Ekklesiæ. Anno 1632. 1. Kék selyem béllett takaró arany tsipkével. 1 Veres

tarka béllett keszkenő. 3 fehér abrosz. 6. fehér varrott szelű vagy sarkú keszkenők. 1 zöld selyem keszkenő ezüst tsipkere, 1. veres selyem keszkenő arany tsipkével. 3 futván selyem keszkenők. 1 tányér arany futtatva, az írás rajta I Kor.10:17.

d., A' toronyban mennyi számú, mitsoda nehézségű és inscriptiojú harangok vagynak:

- Van 3 harang. a' nagy 9 mázsás és 15 font, felyül: az öntő neve: Fudit Henricus Eberhard Pestini 1808. alol: A' Tothfalusi Reformata Sz. Ekklesia öntette 1808 esztendőben. A' kisebb mintegy 3 ½ mázsás. felyül ilyen írással: 'Johan Bruner. Goss. Mich. in. ofen 1769. alol: comparavit Ecclesia Thotfaluensis. A' legkisebb mintegy 1 ½ mázsás, felyül rajta van az öntő neve: Fudit Henricus Eberhard Pestini 1801. 8. Decembr. Az oldalán punctumokkal ki verve a' Biro és Törvény biro neve. Alol metszve: Tsináltat az Tothfalusi Sz. Ecclesia. Más felől készen vevődven a' harang, meg maradt rajta öntve a' Cath. szentséget tartó edény, alatta ez az írás: Adoro te devote latens Deitas.

e., Ha vagynak az Ekklesiának levelei, könyvei, mik azok?

- A' fent említett két levél az 1759ik eszt. ugyan akkori Instantiák és Indorsatak a' Templom és harang lab ujjítása eránt. 2 régi rongyos gradual. 2. ujj énekes könyv. Ujj Testamentom. Lelki Áldozatok.

f., A' Parochialis házba hány szobák? mitsoda állapotba vagynak? az Ekklesiának abba lévő nyoszolyái asztalai, székei? Vagyon é a' házhoz megkivantató kamara, istálló, óll s.a.t? mitsodás állapotba?

- Két szoba, egy bagy tanuló ház meg lehető állapotba. Van benne 3 asztal, egyik kerek, másik szegletes kemény fákból, a' harmadik is szegletes fenyő deszkából. Istálló és oll van meg lehető, hanem Kamra nints nem akarván az Ekklesia itt többet építtetni hanem a' Templomhoz, közelebb készül ujj Parochiát fél állítani.

II. Az Ekklesia Helybeli igazgatása.

1. Van é organizalt Presbyterium? hányan vagynak? hogy választatnak? fel eskettetnek é a' Presbyterek?

- Van, rendes tagjai az Esküdtek és négy köz ember, a' köznép választja, a' Predikator fel eskedtet.

2. Tartatnak é Presbyterialis gyűlések? mikor? mitsoda helyen?

- Tartatnak, rend szerént kétszer egy esztendőbe; nyáron és télen, a' parochián; de ha a' dolgaink úgy kívánják többször is, és a' közemberek közül többeket is be szállítunk.

3. Mit szokott tselekedni a Presbyterialis Gyűlés a' tégéres vétekben élőkkel? a' versengő és egymástól külön lakó házas társakkal? a' közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlókkal? a' harag tartókkal?

Vagynak é most ilyenek az Ekklesiába?

- Tégéres vétekben élők még edig a' helybeliek közt nem voltak többen háromnál; kettő ezek közül ferjffi s a' háznál önként poenitentiát tartott. egy Megyerről hozott fattyat. egy tsavargó pedig már két izbe fattyazott; amaz meg intetett; ez már egyszer a' Faluból ki tsapatott, és most ismét ki fog küldetni. Rosz házasok minden esztendőbe vagynak, és harag tartok 's most is, valamint Templomot nem gyakorlók is. Ezek meg intetnek, amazok ha lehet szép szóval öszve békéltetnek; ha nem, meg fenytetnek; a' kik ezeknek sem engednek a' jobbitás reménysége alatt megokra hagyattak.

4. A' Presbyterialis Gyűlések actai fel jegyeztetnek é? Ki jegyzi fel azokat?

- Feljegyeztetnek a Predikator által, és mindenkor fel olvastatnak.

5. Van é Curator? ennek számadásai minden esztendőben revidealtatnak é? Kik vagynak jelen, a revision? be mutatodik é a' számadás esztendőnként a' visitoroknak?

- Van kettő, és minden esztendőben számot adnak a' Presbyterek és egynehány köz' emberek jelen létekben, és summázva be küldődik a' V. Consistoriumba.

6. Van é valamelly jövedelme az Ekklesiának? miből? lehetne é azt nevelni? miből?

- Van jó darab szölleje, és egy 10 Pesti mérő ala való szántó földje, egy rétje és egy parlag földje; a' két elsőt az Ekklesia birja; a' két utolsót pesig a' Predikátornak engedte addig t.i. a' rétet míg a' határ Regulatio alá megy. Ezekhez járul az adakozás és a' fizetéstől el maradó búza, és ha mi a' párbérből fen marad. Az utolsón kívül semmit sem lehetne nevelni, nem is kívánja az Ekklesia látván hogy a' mostani manipulatio szerént ezekből szép jövedelem van.

III. A' Charitativumok, vagy alamisnák.

α) Publikaltatik é az Agentiale? hányszor esztendőben? tetetik é ki akkor más akármely végre persely, tányér vagy akármilyen jel?

- Publikáltatik ötször, mindenkor ki tetetik a' persely, egy tányér, és az erszény is hordoztatik; de a' mi ezekbe gyűl, mind ugyan azon egy végre fordittatik.

β) A' Gen. Consistoriumtól rendeltetett objectumok publikaltatnak é?

- Mind egygyig publikaltatnak.

γ) Kiknek jelen létekbe számláltatik fel az alamisna? be íródik é mindjárt akkor? ki keze alatt van?

- Fel számláltatik a' Curatorok jelen letekbe ugyan azok előtt be is íródik és egy kis perselybe az Ekklesia ládájába téve az ő kezek alá adódik.

δ) Administráltatik é minden hijjanosság nélkül mind az Agentiale, mind minden más alamisna? Kiknek? Contra quietantia és quietantia mellett é?

- Igen is, a' T.T. Visitor Uraknak, a' kik is quietantiát adnak.

IV. A' Lelki Pásztor.

1. Neve. Melyik iskolába tanult? Mitsoda nyelveken beszélhet vagy olvashat? Mennyi időtől fogva van ebbe az Ekklesiába? az előtt mitsoda Ekklesiába bagy Ekklesiákba szolgált? Feleséges é?

vagynak é, és hány gyermekei?

- Gyenezse Josef. tanult a' Debretzeni anya iskolába. született Magyar, ezen anyai nyelvén kívül beszél Deákul, és valamennyire Németül, meg lehetősön erti a' Frantzia nyelvet is könyv szerint és fordíthat. Itt kilentzedik esztendejét tölti; az előtt lakott Palotán, 10 esztendeig. Feleséges, és két leány gyermekei vagynak.

2. Van é Canonja, Liturgiaja Josephina Resolutioja?

- Mindenik van.

3. Minden Vasárnapokon és Innep napokon tart é predikatziót? dél után Catechizatiót? hét köz nap imádságot.

- Egy Vasárnapot és Innepet se mulat el; dél után mindig catechizal, ha mert is ha kevés nép van mint a' Vásárok és szüret idején, akkor csak könyörgést tesz. Köznap a' reggeli órán soha se mulasztja el az imádság tételt; hanem dél után mikor vagy nagy munka idő van, vagy a' Dunán által nem jöhet, neha neha el hagyja.

4. Az Úr Asztalához először járulni akarokat confirmálja é? a' confirmatusok nevét bé írja e?

- Ha vagynak a' kiket az iskola Rector készíthet, confirmálja, és neveiket is azoknak be írja.

5. Hányszor administralja esztendőnként az Úr Vatsoráját?

- Hatszor; de a' böjtöt ki vévén mindenkor két nap.

6. A' Keresztelést a' Templomba viszi é véghez, vagy a' háznál?

- Ren szerint a' Templomba, hanem szükség idején, a' háznál is.

7. A' betegeket meg látogatja é?

- Ha hivattatik, akár az Úr Vatsorája ki szolgáltatására, akár más végre, mindenkor és mindenikhez el megy.

8. A' Matriculat viszi é: A' Gen. Consistoriumtól ki adott Norma szerint é? hogy írja be a' törvénytelen ágyból születetteket?

- Viszi a' ki adott Norma szerint. a' törvénytelen ágyból születetteket így írja: N.N.nek fattyú gyermeke.

9. A' házasulandókat háromszor publikálja é? Vasárnapokon é, vagy hét köz napokon is? Be írja é a' copulattattakat?

- A' Fő Tiszt. G. Consistoriumnak ez éránt ki adott Rendelésétől fogva mindég tsak három Vasárnap. a' copulattattakat sött azoknak Moringjokat is be írja.

10. A' Fels. Királyi Parantsolatokat, a' Consistorium publikalt Rendeléseit inprotocollálja é?

- Be írja mindeniket mind a' V. Tractus, mind pedig az Ekklesia Protocollumába.

11. A' Predikátor fizetése ugy a' mint van a' maga valósága szerint az ide mellékelt papirosra :/: le vagyon írva.

12. Be adódik é esztendőnként a' Predikatori fizetés idejében? nints e restantia?

- Minden esztendőbe idejébe be adódik; és semmi se marad ki.

13. Sz. Hivatalához illendő tekintetben tartatik é a' Predikátor?

- Még eddig erre sints semmi panassza.

V. Az Oskolák.

a. A' Rector, /:Praeceptor:/ neve melyik iskolába tanult? mennyi időtől fogva van ebbe az Ekklesiába? az előtt mitsoda helyen v. helyeken volt? Nötelen é, vagy feleséges? Vagynak e gyermekei, és hányan?

- Bordás Mihály /:Praeceptor tsak télen van:/ Debreczenbe tanult. Itt kilentzedik esztendőbe szolgál. Az előtt volt Monoron es A.Nemedin. Feleséges, egy fiú és egy leány gyermekei vagynak.
- b. Mitsoda állapotba van az oskola épülete? elég tágas é a' gyermekek számához képest?
- Jó állapotba van: és elég tágas, tsak hogy egy szoba lévén két tanitonak benne együtt tanítani alkalmatlan.
- c. Hányan vagynak az oskolába járók? külön a' fiúk, külön a' leányok?
- Mintegy 130an vagy 140en a' mint az idei Catalogus mutatja.
- d. Járnak é a' gyermekek oskolába egész esztendőbe? vagy tsak télen? lehetséges volna é, hogy mindenkor járnának?
- A' Prédikátor már szinte bele fáradt a' szüléknek a' Cathedrabol való intézésére; de mind ez ideig sem lett semmi foganatja, tsak telen által jártatják fel gyermekeiket, és tsak ugy lehetne meg hogy mindenkor fel járatnák leg alább az approbbakat, ha a' Predikator intéstét külső hatalom erősíténé.
- e. Mitsoda tudományok tanittatnak? A' Consistorium által ki adatott methodus szerént é?
- A' Nagy és kis Káte szerent, a' Vallás. Hübner és Ostervald után a' Historia. 'Soltar. Számvetés. Magyar ország esmérete a Kis Tükörből. Írás. A' Consistorium által ki adatott methodust a' mennyire lehet követi a' Tanító.
- f. Kik a' Tractus által ki rendelt Visitori ennek az oskolának? hányszor visitálnak esztendőben? Jelen vagynak é az examenen.
- Itt a' helybeli Predikátor. Visitor társa nints, hanem fel veszi maga mella T. Konta Benjamin Urat. egyszer visitálja a' többi oskolákat. az examenen nem lehet jelen másutt, mert többnyire mindenütt egy nap tartatik.
- g. Vagynak é a' Predikator mellett helybeli Inspectorok, kik az oskolát közelebből visitálják?
- Rendes Inspectorok még eddig nem voltak, hanem mikor a' Predikator visitalt be mentek vele az Esküdtek hol többen, hol kevesebben.
- h. A' Templomba való éneklést el végzi é a' Rector? a' maga discretioján áll é az ének valasztás, vagy a' Predikator praeferibálja, hogy mi énekeltessék?
- El végzi, maga valaszt éneket.
- i. Introducaltatott é az ujj énekes könyv? ha nem, miért?
- Introducaltatott; de azzal mentvén magokat az emberek, hogy vagy nem találnek a' Compactoroknál, vagy drága, mát két izbe is félre tétetett; de ismét fel vétetett.
- k. A' Rector Salariuma külön papiroson vagyon írva.
- l. Be fizetődik é hijjánosság nélkül idejében? nints é restantia?
- Bé fizetődik. semmi restantia sints.

VI. Van é Bába? van é examinalva? fel van é esketve? tud é az asszonyok baján segíteni? Nem keresztel é? a' himlő be oltás dolga hogy van.

- Van, fel van esketve, de examinalva nints más, hanem tsak a' Varmegye bábája által. Valamennyire 'segít az asszonyokon. Nem keresztel. A' jimlöt a' Járásbeli chyrurgus többször el kezdte; de kevésre mehetett.

VII. A' Temető elég tágas é? be van é kerítve? a' Sirok elegendő méjjen ásatnak é? Meg tartatik é a' temetés idejere nézve a' Királyi Fel. parantsolat.

- Elég tágas volt; de már be telik. a' Sirok jó méjjen ásatnak. A' temetés idejere a' F. Királyi parantsolat a' lehetőségig meg tartatik, ki vévén a' himlöbe, patétsba és hirtelen holtakat; de mivel a' nyári elegbe a' test hamar meg büszhődik, a' chyrurgus által meg nézetjük a' testet, és elébb is el temetjük.

VIII. Van é harangozó? el jár é kötelességébe? engedelmes é a' Predikatornak? Van é valami fizetése? a' Helység terheitől szabad é?

- Van, el végzi a' kötelességit, engedelmes, fizetése van, és szabad a' helység terheitől.

IX. Vagynak é az Ekklesiának alamisna nélkül szükölködő szegénnyei?

- Nintsenek.

X. Nintsenek é az Ekklesiának Gravamenei?

- Semmi sintsen.

Le irta a' dolgoknak mi volta szerént Tóthfaluba Junius 22dik napján 1819dik esztendőben
Gyenizse Josef m.k. Predikator.

G 218 Vátz Hartyán [Váchartyán]

[Fedőlap]

Hartyán d. 13 Sepr 1819

1°, A gyermekek nem Confirmáltak.

2°, A' Predikátornak a' Conventiójában semmi só fizetése nints.

3°, A Rectoról ki betsültetett szóló eránt a' Generalis Gosztoni mint Földes Urat requirálni kell, ha tudtával esetté annak ki betsültetése.

4. A' Parochialis ház is a fedelét igazítani kell.

+++

A' Canonica Visitatio Tárgyaira valo Feleletek Vátz Hartyánban 1819dik Esztendőben:

I. Az Ekklesiára nézve.

A' Vátz Hartyáni Mater Ekkla fekszik Ttes Ns Pest Vármegyébe. A' Helységet öt Földes Uraságok, ugymt: Ngos Gosztonyi János Generalis; Ttes Gosztonyi András; Ttes Bártzay Pál V. Ispány Urak; Nehai Ttes Gosztonyi Mihály Szolga Biró Úr el maradt özvegye Ttes 'Sembery Anna Aszszony; és Ttes Döry László Tábla Biró Úr, (a' Horváth Uraság Justai Árendában) birják.

a., Az Ekkla kezdődött neh. b.e. Flges 2dik Jósef Császár és Király birodalmának, v. uralkodásak 3dik esztendejébe 1785ik Esztbe Januariusk 12ik napján. Fátumairól egyebet tudni nem lehet, hanem at Ekkla Protocolumába é találtatik: "Mi Vátz Kis Hartyáni Helység Helv. Conf. lévő Lakossai, minek 1718ik esztben hajdani Templomunktól, és Parochiánktól meg-fosztattunk, es szinte 66 esztig Közönséges Isteni Tisztelet nélkül kesergettünk, a' mi Kegyelmesen uralkodó 2dik Jósef Apostoli Császárunk és Királyunk engedelmeiből, 1784dik esztben Augustus 24ik napján Templom és Parochia építésre szabadságot nyertünk, melly kegyes Resoluo ekkepen vagyon:" 'sa't. - A Lelkek száma 323. Az első L.Pásztor volt benne Nehai T.T. Vass János Úr, Ki is hat esztig itt lakván meg hólt. A' 2ik Prédik volt T.T. Szakáts Istv. Úr 26 esztig, innen ment Kis-Orosziba. A' 3ik a' mostani, Ki is alább meg fog neveztetni.

b., A Templom meg épült és fel is Szentelődött azon esztben mellyben az Ekkla kezdődött, t.i. 1785ben. A' Torony pedig azután mintegy 12 esztendővel épült, mindenik Kőből. A' Templom a' múlt esztben újjonnan sindelezetett, a' falak, ablakok, és a' Torony teteje raeparatio nélkül szűkölködnek.

c., Az Úr Asztalához tartozó ruhák ezekből állanak: Két fehér abrosz, egyik sáhos, másik tsipkés. egy sárga pántlikával körül szegett, láng színű, bélelt selyem takaró abrosz. Két selyem keszken; egyik veres virágos, másik kotzkás és avult egy asztalt terítő szőnyeg, és a' Keresztelő tálat be-takaró, a' negy szegeletein ki varrott fehér keszkenő. - - Az edények ezek: Két régi fedeles szinte 2 ittész Kannák tzinből; mellyek még a' hajdani Templom el-vétele alkalmatosságával emlékeztet okáért félre tétettek, és sok viszontagságok között mind ez ideig megmaradtak. Az egyiken ilyen Inscriptio láttzik: PÖTYÉNI. M. CSINÁLTATTA. MAGA KÖZ HARTYANI ECCLES. SZAMARA 1696. Die - A másik ennél sokkal nagyobb régiséget mutat, semmi Inscriptio rajta nints, hanem a' fedele tetején láttzanak P.I. betűk. Két réz vagy bádogg futtatott poharak. Az egyiken ezen inscriptio van, de nagy betűkkel: A. Pintér Istvány, az: W:K: csináltatta maga Költségével Hartyani Ecclésia számára Anno 1784. A másikon nagy betűkkel ez: Nagy György az W:K: csináltatta ma Költségén Hartyani Ecclésia számára Anno 1784. Van egy régi forma kisebb pohar is heverőbe ezen irással: Sum Ecclesia Kis Nemediensis a' mellyből ezt lehet ki húzni, hogy Kis Nemedi, a' hol most egy Reftus sints regenten Hartyánnak Filiája lehetett. Ismét egy Keresztelő régi kis Kanna, mellyen semmi Inscriptio nints. egy hajdani Keresztelő tzin-tál ilyen Inscriptióval: Harty Eccl. 1715. és tzin tányér, minden jel nélkül, nem a regiekből való.

d., A' Toronyba Harang Lábon 2. harangok vagynak. A nagyobb 2 má'sa 22 font, mellynek felső kerületin ezek vagynak: gegossen von johan kohl in pest 1802. Az alsó kerületin nagy betűkkel ezek: A V. Hartyáni Reformatata Ekklésia számára Jakus András és Tót Mihály Öttsével a' magok költségeken. A kisebb egy má'sa 23 font, mellynek felső kerületin é van: Josephus Brummer Goss. Mich. in OFEN. alsó

kerületin: Ezen harangot a' Hartyany Refta Ekkla számára Komlódi János maga a' Feleségével együtt, Mészáros Ilonával maga költségén 1787. esztbe.

e., Az Ekklak különös Levelei nintsenek. Két Könyvei vagynak: Egy Biblia Tárháza, melyet az Ekklak nehaj b.e. Tttes Bártzay András Úr kegyes özvegye Tttes Fai Fay Katalin Aszsz. ajándékozott; es egy régi Gradual v. Énekes Könyv; melly 1615ben nyomtatott es az 1718ikban el széledett Hartyáni Ekkla Könyve vala. régiségéért méltó meg-betsülni.

f., A' Parochiális Házban vagynak 3. szobák, egy Musaeum, egy különös középbe, és egy Tseléd szoba; mellyeknek ajtai és ablakjai reparatio nélkül szűkölködnek, es ezekbe az Ekklak semmiféle L. kisebb házi eszközei nintsenek, egy suhos ajtó nélkül való régi roszz, Könyvtartón kívül. A' Ház alatt vagyon egy kisdud pintze; az udvaron Kút, Kamara, Istálló, Ól, és egy szin, melly a' múlt esztben készült, és ez egyen kívül átaljába mindeniket reparaltatni szükséges.

II. Az Ekklesia Hely-béli igazgatására nézve

- 1., Van Organizált Presbyterium. Vagynak tizenketten, és annak rendi szerent fel vagynak esketve.
- 2., Presbyterialis Gyűlések mikor szükség, tartatnak a' Parochialis Háznál.
- 3., A Presbyterialis Gyűlés a' tzigéres vétekbe élőket mikor találtnak, inti, kéri, dorgálja, feddi, végtére keményebb fenytékhez is nyúl; hasonlóképen banik a' versengő Házassokkal is, egy vólt ilyen az Ekklába, kiknek állapotjuk a Nagy Tiszt. Visitor Urak, sőt a' Ven. Tractuale Consist. előtt is megfordúlt; de már az Aszszony szolgálatba állott Tttes Döry Urhoz, nints ide haza a' Férjével.
- 4., A Presbyterialis Gyűlések actai fel szoktak jegyeztetni a' Praedikátor által.
- 5., A Corátor szám-adásai minden esztendőben revidealtatnak az egész Presbyterium jelen léttébe; és a' Nagy Tiszt. Visitor Urakk is minden esztben be mutatódnak
- 6., Az Ekklesia Jövedelme tsupán tsak az adakozásból van, és mintegy 4. akó bort termeni szokott szőlőjéből. es azt itt semmiből is nevelni nem lehet.

III. A' Charitativumokra nézve.

- a) Az Agentiale mivel itt Böjti Communio is van, hatszor publicaltatik esztendőben. Ki szokott akkor tétetni, az eleitől fogva vólt szokás szerent 2. Tányér egyik a' Predikátor részére, másik az Agentialéra; es egyéb akkor ki nem tevődik.
- β) A' Gener. Consistoriumtól rendeltetett objectumok minden hiba nélkül publicaltatni szoktak.
- γ) Az Alamisna fel számlálódik a' Curator által, a' kinek keze alatt szokott lenni a' Predikátor jelenléttében, és mindjárt akkor bé-íródik.
- δ) Minden hijjánosság nélkül administraltatik, mind az Agentiale, mind más alamisna a' Nagy Tiszt. Senior Urnak, a' Predikátor Subscriptója mellett.

IV. A Lelki-Pásztorra nézve.

- 1., A' Lelki Pásztor Neve Kisházi István, Tanúlt S.N.Patakon, beszélhet Magyarúl, Deákúl; olvashat Görögül, Németül. Harmadik esztendeje hogy ide jött Kis-Orosziból holott 9. esztig lakott. Feleséges, és még 6. élő gyermekei vagyk.
- 2., Van Canonja, Liturgiája, es Josephina Resolutioja.
- 3., Minden Vasárnapokon és Innepekben tart Predikátiót; dél-után pedig rendszerent Catechizal, és Hétköznapi is rendessen meg tartja az Isteni tiszteletet.
- 4., Az Úr-Asztalához először járúlni akarókat miólta itt van nem confirmalta, mivel itt az előtt szokásba nem lévén, minden sürgetésével és igyekezetével is:/mellybe bizonyságok az Elöl-Járok:/ még eddig arra nem mehetett, holott a' melly Ekklaból ide jött azt ott véghez vitte.
- 5., Az Úr-Vatsoráját hatszor administrálja esztendőnként.
- 6., A betegeteket meg-szokta látogatni midön kívántatik
- 7., A' Mátricutat, a' Gen. Consistoriumtól ki-adott Norma szerent viszi, és a' Törvénytelen ágyból születetteket az ott valo schema szerent írja be.
- 8., A Házasulandókat 3. Vasár. szokta publicalni, és beírja a' Copuláltakat.
- 9., Mind a' Flges Királyi Parantsolatokat; mind a' Consistorium publicalt Rendeléseit improtocolalni szokta.
- 10., A Predikatori fizetés a' maga idejébe itt be szokott adódni. Nints restantia.
- 11., Még eddig a' Predikátor Sz. Hivatalához illendő tekintetbe tartatott.

V. Az Oskolára nézve.

a., A Rector /:ki egyszersmind Notarius is:/ Neve Trámpoly János, Losontzon tanult, hatodik esztendeje h ezen Ekklabá lakik; idejött Kis-Vátzról holott 5. esztig vólt, Feleséges. vagyon egy Leánykája, több nints b., Az oskola, v. a' Classis a' gyermekek számához képest elég tágas, az épületére nézve pedig igazitást kíván

c., Oskolába járó Gyermekek a' múlt Télen Ferjfiak voltak 16. Leányok pedig 12.

d., Epen tsak télen járnak a' Gyermekek oskolába, és minden igyekezettel sem lehetne 's nem is lehet reá menni hogy mindenkor járjanak.

e., Mit tanultak a' Gyermekek az Examenen Specimenből meg-tettzik

f., A Ven. Tractus által ki rendelt oskolai Visitor itten T.T. Kalós Moses Kis Vátzi Predik Úr. egyszer szokott visitálni esztben. az Examenen pedig még eddig meg nem jelent.

g., A Predikátor mellett helybeli Inspectorok kik az oskolát közelébből visitálják nintsenek, ezt a' dolgot a' Predik eléggé sürgette de reá nem mehetett.

h., A Templomba való eneklést a' Rector elvégezi; az enek választás a' maga discretióján all.

i., Az ujj Énekes Könyv introducaltatott, de még eddig eléget a' mennyi szükséges lett vólna kapni nem lehetett

k., A Rector Conventziója hijanosság nélkül be szokott fizetödni.

VI. Bába van a' Helységbe; examinálva meg-van, fel is van esketve. Nints reá panasz az Aszszonyoktól; Kötelességbe eljár. es nem is Keresztel.

A' Himlő óltás esztendőnként a' Vármegye Chyurgussa által gyakoroltatik, és már ezen esztben is a' kiket szükség vólt - bé óltotta

VII. A' Temető elég tágas, be is van kerítve; a' Sírok elég mélyen szoktak asattatni. A temetés idejére nezve pedig a' Flges Királyi Parantsolat megtartatik.

VIII. Harangozó van, kötelességében el jár; a' Predikatornak engedelmes, Fizetése is van, a' Helység terheitől is szabados.

IX. Az Ekklesiának alamisna nélkül szükölködő szegénnyei nintsenek.

X. Az Ekklesiának semmiféle Gravamenei nintsenek.

G 219 Veresegy Ház [Veresegyház]

[Fedőlap]

1., Hidas sertés ól, kút nintsen a' parochialis udvaron és a' parochialis udvar nints békerítve

2, A gyermekek bé óltatását bénom akarják venni.

+++

A' Fő Tisztelendő Püspök Úrunk Canonica Visitatio Tárgyaira tett Feleletek 1819k Eszt.

Ember emlékezetét fellyül múló Idő már az miólta ezen Tekintetes Nemes Pest Vármegyében Mts Fő Tdő Váczi Püspök és Tekintetes Nagy Váradi Káptalannak Uradalmaikban lévő Veres Egyház Hellységben Reformata Mater Ekklesia vagyon. Mert ugyan is.

A'mint Lampe Ecclesiastica Historiájában meg vagyon írva. Az el múlt Száz elején 1718k Esztendőben, Pünköst előtt való Héten a' V.Egyházi Reformáta Sz. Ekkésiától Temploma, melly a' mostani Pápista Templom Hellyén vólt, a' Tornya Két Harangokkal együtt; ugy a' Prédikátor Háza, melly a' Pápista Pap Háza Hellyén vólt, és Oskola Háza, mely a' Papista Oskola Hellyén vólt el vétettek a' Predikátorjok és Rectorjok ki küldettek. És azon Időtől fogva ezen Ekklesiában sem Predikátor, sem Rector nem vólt; a' mint az Ekklesia Prothocollumának elein írva vagyon. hanem

1783k Esztendőben 11° Decembris, hozta ezen Ekklesia a' Szadai Ecclesiával együtt Predikatornak Alsó Dabasról Tiszteletes Csiszár András Urat, a' Felséges Iik József Római Császár Magyar és több Országok

Királyának 1781k Esztendőben Octoberben Bétsben kiadott Tolerantiale Decretuma szerént. Most
Lelkek vagynak benne 670.

b, Temploma és Tornya vagyon; mellyek jó Materiából épültek. A' Templom épült 1784k Esztendőben;
A' Toromy épült 1811k Esztendőben. Mind a' Kettő jó állapotban vagyon. A' Torony Ajtaja felett
Termés Kő Táblára ez vagyon írva. A' Szent Háromság Isten ditsőségére.

Reformatus Hivek Szent Gyülekezete

Veres Egyházán ez; Tornyt építtette.

1811k Eszt.

Erős Torony az Urnak Neve, ahoz folyamodik az igaz, és bátorságos lészen. Peld:18:10

c, A' Toronyban két Harangok vagynak. A nagyobb 182 Fontos. melylyen is ezen Inscriptiók vagynak.
Először A' Meister Neve Antonius Litman öntött Betűkkel. Másodszor Regnante Josepho II. Ecclesia
Reformata Veres Egyháziensis proprius sumptibus fieri curavit 1789, metztet Betűkkel.

A' Kisebb Harang 96. Fontos. vették Pesten 1816k Eszt. Öntött Betűkkel ez vagyon reá írva. Fudit
Henricus Eberhardus Pestini 1816. Metztett Betűkkel. A' Veres Egyházi Rfta Sz. Ekklésia, a' maga
tulajdon költségén vette 1816k Eszt. Tiszt. Kazay István Curátor Fóti János Esküttek.

d, Az Úr Asztalához tartozó Edények és Eszközök

1, A' Templom Középen van egy Termés Kő Asztal; melly is Vad Galambszín selyem Abrosszal melly
körül ezüst csipkével van bé szegve; bé van terítve rajta állanak a' Keresztelő Edények Egy Czin
Tálatska, és egy Czin Kánna Irás rajtok A' Veres Egyházi Rfta Sz. Ekklésiáé 1783. Mellyek is bé
vagynak terítve egy Vad Galambszín, Fejér Virágos Selyem Keszkenővel irás rajta Tóth István vette
1808.

2., Vagyon két nagy Czin Kanna, mellyeken ezen Irások vagynak A' Veres Egyházi Rfta Sz Ekklésiáé
vette 1783k Esztendőben T. Csiszár András Tiszt Kazay István Predikátorok 1808. Esztendőben. Vank
András Dóbi István. Két Czin Poharak Irás rajtok. A' V.Egyházi Rfta Sz. Ekklésiájé 1783.

3, Egy Czin Tál Kenyér alá, és egy Czin Tányér mellyről a' Kenyér osztattatik Irás rajtok A' V.Egyházi
Rfta Sz Ekkléé 1783.

4, Két Réz Tányér, egy ón Tányér Irás rajtok A' V.Egyházi Rfta Szent Ekklésiájé 1783.

5., Vagyon egy savolyos Fehér Abrosz. Egy Arany Virágos Fejér Keszkenő. Negy Selyem Keszkenők.
Az első Veres Virágos a' szélin Két fejér Stráf mellyek között zöld és Veres Virágok vagynak.

A' második Lángszín virágokkal tellyes, a' szélin két kék huzások közt Veres Virágok vagynak.

Az Harmadik Sárga Selyem, a' szélin fejér és sárga huzások vagynak.

A' Negyedik Avidt Veres Selyem, a' szélin Veres huzások közt fejér Virágok vagyk.

6, Vagyon egy nagy Láng szín selyem Abrosz Takaró, melly Veres vászonnal van béllelve; mellynek
széle ezüst csipkével vagy bé szegve; és a' négy szegeletein négy szív forma, ezüst csipkéből van reá
varva.

7, Vagyon három Láda az Ekklésia Házában.

A' Nagobbikban állanak az Úr Asztalához való Eszközök. Anno 1792.

A' Második Fekete Ládában áll az Ekkla Jövedelme; Petséttye Anno 1786 vagyon ra írva a' Kultsa a'
Curátornál áll.

Az Harmadik Persely. Kultsa a' Curátornál van.

e, Az Ekklésia Könyvei. Biblia Tárház. T. Cároli Péter Varadi Prk az Apli Hit Agazatjairól irt
Predikátzioi 1583k Esztend. Uj Testamentum. a' Templomban két Zsoltárok Matricula Prothocolum kettő
Semmi Levelei nintsenek.

f, A' Parochialis Hazban vagynak Két Szobák egy Museum. Konyha Két Kamarák, egy Bor Háznak való
Helly Pintze a' Ház alatt, mind jó Allapotban. Vagynak Két Nyoszolyák. Az egyik Fedeles. A' Másik
Tóth v. Fenyő Nyoszollya. Vagyon egy Fenyő Asztal a' Konyhába. Az Istálló Félhaj Tyúk Óll jó
Állapotban vagynak. de sertés óll, hídas óll és Kút nintsenek.

II. Az Ekklésia Helybéli Igazgatása.

1, Vagynak Presbyterek 12ten kik is Vox szerént választatnak, fel eskettetnek; ezek közzül választatnak,
a' Curátor és Két Oskola Inspectorok.

2., Mikor a' szükség kívánja tartatnak Presbyterialis Gyűlések a' Parochialis Háznál.

- 3., A' Versengőket Tzégéres bűnben élőket, Házasság rontokat, Isteni tiszteletet nem gyakorlókat meg inti, meg dorgálja - A' minéműek most az Ekklesiánkban nintsenek.
- 4, A' Presbyterialis Gyűlés Actai, minthogy nem igen fontosak voltak még eddig, nem jegyeztettek fel.
- 5, Curátor vagyon, és ennek Számadása minden Esztendőben megvizsgálják a' Presbyterek jelenlétekben.
- 6., Nints más semmi Jóvedelme az Ekklesiának. hanem az Adakozás, és nagy Ember Kapálló Szöllője vagyon. Nem is tudunk olyan Eszközt, v. módot a' melyből lehetne nevelni. A' Szöllő Dézma alatt van.

III. A' Charitatívumok v. Alamisnák.

- 1, Az Agentiale minden Esztendőben 5szor publicaltatik, mivel annyiszor élnek az Úr Vatsorájával; és ugyan akkor, nem más; hanem egy régi Őn-Tányér tétetik ki.
- 2, A' Generale Consistoriumtól ki rendeltetett Objectumok Publicáltat.
- 3, A' Curátorral együtt a' Predikátor számlálja fel, és akkor mindjárt bé íródik. a' Ládában tétetik. a' Kulcs mindenkor a' Curatornál vagyon.
- 4., Az Agentiale, és minden más Alamisna a' Tdó Esperest Urnak, vagy a' tőle ki rendeltetett Tiszteletes Urnak, Nevünk alá Írásával által adatik.
- 5., Az Ekklesia Számadása minden Esztendőben v. a' Tdó Esperest Urk v a' Tiszteletes Assessor Urnak ki közelébb vagyon tisztán által adatik a' megvizsgálásra.

IV. A' Lelki Pásztor.

1. Kazay István, a' Debreczeni Oskolában tanult; Magyarul, Deákul beszél, Görögül, és Németül olvas és ért. Már Tíz Esztendeje mióta Gyömrőről ide, Gyömrőre pedig Etyekről Székes Feher Vgyéből jött. Feleséges, Kilentz élő Gyermekai vagynak.
- 2., Canonja Liturgiája, Josephina Resolutioja, Dictalis XXVI Articulusa mely 1791 jött ki vagyon.
- 3, Minden Vasarnapokon, Innepeken Predikál, Délután Catechisál. Hétköznapiokon Nyárban Pünköszt után csak Reggel, Télben pedig Reggel és Estve Imádságot téssen.
- 4, Minden Esztendőben Nagy Péntek Innepen az Isten Házában az egész Gyülekezet előtt, az Úr Asztalához először járúlokat meg Censeálja; és kezeit fejekre téven, megáldja 's Confirmálja: de Neveket még eddig be nem írta, mivel őket Nevek szerint esméri és tudja.
- 5., Az Úrnak Sz. Vatsoráját minden Esztendőben Ötször kiszolgálhatta.
- 6., A' Sz. Keresztiséget mikor csak mehet, a' Templomban viszi véghez; nagy Betegségében pedig a' Parochialis Háznál.
- 7, A' Betegeket, mihelyt hivattatik éjjel, 's nappal kész meglátogatni, kész őket vigasztalni, és készíteni.
- 8., A' Matriculát a' G Consistorium rendelése szerint viszi. A' Törvénytelen Agyból születetteket, Atya nélkül csak az Annyával írja bé.
- 9., A' Házasulandókat, három Vasárnapokon hirdeti. A Copuláltatkat bé írja.
- 10., A' Felséges Királyi Parantsolatokat a' Consistorium Rendeléseit Inprotocollálja.
- 11., A' Predikatori fizetést, és a' mi Földje van az Ekklának a' Rendelés szerint ki irtam.
- 12., A' Fizetés minden Esztendőben az ő Idejében betsülletessen bé adódik. semmi Restantia nintsen.
- 13, A' Predikátor Sz. Hivatalához illendő tiszteletben, 's betsülletben tartatik.

V. Az Oskolák.

- a, A' Rector neve Takats János. Tanult a' S.Pataki Oskolában, Gődöllőről jött ide, az előtt Kosdon, és Szadán is volt Rector. Feleséges Két élő Gyermekai vagyk.
- b, Az Oskola Ház jó állapotban van, és elégséges a' Gyermekek számához képest.
- c, Hányan vagynak a' Tanuló Gyermekek a' Tanító Cathalogussa megmutattya.
- d, Csak Télen járnak a' Gyermekek Oskolába. Egyébkor nem is lehet őket az Oskolában jártatni a' sok baj és dolog miatt.
- e, Kis Kátét, Sz Historiát Zsoltárt. Írást, Számvetést Éneklést Olvasást Imádságokat tanulnak. Vagynak a' kik tovább járván N Catét. Hübner Historiát is.
- f., A' Tractus által ki rendeltetett Oskola Visitátorok T. Kallós Mózsos Váczi Pred. Úr. és T. Kis Ház István V.Hartyáni Pr' Úr: Kik is minden Esztendőben szorgalmatossan Visitálnak, de az Examenen meg nem jelenhetnek.
- g, Helybéli Oskola Inspectorok most a' Presbyterek között Tóth István, Bóldizsár István, a' kik az Oskolát Télben minden Héten a' Predikátorral meg vizsgálják.

h., Az Éneklést maga végezi a' Rector az ő tetszése szerint.

i, Az Uj Énekes Könyv nem Introducáltatható, mert nem találtak, 's nem vehettek hanem most praenumerálnak.

k, A' Rector Sallariuma különösen megirattatott a' parantsolat szerint.

l., A' Sallarium minden Esztendőben bé fizetődik az ő Idejében hiba nélkül.

VI. Igen alkalmas, fel Eskettetett Bába Asszony vagyon Kodó Kata Bodis János Felesége megcensceáltatott a' TNVgye Bábájától; az Asszonyokon segíteni jól tud. Sok kettős Gyermekek szerentsésszen születtek kezére. Józan, Mértékletes. Éjjel és nappal el jár kötelességében. Nem Keresztel. De az Himlő béoltatást ezek bé venni nem akarják.

VII. A' Temető elég Tágas minden Esztendőben fel keríték. Záros Kapú van rajta. A' Sirok Ember magasságyira ásatnak. A' Temetés Idejére nézve az ő Felsége Parantsolattyához tartjuk magunkat.

VIII. Vagyon Harangozó Holló János, a' kiis hűségessen eljár kötelességében, engedelmes mind a' Predikátornak, mind az Előljárok. A' Fizetést a' magam fizetése után irtam. Az Hellység terhétől szabados.

IX. Most ebben az Esztendőben semmi Ekklesiái szegény nintsen; de mikor vagyon is gondot viselnek reája a' Jóltévő Hívek.

X. Semmi Grávámennye a' Szent Ekklesiának nintsen.

Le irta Kazay István msk V.Egyházi Predikátor 1819k Eszt. Julius Hónapk 12k Napján.

A' V.Egyházi Rfta Sz Ekklesia Érdemes Előljároi előtt.

1. Simon György T Bíró

2. Öz Molnár György

3. Vank András

4. Szűts István

5. Ujvári András Curátor

6. Foti János

7. Toth István

8. Bodis András

9. Nagy Mihály.

10. Dóbi István.

11. Bóldisár István.

12. Kazi János.

+++

A' Fő Tisztelendő Püspök Úrunk Canonica Visitatio Tárgyaira tett Feleletek Kis Sz Miklóson 1819k Eszt. Iső Juliusban.

Ezen Kis Szent Miklósi Reformáta Filialis Sz. Ekklesia vagyon Tekintetes Pest Vármegyében Herczeg Krasalkovits Antal Úr Ő Nagy Mlsága Uradalmában; mellyről is világossan írja Lampe Ecclesiastica Historiájában; hogy az elmúlt Száz elein Mater Ecclesia volt; és akkor tájban fosztatott meg mindenétől, mikor a' V.Egyházi Rfta Szent Ekklesia: de ezenkívül egy bizonyos nállok meg maradtott Levél is ezt bizonyította, mellyet az akkor élt Kis Sz Miklósi T. Plébánus Katona Pal Úr mint Contractust úgy adott a' Biraknak, hogy a' minek utána Szent Miklósról az Helveticus Renden lévő Predikátor ki küldetett, és helyette Plébánussa rendeltetett az Templom kezehez adattott: annak utána 1720k Esztendőben die 8k Marty a' Betsülletes Hellység Birai és a Tanács a' Templomhoz tartozó Jóságot nékie által adták. Cópia - - - - Én alább meg irt psentibus Recognoscálom, hogy minekutanna Sz Miklóstól az Helveticus Renden lévő Predikátor kiküldetett, és én helyette Plébánussa rendeltetvén, az Templom kezemhez adatott; annakutanna 1720k Esztendőben die 8. Marty a' Betsülletes Hellység Birái, és a' Tanács az Templomhoz tartozandó Jóságot ilyen Specificatio szerint resignálta hozzám ugymint Egy Szőnyeget. Két Ön Kannát, Két Ön Tányért, Egy fejr Abroszt, négy Keszkenőt mellyek közzül három Sellyem. Az

melly meg nevezett Eszközöket nem hogy el Idegeniteném az Templomtól meddig ott lések, sőt ha az Urak ö Mltságok rendeléséből, változásom történne, vagy ha még az In titkos ítéletiből, valaha a' Templom az Helveticus Renden lévő Atyafiaknak vissza adattatnék, el enm viszem; hanem az ő Kigyelmek v. a'kiknek illik kezéhez szolgáltatom. Mellynek nagyobb bizonyására adom ezen Contractus Levelemet Anno 1720 die 8 Marty

P Paulus Katona plebanus Sz Miklós mk.

Coramme Judie Joanne L Stephano Jakab, Georgio Szombati, Joanne Balint.

Ezen kis Ekklesia a'mint már ma a' Matriculából ki tettszik 1785k Esztendőben az Hartyáni Ekklesiához Assiliáltatott ; hanem az ő alázatos kérésekre 1817dik Esztendőben Pesten tartatott G Consistoriumban a' V.Egyházi Rfta Sz Ekklesiához Assiliáltatott; melly is ekképpen vagyon.

N: 59 A' Kis Sz. Miklósi Filialis Eccla dólában Referálta a' Concernens Tractus hogy az ő velekedése ez, hogy mivel távolabb vagyon eddig való Máterétől, mint V.Egyházától, Hartyánnak sérelme nélkül V.Egyházához Adfiliáltathatik. Ki adta Bugyiben 1817. 1a July.

Szánthó István msk Esperest.

Legelső Rectora ki mostan is él; és ott szolgál Rácz Sigmond S.Patakon tanúlt, és onnan hozták ki 1786k Esztendőben. Feleséges Hat elő Gyermekai vagynak.

Lelkek száma ebben az Ekkliában 345re mégyen.

a, Vagyon jó Materiából készült Temploma, az Uttza felől való végén Fából Jeles Tornya vagyon fel botsátva, mellyben is egy 110 Fontos Harang vagyon. Öntöt Betük körös körül ezek. A' Kis Sz Miklósi Rfta Sz Ekklesia Költségén tsináltatta 1788 Madarasz János Bíró Laki János Torvény Biró. A' Templom Kűszőbjei Termés Kőből vagyk készülve felül 1800 van írva.

b, Egy alkalmas Haz vagyon a' Templom farának Keresztbe építve mellyben két szobák, közepen pedig egy Konyha vagyon. utána pedig Házi Kert. Az első Szoba a' Tanító Lakó Hellye; A' másik Oskola.

c, Az Úr Asztalához tartozó Eszközök, melyek egy kék festekű Ládában vagynak.

1, Egy Czin Kánna Inscriptiója Kis Sz Miklósi Rfta Sz. Ekkla készittette 1790.

2, Egy Czin Pohár Írás rajta Kis Sz Miklósi Rfta Ekklesia készittette 1791.

3. Egy Kisded Czin Tál sima szélű.

4 Egy Czin Tányér csipkés szélű.

5 Egy Fejér Sávolyos Abrosz.

6. Egyvilágos Selyem Créditor Terítő. Sárga bélléssel.

7. Hat Sellyem Keszkenők.

-1, Fekete Selyem kek és Veres szelű négy Veres Rosa van a' Szegeletein.

-2, Veres Fejér Virágú, a' szélin négy Veres Pántlikákkal van beszegve.

-3., Láng szín Virágos selyem négy szegelete fejér és Veres Pantlikákkal szegve.

-4. Csikos vesszős Ött halovány piros Pántlika Rósa vagyon rajta

-5., Halovány színű piros, szélei zöld virágos.

-6., Megy színű Virágos. Széle zöld virágos.

-7. A Templomban vagyon két avult Szőnyeg egyik a' Katedrán a' másik az Úr Asztalán. mely is áll középen Ég színű Fenyő fából készült, a' közepén csillag van festve, körös körül 1800 írva.

-8., Vagyon az Ekkliának egy Kisded Fenyő Asztala. Két Szék, egy Nyoszolya.

d, A' Predikátor Ötször mégyen ki Úr Vatsoráját osztani.

e, A' Predikátori fizetset a' Materbeli fizetés után is de ide is leírtam.

f, A' melly Innepen v. Vasárnapon a' Pr ki nem megy a' Tanító Könyv nélkül Predikál. Két v. három Ember Kapálló Szőlője van. Az Alamisnából tartatik fel.

g, Az Oskola Rector Sállariuma és Cathalogussa készen vagyon.

h, A Filialista Presbyterek közzül, még senki sins választva a' Materbéli Presbyterek közzé.

i, A' Bába Asszonya' múlt Hónapban halt meg. Még uj nints. Nem Keresztel.

k, Harangozó van fizetese a' Rectoré után van írva.

l, Temető. Szép Hellyen van, és jó állapotban. jó méllyen temetkeznek.

m, Grávámenek nintsenek; hanem állandó Rectori Föld nem adattatott.
Le irta Kazay István msk Prédikátor
1819^k Eszt. 1^a July.
+++

Pro Memoria 1817^k Esztendőben Julius Havának 20^k Napján a' Kis Sz Miklósi Előljárók Tisztelendő
Gál Dániel Assessor Uram és én előttem az In auguratio alkalmatosságával, ilyen ajánlást tettek.
A' Tiszteletes Prédikátor fizetése minden Esztendőben ez lészen.

1. Kész pénz Húsz Forint.
2. Húsz Kila Búza.
3. Bort a' Termés szerent adnak.

Jelen vóltak Tenke János Curátor és Jbíró. Takáts András Bíró, Barsi János, Balog Péter, Ő Szűts András.
Ő Takats János. Szűts István, Vallus Mihály, Tóth Gergely, Tóth Sámuel, Szabo András, Barsi György
Presbyterek, Laki János.

NB 1818^k Esztendőben Julius Hónapnak 14^k Napján alázatos Instántiómra Nagyságos Regens Victoris
János Úr a' Nagy Mlságu Hertzeg Krasalkovits Antal Úr Insennerjét Tekintets Benyovszky Imre Urat
hozzám küldötte oly véggel, hogy Kis Sz Miklóson énnékem Predikátori Földeket adjon: a' ki is a' maga
Kotsiján Kis Szent Miklóstra által vitt; az holott a' Bíró Takáts András T Bíró Tenke János. Ő Szűts
András. Toth Sámuel, és Szedeczky J Notarius Úr előtt. Három Calcaturakban a' Földeket ki mérte.
Minden Calcaturában 45 Őll szelességű - Nyóltz Kila alá való Földeket ki mért; de több is belé megy.
1ső Calcaturában vagyon a' Szöllőkön alól a' Curiában a' Mészárosén alól.

2k Calcaturában a' Falun kívül mindjárt bál Kéz felől a' Notarius Úr szomszédjában és a' Hartyáni Út
Düllő végében az Út mellett végig.

3k Calcaturában A' Csonkás alat a' Pesti uton alól az Arok mentében uj Föld. Én ezen Kegyes Grátiát
harmad napra megköszöntem Ő Nagyságának: a' ki is sirva fakadt, és azt ajánlotta, hogy ez a' kegyes
gratio fél marad; tsak hogy Érdemesekké tegyék más Prok is magokat, és ettől soha Dézmát nem adnak.
Soli Deo Glória.

o+++o